

УКРАЇНА

ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ
(УКРКООПСПІЛКА)

Державна наукова установа

«Інститут модернізації змісту освіти»

БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПОЛТАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

учасників IV Всеукраїнської
науково-практичної конференції
серед студентів та молодих учених України

«СКЛАДОВІ УСПІШНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ»

28 березня 2024 року

Збірник виступів учасників VI Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів закладів вищої освіти України «Складові успішної діяльності в сучасних умовах» - К.: Білгород-Дністровський економіко-правовий фаховий коледж Полтавського університету економіки і торгівлі, 2024.- с. 133

Редакційна колегія:

БОЙКО Ганна, директорка Білгород-Дністровського економіко-правового коледжу фахового коледжу Полтавського університету економіки і торгівлі.

БУЯНОВА Галина, методистка вищої категорії відділу науково-методичного забезпечення підвищення якості освіти Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти».

ВЕДУТА Олександра, методистка Білгород-Дністровського економіко-правового фахового коледжу Полтавського університету економіки і торгівлі.

Матеріали конференції подано без скорочень в авторській редакції.

Організатори конференції не несуть відповідальності у разі порушення авторами доповідей академічної доброчесності

ЗМІСТ

1. БАЛОГ Оксана	3
ІНКЛЮЗИВНЕ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	3
2. БИЧКО Аліна	6
СИСТЕМА МОТИВАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ.....	6
3. БИЧКОВ Олександр.....	10
РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ – ВАЖЛИВА УМОВА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГА	10
4. БУТРІЙ Валентин.....	12
ЗАКОНОДАВЧЕ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ АБОРТІВ В УКРАЇНІ	12
5. ВЕРПЕКА Микола.....	19
НОВІТНІ МАТЕРІАЛИ. ЗАСТОСУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	19
6. ВОЛОСАТА Дар'я.....	22
ЗАКЛАДИ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА ПІД ЧАС ВІЙНИ	22
7. ГНАТИК Антон.....	28
АНАЛІЗ РОЗВИТКУ КОНСТРУКЦІЇ ЗЕРНОЗБИРАЛЬНОГО КОМБАЙНА	28
8. ДАНЧ Тетяна	32
ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ТА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	32
9. ДОКІЄНКО Максим.....	35
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ: КЛЮЧ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	35
10. ДРОНОВА Ангеліна	38
ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	38
11. ЖЕЛІЄПОВА Тетяна.....	42
КІБЕРБЕЗПЕКА В БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	42
12. ЖИДКОВА Анастасія	47
ТРАЄКТОРІЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ФАХОВОГО МОЛОДШОГО БАКАЛАВРА	47
13. ЖУРАВЛЬОВА Марія	50
ГОТОВНІСТЬ ПЕДАГОГА ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА ЗАСАДАХ ТОЛЕРАНТНОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	50
14. ЗАСОВЕНКО Олена.....	54
БЕЗПЕКА ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ – СКЛАДОВА УСПІШНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	54
15. КРАВЧЕНКО Ольга.....	57

ІННОВАЦІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ТОРГІВЛІ.....	57
16. КУЛАКЕВИЧ Софія.....	61
ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК КРЕАТИВНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	61
17. ЛІСОВА Анна	63
ЦИФРОВІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ – ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ	63
18. МАГДА Валерія.....	66
ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА ХАРАКТЕРИСТИКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	66
19. МАХНІДРАЛА Анастасія	70
ОБОВ’ЯЗКОВА РЕЄСТРАЦІЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ КАБІНЕТІВ В ЄДИНІЙ СУДОВІЙ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ.....	70
20. МИЛОСЕРДНА Вікторія	76
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЗАКЛАДАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	76
21. МИХАЙЛЮК Єлизавета.....	80
ВПРОВАДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	80
22. МІЦА Єгор.....	83
СУЧАСНІ РЕСТОРАННІ ТЕНДЕНЦІЇ МІСТА.....	83
БЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ.....	83
23. НЕМЛІЙ Анастасія	89
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАУРОЧНОЇ ТА ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	89
24. НІКУЛЕСКУ Ірина	92
УСПІШНА КАР’ЄРАБ УХГАЛТЕРА В СУЧАСНОМУ СВІТІ	92
25. ОСТАПЕНКОВА Валерія	95
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ПОТУЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ.....	95
26. ПОНОМАРЕНКО Олександра.....	98
ІННОВАЦІЙНІ СИСТЕМИ В ОБЛІКУ	98
27. ПУГАЧ Іванна.....	103
ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ	103
28. РІНКУН Дмитро.....	107
ФОРМУВАННЯ УСПІШНОГО ФАХІВЦЯ МАЙБУТНЬОГО	107
29. СОЛОВЙОВА Дар’я,.....	110

РОЛЬ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ШКОЛИ У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ФОРМУВАННІ УКРАЇНСЬКОГО ЧИТАЧА	110
30. СОТНІЧЕНКО Дарина	113
НЕСТАНДАРТНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ РОБОТИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	113
31. ТРОФИМОВА Анна.....	116
СКЛАДОВІ УСПІХУ СУЧАСНОГО СТУДЕНТА.....	116
32. ФІСЕНКО Олена.....	118
ПРИЗУПИНЕННЯ ДІЇ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ: ПРАВИЛА ТА ОСОБЛИВОСТІ	118
33. ХОМЕНКО Анна.....	124
СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ АКТИВНОГО ГРОМАДЯНИНА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	124
34. ЦАРЮЧЕНКО Валерія.....	127
РІТЕЙЛ-БРЕНДИНГ – ЦЕ НЕ РОЗКІШ, А НЕОБХІДНІСТЬ!.....	127
35. ЮРКОВСЬКА Лілія	130
ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ДО НАРОДНИХ ЗВИЧАЇВ І ТРАДИЦІЙ У ХУДОЖНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	130

БАЛОГ Оксана

студентка I курсу,

Красноградського педагогічного фахового коледжу

Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

Науковий керівник – ІВАХНЕНКО В'ячеслав

ІНКЛЮЗИВНЕ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

На сучасному етапі розвитку суспільства, передова світова спільнота змінює ідеологічні установки щодо осіб з порушеннями психофізичного розвитку. В основу освітніх інновацій покладено концепцію «цілісного підходу», яка відкриває шлях до реалізації прав і можливостей кожній людині і, насамперед, передбачає рівний доступ до здобуття якісної освіти. Відбувається перехід від ізоляції до інклюзії, яка поєднує в собі поняття комплексності, предметності та визнається практиками як принцип організації процесу навчання дітей з особливими освітніми потребами в закладах освіти [2].

Як відомо дошкільний вік – це період, коли закладаються основи майбутнього стану здоров'я, фізичної підготовленості, формуються життєво необхідні рухові уміння та навички, відбуваються найбільш інтенсивні процеси росту і розвитку організму, формування особистості дитини. Саме в цьому віці створюються передумови майбутньої навчальної діяльності дитини, яка активно оволодіває культурними навичками та здібностями, відбувається активний розвиток її пізнавальних можливостей [5].

Важливою частиною інклюзивної освіти, яка сприяє формуванню ряду позитивних рис особистості і її фізичному вдосконаленню, є фізичне виховання, яке природним чином поєднує в собі не тільки біологічне, а й соціальне. Фізичне виховання покликане за допомогою раціонально організованої рухової активності, використовуючи збережені функції, залишкове здоров'я, природні

фізичні ресурси, гранично сприяти використанню психофізичних можливостей організму особистості дитини для самореалізації в суспільстві [3].

Гармонійний розвиток особистості дошкільника в процесі фізичного виховання передбачає організацію занять при дотриманні комплексу принципів, які є складовою частиною методології і відображають загальні положення її змісту, розкривають логіку вирішення завдань та окреслюють головні правила їх реалізації. Концептуальну основу інклюзивного фізкультурно-освітнього середовища у закладах дошкільної освіти становить система методологічних принципів. У контексті викладеного слід дотримуватися базових, дидактичних і специфічних принципів, які є вихідними науково-практичними положеннями, що визначають основні вимоги до побудови, змісту, методів і організації процесу фізичного виховання [1].

Отже першочергово організація занять з фізичного виховання з дітьми повинна відбуватись з дотриманням базових принципів вітчизняної системи фізичного виховання, які реалізуються на всіх рівнях освітнього процесу в дошкільних навчальних закладах, а саме: гармонійного всебічного розвитку особистості, оздоровчої спрямованості, соціалізації особистості в процесі занять фізичними вправами [5].

При проведенні занять фізичними вправами необхідно враховувати дидактичні принципи, які відображають закономірності педагогічного процесу (наочності, доступності та індивідуалізації, свідомості й активності, поступовості, систематичності, міцності і прогресування [1].

Важливим методологічним принципом інклюзивної фізкультурно оздоровчої діяльності є принцип інтеграції. В умовах дошкільної освіти доступні різні варіанти інтеграції (комбінована, тимчасова, часткова, повна) в різноманітних видах діяльності, будь то групові види роботи (заняття, прогулянки) або міжгрупові (екскурсії, свята, театр), при цьому діти маю можливість перебувати серед своїх однолітків, спілкуватися з ними, прагнути встановити контакт. На психофізіологічному рівні принцип інтеграції в інклюзивну фізичному вихованні забезпечується за рахунок введення руху в усі

види діяльності дошкільників (інтеграція рухової і пізнавальної діяльності) [5]. Інтеграція розуміється як процес, спрямований на досягнення цілісності та єдності у розвитку дитини дошкільного віку.

Розв'язання проблеми забезпечення повноцінного психофізичного розвитку та його корекції у дітей в процесі фізичного виховання в умовах інклюзивної освіти є актуальною проблемою, що викликає практичний інтерес. В умовах сучасної освіти перед інклюзивним фізичним вихованням висувуються нові завдання, які потребують компетентного використання принципів побудови занять.

Список використаних джерел

1. Боднар І. Р. Специфічні принципи інтегративного фізичного виховання школярів. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2015. № 1 (29). С. 5.

2. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта як трансформаційна стратегія сучасної освітньої політики. *Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами*. 2010. Вип.7. С. 11.

3. Кузава І. Б. Роль інклюзивного середовища у формуванні особистості дошкільників, які потребують корекції психофізичного розвитку : збірник наукових праць «Педагогічна освіта: теорія і практика» : Кам'янець-Подільський національний ун-т імені Івана Огієнка, 2012. 348 с.

4. Осадченко Т. М. Адаптивне фізичне виховання : навчальний посібник. Умань : ВПЦ «Візаві», 2014. 210 с.

5. Пасічник В. Принципи побудови занять у фізичному вихованні дітей дошкільного віку в контексті формування гармонійно розвинутої особистості // Спортивний вісник Придніпров'я. 2015. – № 2–3. – С. 82–86.

БИЧКО Аліна

студентка III курсу,

*Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий
коледж харчових технологій та підприємництва
Дніпровського державного технічного університету»*

Науковий керівник – КОНОВАЛОВА Ольга

СИСТЕМА МОТИВАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ

Традиційно так склалося, що керівництво торговельного підприємства, як і будь-якого, в людських ресурсах вбачало більше обов'язкову витратну складову, а не цінність для своєї організації. Ринкова система господарювання обумовлює необхідність переосмислення підходу до персоналу, ставлення до праці та орієнтацію на її психологічний зміст [2]. Сьогодні людський фактор на торговельному підприємстві стає головним чинником, що обумовлює темпи його розвитку, зростання конкурентних переваг, забезпечує якість обслуговування покупців та задоволення їх попиту. З погляду бізнес-стратегії організація може добитися успіху, якщо вона має стійку конкурентну перевагу і утримує її протягом тривалого часу.

Мотивація (з лат. *movere* – рухатися) – це спонукання людини до дії; поєднання фізіологічного та психологічного процесів, що керують її поведінкою. Вмотивований співробітник прагне бути максимально ефективним на робочому місці, Застосовуючи систему мотиваційних заходів, керівник визначає її організованість, активність і стійкість, здатність підлеглого діяльно задовольняти свої потреби.

Мотивація є однією із функцій менеджменту, ефективна реалізація якої потребує, по-перше, усвідомлення того, що спонукає робітника до праці; по-друге, розуміння того, як направити ці спонукання в русло досягнення цілей організації.

Управління мотивацією персоналу для підприємства торгівлі – це комплекс заходів, що мають бути направлені на забезпечення розуміння кожним працівником запропонованої керівництвом системи заохочення.

Система мотивації буде працювати за умови довіри до неї колективу, коли кожен усвідомлює свій внесок у досягненні загального результату.

Базовими мають стати чіткі та лаконічні інструкції, чітко поставлені задачі та максимально зрозумілий результат. Зазвичай, регламент мотиваційних заходів на торговельному підприємстві повинен знаходитися у вільному доступі.

Експерти виділяють два основні види мотивації: внутрішній та зовнішній. Перший виникає спонтанно, його головна відмінність – наявність задоволення від виконання дії. Другий з'являється під впливом зовнішніх стимулів. Трудова діяльність людини без внутрішньої мотивації та орієнтація лише на зовнішні фактори може призвести до вигоряння, що доволі часто зустрічається в реальному житті.

Система мотивації складається із двох основних блоків: матеріального й нематеріального стимулювання.

Витрати на матеріальне стимулювання персоналу треба розглядати з тих же позицій, що й витрати на навчання, а саме – як інвестиції в людей. Це той капітал, від якого у вирішальному ступені залежить успіх підприємства [1].

Заходи морально-психологічного (нематеріального) заохочення персоналу, що разом з матеріальними стимулами покликані підвищити зацікавленість співробітників у досягненні головної мети діяльності підприємства – створення позитивного іміджу працівників торгівлі, сприяння задоволенню персоналу від роботи на підприємстві. Моральні стимули мобілізують найкращі риси характеру співробітників та підвищують зацікавленість у досягненні кращих особистих результатів роботи. Застосування елементів моральної мотивації в Україні зараз мало ефективне. Найчастіше кваліфіковані працівники взагалі не звертають ніякої уваги на розглянутий вид мотивації.

Але керівництво підприємств торгівлі все ж таки звертається до нематеріальних способів мотивації, складовими яких є необхідні побутові умови праці, нормальний психологічний клімат, систематична демонстрація довіри, делегування повноважень, спільні корпоративні заходи, залучення співробітників до ухвалення рішень.

Найпоширенішою в торгівлі є *матеріальна мотивація*: стимули, пов'язані з отриманням працівником фінансових або інших матеріальних винагород за виконання посадових обов'язків. Як правило, вони виплачуються як надбавка до фіксованої частини зарплати – окладу або інших показників роботи.

Основними заходами матеріального стимулювання на підприємствах торгівлі є:

1) Відсоток від продажів. Найпоширеніший вид фінансової мотивації. Величина відсоткової ставки може бути постійною або прогресивною (що більший виторг, тим вищий відсоток).

2) Відсоток від загального виторгу. Недоліком є ситуація, коли продавець може свідомо докладати зусиль для продажу найбільш ходового товару, тоді як неходовий осідатиме на складі.

3) Відсоток від продажу товарів певної групи. Яка конкретно це буде група або групи, визначає власник або адміністратор магазину, зважаючи на поточну потребу.

4) Відсоток від продажу товарів певної цінової категорії. Досвідчений продавець швидко визначить рівень достатку покупця і запропонує товар, відповідний його статусу та потребі (якісний та дорогий).

5) Додаткова оплата або премія. На відміну від відсотка з продажів, розмір премії не прямо пропорційний обсягу виторгу. Премія виплачується за досягнення певних показників у роботі. Якщо вони не досягнуті, працівник залишається без премії. Розмір премії за окремий показник – фіксований і може призначатися довільно, а може прив'язуватися до окладу. Якщо продавець працює погано, тоді замість заохочень призначаються стягнення. Недоліки в

роботі, саботаж, інші порушення обов'язків, які мають систематичний характер, караються позбавленням премії та штрафами [4].

Таким чином, система мотивації дає надзвичайно широкі можливості підприємствам торгівлі підвищити продуктивність праці робітників, що впливає в результаті на загальну ефективність його роботи та дозволяє успішно долати економічні труднощі.

Список використаних джерел

1. Власова Н.О., Гросул В.А. та ін. Економіка торгівлі: Навч. пос. – Х.: Світ Книг, 2015. – 473с.

2. Зайченко О. І., Кузнецова В. І. Управління людськими ресурсами: навч. пос. / за наук. ред. О. І. Зайченко. – Івано-Франківськ, «Лілея-НВ», – 2015. – 232 с.

3. Потапова В.В., Судакова О.І. та ін. Сучасна практика мотивації персоналу на вітчизняних підприємствах. Електронний журнал «Ефективна економіка». № 3, 2016. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4848> (дата звернення 19.02.2024)

4. Торгсофт. URL: <https://torgsoft.ua/articles/stati/motyvatsija-personalu/> (дата звернення 17.02.2024)

БИЧКОВ Олександр

студент I курсу

*Красноградського педагогічного фахового коледжу Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради*

Науковий керівник – БОБКОВА Олена

РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ – ВАЖЛИВА УМОВА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГА

У нинішніх реаліях, які швидко змінюються, для майбутнього фахівця стало важливим передбачати виклики, визначати можливості та активно і цілеспрямовано діяти. Актуалізується процес формування особистісних якостей в умовах невизначеності та постійної адаптації до змін зовнішнього середовища. Відбувається переоцінка важливості якостей успішного фахівця, який здатний розвивати особистий бренд, визначати персональну траєкторію навчання, аналізувати власний світогляд, цінності, знаходити хибні судження, коригувати їх залежно від нового досвіду, позитивно впливати на результативність роботи команди, колективу. Для якісного виконання професійних завдань сучасний фахівець має бути відповідальним, комунікабельним, націленим на результат, він повинен уміти працювати у команді, приймати рішення. Молодих фахівців, які мають лідерські задатки і не бояться відповідальності, не звинувачують у своїй поведінці обставини чи умови, а самі обирають модель поведінки, цінують роботодавці, і саме вони швидше просуваються кар'єрними сходами.

Лідерські якості особистості є наразі показником й передумовою професійного становлення майбутнього педагога, оскільки обумовлюють здатність впливати на мотивацію здобувачів освіти, створювати сприятливу атмосферу для самовираження та саморозвитку.

Лідерство – це внутрішній стан глибоко мотивованої людини, яка націлена на досягнення успіху, впевнена у своїх рішеннях, цілеспрямована у професійній діяльності. Реалізується лідерство у лідерських якостях особистості. Справжні

лідери надихають, об'єднують і змінюють світ навколо себе. Усвідомлюючи важливість цінностей та моральних принципів, лідер при прийнятті рішень розуміє, що правильність дій полягає в їх відповідності власним внутрішнім переконанням і моральним стандартам; він здобуває довіру завдяки відповідності між власними цінностями та діями; завжди бере на себе відповідальність за свої дії та рішення; надихає інших своїм прикладом; намагається знайти спільні цінності з іншими людьми та групами, об'єднує людей навколо визначеної мети [2].

Основні якості особистості лідера можна структурувати за чотирма компонентами [1]:

– комунікативний (легкість і впевненість у спілкуванні, психологічна контактність, здатність вести діалог з усіма учасникам освітнього процесу; гнучкість в освоєнні необхідної ролі у певній групі спілкування; гуманність; соціально-комунікативна індивідуальність);

– організаторський (відкритість; самоменеджмент; мотивована активність; ініціативність у створенні безбар'єрного середовища; толерантність; рефлексивність);

– гностичний (загальна культура; критичність мислення; самостійність у визначенні напрямку розвитку; уміння знаходити та використовувати практично нові знання; здатність до узагальнення професійного та соціального досвіду; пізнавальна активність; інформаційна культура);

– конструктивний (чутливість до змін; здатність проєктувати власну діяльність з урахуванням нормативних вимог і потреб часу; уміння коригувати власні дії та поведінку; здатність до пошуку та вибору альтернатив; цілеспрямованість і наполегливість у професійній діяльності; здатність приймати різні погляди, позиції, концепції).

Успішність професійної діяльності педагога залежить не тільки від його фахової підготовки, а й від лідерської активності. Особистісні характеристики (відповідальність, цілеспрямованість, самоорганізація та ін.) визначають здатність педагога впливати, діяти у визначеному напрямку, змінювати

обставини, а не підлаштовуватися під них. Лідерський компонент підготовки майбутнього педагога – це рушійна сила його фахового та особистісного розвитку.

Список використаних джерел

1. Алексеєнко-Лемовська Л. Формування лідерських якостей у студентів гуманітарних спеціальностей в закладі вищої освіти. Вісник НАУ. Серія: Педагогіка. Психологія №1(22), 2023. С. 17-25. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/923-4-PB.pdf> (дата звернення: 12.03.2024).
2. Романовський О. Лідерські якості в професійній діяльності. URL: <http://surl.li/rfqxx> (дата звернення: 10.03.2024).

БУТРИЙ Валентин

студент IV курсу

Білгород-Дністровського економіко-правового фахового коледжу

Полтавського університету економіки і торгівлі

Науковий керівник - ВОЛОЛОВЦЕВА Ольга

ЗАКОНОДАВЧЕ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ АБОРТІВ В УКРАЇНІ

Анотація. У роботі позглядаються правові рішення проблеми регулювання абортів в Україні, включаючи законодавчі обмеження, доступ до послуг з переривання вагітності та вплив на соціально-економічне становище жінок. Порівнюється українське законодавство про аборти із законодавством інших країн, зокрема, з точки зору обмежень, умов та доступності послуг.

Ключові слова: аборт, законодавство, обмеження, умови, доступність, здоров'я жінок, медичне забезпечення.

Постановка проблеми. Проблема полягає в порівняльному аналізі законодавчих обмежень, умов та доступності послуг з переривання вагітності в

Україні та інших країнах, а також в оцінці впливу законодавства на здоров'я жінок та їх соціально-економічне становище.

Мета. Дослідити правові обмеження, умови та доступність послуг з переривання вагітності в Україні та їх вплив на здоров'я жінок.

Вступ. Проблема абортів в Україні є складною темою, яка потребує глибокого вивчення та об'єктивного аналізу. Аборт – це процедура переривання вагітності, що проводиться за різними медичними, етичними та соціальними показаннями. Незважаючи на те, що Україна має власну нормативно-правову базу, яка регулює проведення абортів, це питання залишається актуальним і потребує подальшого вдосконалення.

Чинне законодавство про аборти в Україні

В Україні законодавчо дозволені аборти регулюються Законом України «Про штучне переривання вагітності». Відповідно до цього закону, аборт може бути зроблений за певних умов і в певні терміни.

Чинна законодавча база має свої проблеми та виклики. Наприклад, багато жінок стикаються з труднощами в отриманні доступу до абарту та його проведенні. Крім того, обмеження на час проведення абарту може обмежити право жінки на вільний вибір і негативно вплинути на її здоров'я.

Відповідно до статті 281 Цивільного кодексу України, штучне переривання вагітності може бути проведене за бажанням жінки до дванадцяти тижнів вагітності, а у випадках, передбачених законом, - до двадцяти двох тижнів. Це положення також закріплене у статті 50 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

Відповідно до статті 284 Цивільного кодексу України та Закону України «Основи законодавства про охорону здоров'я», зазначено, що надання медичної допомоги фізичній особі, яка досягла 14 років, здійснюється за її згодою.

Відповідно до наказу МОЗ № 423, проведення операції (процедури) штучного переривання небажаної вагітності вагітній жінці віком до 14 років здійснюється за зверненням її законних представників та за згодою неповнолітньої особи.

Однією з основних проблем, пов'язаних з регулюванням абортів в Україні, є обмеження щодо термінів проведення абортів. Відповідно до закону, аборт обмежений 12 тижнями вагітності, за винятком випадків, коли існує загроза життю або здоров'ю жінки. Це обмеження може бути проблематичним для жінок, які не встигли прийняти рішення в цей період або змушені відкласти аборт за медичними показаннями.

Обмежувальні закони щодо абортів можуть мати серйозні наслідки для здоров'я жінок. Недостатній доступ до абортів або висока вартість абортів може змусити жінок вдаватися до нелегальних методів переривання вагітності або покладатися на некваліфікованих медичних працівників. Це може призвести до ускладнень, інфекцій і навіть смерті.

Крім того, обмеження на час переривання вагітності може вплинути на фізичний та психологічний стан жінки. Важливо пам'ятати, що не всі жінки можуть зважитися на аборт протягом 12 тижнів вагітності. Деякі жінки можуть мати соціальні або економічні труднощі, які ускладнюють прийняття такого рішення.

Доступність та вартість абортів – ще одне важливе питання, яке слід розглянути. Хоча в Україні є закони, що дозволяють аборт, не всі жінки мають доступ до якісних і безпечних послуг з переривання вагітності.

Багато жінок можуть стикатися з фінансовими обмеженнями, які не дозволяють їм зробити аборт у легальних медичних закладах. Крім того, доступ до абортів може бути проблематичним для жінок, які проживають у віддалених та сільських районах.

Вони можуть мати обмежений доступ до медичних закладів, що пропонують послуги з переривання вагітності. Забезпечення доступності та надання фінансової підтримки жінкам, які бажають зробити аборт, є важливим кроком до покращення ситуації.

Закони про аборти в різних країнах можуть відрізнятися від законодавства України. Деякі країни мають більш прогресивні закони, які надають жінкам

більше прав і свобод при прийнятті рішення про аборт. В інших – більш обмежувальні закони, що регулюють умови та час проведення абортів.

Наприклад, деякі країни дозволяють жінці зробити аборт на власний розсуд до 24-го тижня вагітності. В інших – аборти взагалі заборонені, а в третіх – дозволені лише тоді, коли існує загроза життю або здоров'ю жінки. Порівняння законів різних країн дозволяє виявити сильні та слабкі сторони чинної законодавчої бази України.

Україна	Німеччина	Франція	Англія
Аборти дозволені до 12 тижнів за бажанням жінки.	Аборти дозволені до 12 тижнів за бажанням жінки.	Аборти дозволені до 12 тижнів за бажанням жінки	Аборти дозволені до 24 тижнів за бажанням жінки.
З 12 до 22 тижнів аборти дозволені за певними медичними та соціальними показниками.	З 12 до 22 тижнів аборти дозволені лише за медичними показаннями.	З 12 до 24 тижнів аборти дозволені за медичними та соціальними показаннями.	Після 24 тижнів аборти дозволені лише за медичними показаннями.

Після 22 тижнів абортів дозволені лише у випадку ризику для життя жінки або вад розвитку плода, несумісних з життям.	Після 22 тижнів абортів заборонені, за винятком ризику для життя жінки.	Після 24 тижнів абортів дозволені лише у випадку ризику для життя жінки або вад розвитку плода, несумісних з життям.	Жінка повинна пройти консультування перед абортom.
Необхідно отримати згоду обох партнерів на аборт після 16 років.	Жінка повинна пройти консультування перед абортom.	Жінка повинна пройти консультування перед абортom.	

Порівняння законодавства про аборт в Україні, Німеччині, Франції та Англії

Соціально-економічна ситуація в Україні має значний вплив на кількість абортів. Високий рівень безробіття, низький рівень заробітної плати та соціальна нестабільність спонукають жінок вдаватися до абортів як до виходу зі скрутного економічного становища. Такі фактори, як недостатній доступ до якісних послуг з контрацепції та неадекватна освіта з питань сексуального та репродуктивного здоров'я, також можуть призвести до збільшення кількості абортів.

Важливо враховувати соціально-економічні фактори при розробці законодавства про абортів. Забезпечення доступу до якісних медичних послуг, контрацептивів та сексуальної освіти може допомогти зменшити кількість абортів в Україні.

Для покращення регулювання абортів в Україні необхідна низка законодавчих рішень. Перш за все, варто розглянути можливість легалізації абортів та забезпечення доступу жінок до безпечних та якісних медичних послуг. Важливо також переглянути обмеження, які існують у законодавстві, та спростити процедуру абортів. Необхідно також забезпечити доступ до належної

медичної допомоги та консультування для жінок, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Статистика абортів в Україні у 2020-2022 роках

Офіційні дані за 2023 рік ще не опубліковані.

Однак, за даними Міністерства охорони здоров'я України, очікується, що загальна кількість абортів у 2023 році буде меншою, ніж у 2022 році. Очікується, що кількість абортів у 2024 році буде ще меншою, ніж у 2023 році.

Фактори, що впливають на зменшення кількості абортів:

- війна в Україні;
- підвищення доступності контрацептивів;
- підвищення рівня обізнаності щодо репродуктивного здоров'я.

Висновок. Україна має потенціал для розробки комплексного та милосердного підходу до законодавства про аборти. Тобто закон має бути спрямований на захист здоров'я та прав жінок, забезпечення доступу до процедури абортів та надання жінкам адекватної медичної допомоги та психологічної підтримки.

Зміни до законодавства про аборти в Україні повинні враховувати сучасні потреби суспільства та охорони здоров'я і здійснюватися в рамках міжнародних стандартів. Необхідно також розвивати сексуальну освіту, підвищувати доступність контрацептивів та пропагувати свідоме планування сім'ї.

Україна має можливість стати лідером у вирішенні проблеми абортів шляхом розумного та гуманного регулювання цього питання. Забезпечення доступності, захист здоров'я і прав жінок та надання адекватної медичної допомоги є важливими кроками на шляху до досягнення цієї мети.

Список використаних джерел

1. Всесвітня організація охорони здоров'я: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/abortion>
2. Міністерство охорони здоров'я України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://moz.gov.ua/>
3. Закон України "Про основи законодавства України про охорону здоров'я". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
4. Наказ МОЗ України № 423 від 28.03.2013 "Про затвердження Клінічного протоколу з акушерської та гінекологічної допомоги "Штучне переривання вагітності": [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1096-13#Text>
5. Статистика зроблених абортів в Україні [Електронний ресурс] – <https://www.slovoidilo.ua/2021/06/01/infografika/suspilstvo/skilky-abortiv-zroblyl-ukrayinky-ostanni-11-rokiv>

ВЕРПЕКА Микола

студент I курсу,

ВСП «Донбаського аграрного фахового коледжу

Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля»

Науковий керівник – БЕЗУГЛА Ірина

НОВІТНІ МАТЕРІАЛИ. ЗАСТОСУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В сучасному світі велика увага приділяється впровадженню новітніх матеріалів у різноманітні галузі життя. Це стосується як технологічних розробок, так і матеріалів, які використовуються у будівництві, медицині, електроніці та інших сферах.

Одним з переваг використання новітніх матеріалів є їх властивості, такі як висока міцність, термостійкість, стійкість до корозії та інші. Це дозволяє покращити якість і тривалість експлуатації виробів та споруд, в яких вони використовуються.

Наприклад, кевлар - синтетичний полімер, який застосовується у бронезилетах і шинах для автомобілів. Він має високу міцність і стійкість до зношування, завдяки своїм суперміцним властивостям. Завдяки своїм унікальним властивостям, полімери також можуть бути використані для збереження енергії. Наприклад, літій-іонні акумулятори, які зараз широко використовуються у мобільних телефонах і ноутбуках, містять полімерну електролітну плівку, яка допомагає зберегти і використати енергію батареї.[1]

Окрім синтетичних полімерів, природні біополімери, такі як целюлоза, крохмаль та хітин, також мають широке застосування. Наприклад, упаковка з крохмалю може бути розкладена в природі, що дозволяє зменшити негативний екологічний вплив пластикових упаковок. Біополімери також можуть бути використані для створення біодеградабельного пластика, який може розкладатися в природних умовах. Це є важливим кроком у зменшенні сміттового завалу та забруднення пластиком навколишнього середовища.

Зокрема, революційні матеріали, такі як графен та борофен відкривають перед науковцями та інженерами нові горизонти можливостей. Графен – це вид наноматеріалу, який часто називають «матеріалом майбутнього» через його унікальні властивості та широкий спектр застосування.

Однією з ключових областей застосування борофену є електроніка. Його властивості дозволяють створювати надпровідні та електронні компоненти, що можуть перевернути уявлення про швидкість та ефективність електроніки. Додатково, борофен може знайти застосування у нанотехнологіях, виробництві сенсорів, акумуляторах і багатьох інших областях. Незважаючи на свої унікальні властивості, борофен має свої виклики. Проблеми стосуються виробництва великих кількостей та інтеграції в електронічні пристрої. Однак науковці вже зосереджені на вирішенні цих питань для того, щоб зробити борофен повноцінним учасником матеріалознавства та електроніки майбутнього.

Однак, разом з перевагами нових матеріалів, виникають і деякі проблеми. Наприклад, незважаючи на те, що пластик є одним з найбільш використовуваних матеріалів у світі, він також є одним з найбільш забруднюючих. Велика кількість пластику опиняється у наших океанах і лісах, завдаючи шкоди довкіллю та здоров'ю людей. Тому, на сьогоднішній день все більше уваги приділяється розробці екологічно-пристосованих альтернатив пластику. Крім того, нові матеріали можуть бути дорогими в виробництві та складною у переробці. Наприклад, застосування сталі у будівництві може бути дуже вигідним, але її переробка потребує значних зусиль та енергозатрат. Тому, розвиток більш економічно-ефективних технологій переробки є важливим завданням для багатьох компаній у цій галузі.[2]

Застосування новітніх матеріалів також часто пов'язане з використанням новітніх технологій, що дозволяє полегшити та покращити процеси виробництва. Наприклад, застосування 3D-друку дозволяє створювати складні та точні деталі з високою продуктивністю та мінімальною кількістю витрат.

У підсумку, варто відзначити, що новітні матеріали не тільки полегшують наше життя та забезпечують покращення у різних галузях, але й мають великий

потенціал у питанні збереження довкілля та створення більш ефективної і безпечної інфраструктури. Тому, подальший розвиток технологій та застосування нових матеріалів є важливим завданням для сучасного світу і майбутніх поколінь. Застосування нових матеріалів є необхідним кроком у напрямку сталого розвитку та покращення якості життя нашої планети. Тому, важливо продовжувати дослідження та розробки в цій галузі, щоб забезпечити сталий прогрес та благополуччя для усіх. Саме завдяки новим матеріалам ми можемо покращувати якість нашого життя та зберігати ресурси на планеті для майбутніх поколінь. Тому, важливо продовжувати інвестувати у дослідження та розвиток нових матеріалів, щоб забезпечити стале та екологічно чисте майбутнє.

Список використаних джерел

- 1.<https://zn.ua/TECHNOLOGIES/razrobotan-novyj-metod-poluchenija-chistoj-enerhii-s-pomoshchju-hrafena.html>
- 2.<https://www.wikidata.uk-ua.nina.az/%D0%91%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D0%BD>.
- 3.<https://geodictionary.com.ua/node/4733>
- 4.<https://remhouse.info/1494-suchasni-materialy-v-budivnytstvi.html>

ВОЛОСАТА Дар'я

студентка II курсу

Білгород-Дністровського економіко-правового

фахового коледжу

Полтавського університету економіки і торгівлі

Науковий керівник - КРУТЬКО Галина

ЗАКЛАДИ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА ПІД ЧАС ВІЙНИ

Анотація. Український ресторанний бізнес який переживає складні часи в зв'язку з війною, безпека відвідувачів та працівників закладу у випадку оголошення повітряної тривоги. Відсутність електроенергії та зв'язку. Підвищення тарифів на електроенергію для бізнесу, зниження доходів громадян та попит на українські заклади та кухню.

Ключові слова: Український ресторанний бізнес, війна попит на українські заклади та кухню.

Український ресторанний бізнес під час повномасштабної війни

Український ресторанний бізнес, як і вся індустрія гостинності загалом, переживає складні часи в зв'язку з повномасштабною війною у нашій країні. Дуже багато закладів не витримали тиску і не змогли адаптуватися до нових умов, тому, на жаль, були змушені назавжди закрити свої двері для відвідувачів.

Ті ж, хто попри вкрай важку ситуацію продовжують працювати, щодня приймають нові виклики, серед яких:

гарантія безпеки для відвідувачів та працівників закладу у випадку оголошення повітряної тривоги;

відсутність електроенергії та зв'язку. Більшість обладнання та устаткування працює на електроенергії. А без обладнання, від якого залежать уся робота ресторану: від приготування страв до безготівкового розрахунку з гостями, заклад недієздатний. Через відсутність електроенергії зникає ще й Інтернет з'єднання та припиняють роботу системи автоматизації ресторану. Для вирішення цих питань необхідно купувати та встановлювати генератори,

проводити оптоволоконний Інтернет, купувати джерела безперебійного живлення;

підвищення тарифів на електроенергію для бізнесу;

питання з орендодавцями. Частина орендодавців, проаналізувавши ситуацію на ринку, зробила знижку або ж призупинила оплату за оренду приміщень для бізнесу. Однак, деякі орендодавці вимагають рестораторів платити, в кращому випадку, ту саму орендну плату, що і до війни, а деякі навіть вимагають її підвищення;

зниження доходів громадян. Навіть при тій самій заробітній платі у населення знизилась купівельна спроможність, адже тарифи на комунальні платежі, ціни на продукти харчування і т. д зросли, також зріс і середній чек у ресторанах. Закрилася велика кількість ресторанів преміум-сегменту;

внесення змін до «антитютюнового закону». З 11 липня 2022 р. почали діяти нові обмеження «антитютюнового закону», які забороняють куріння будь-яких пристроїв для нагрівання тютюну в громадських місцях. Це означає пряму заборону кальянних. Близько 10000 осіб, що працювали в цьому бізнесі, фактично втратили роботу;

комендантська година. Через введення комендантської години, заклади ресторанного господарства були змушені скоротити робочий день, а ті, хто працював у вечірньо-нічний період, зовсім закрилися, бо працювати по 2-4 години зовсім не рентабельно;

психологічний стан персоналу. Велика кількість людей зараз страждають посттравматичним стресовим розладом (ПТРС), і в будь-який момент певний фактор може спровокувати зрив, і людина стає небезпечною як для себе, так і для оточуючих. Тому, на даному етапі, вкрай важлива психологічна підтримка персоналу;

кадрові питання. У зв'язку з воєнним станом в Україні, дуже багато кваліфікованих фахівців виїхали за кордон, а пошук і навчання нового персоналу займає чимало часу. Ще одна проблема - нерозуміння персоналом вимог часу:

конфлікти через скорочення робочого дня, зменшення кількості робочих змін, неможливість підвищення заробітної плати.

Функціонування закладів під час війни

Сьогодні *виживають кафе та ресторани*, кому доводиться найскладніше, а хто, навпаки, опинився на вершині успіху.

По Україні за минулий рік закрилось близько семи тисяч різних закладів. Це заклади, які *не працювали під час окупації* чи на самому початку вторгнення. У 2023-му році більшість з них вже відновили свою роботу, тому зараз рахувати точну кількість неможливо. Адже це число місць постійно змінюється.

Від початку повномасштабного вторгнення, звичайно, головним фактором того, залишається працювати заклад чи ні, є безпека.

Зараз можна спостерігати таку тенденцію: більшість нових закладів, які почали відкриватись це невеличкі кафе/ресторани. Це зрозуміло, адже минулого року мало хто з інвесторів планував вкладати великі гроші у ресторанний бізнес. Тому в топі зараз маленькі кав'ярні, та стрітфуд (шаурма, пекарні).

Загалом українці стали їсти менше здорової їжі, це видно по ресторанах. Популярні ситні м'ясні страви та солодощі. Але варто сказати, що в тих містах, де життя більш безпечне, здорове харчування все-таки тримає першість. Ситні, калорійні страви обирають саме там, де життя менш безпечним. Дуже популярним став фастфуд.

За останній рік продаж алкоголю дуже зріс. Адже, напевно, в такий час для людей він є антистресом. Проте відвідуваність барів, пабів впала здебільшого через комендантську годину, адже всі хочуть встигнути додому.

Попит на українську кухню під час війни

Попит на українську кухню не виріс. Загалом цей сегмент закладів завжди був орієнтований більше на туристів. Але можна сказати, що виріс інтерес відомих шеф-кухарів до українських страв. Всі намагаються додати до свого меню якусь українську страву, але зі своєю родзинкою. Особливо це стосується закладів із цінником вище середнього.

Зараз українська кухня найбільше себе проявляє в кафе-їдальнях, в ритейлі. Це використання заморожених напівфабрикатів.

У містах закладам з великою конкуренцією як і раніше, потрібно приваблювати клієнта різними фішками, акціями, дизайном, способом спілкування з гостями тощо.

Там, де конкуренція маленька, закладам майже не потрібно нічого робити. Є такі міста, де з десяти ресторанів залишився тільки один. Там люди їдять все.

Але зараз велике значення має безпечне розташування закладу. Тому навіть якщо в кафе є якісь недоліки, але його місце вважається безпечним, воно автоматично стає популярним. Особливо зараз люблять місця з підвалами.

Цінова політика в закладах під час війни

За рік війни ціни зросли на 30%. Це в принципі відповідає рівню інфляції. До кінця цього року вони зростуть ще на 10-20%, бо ціни ростуть всюди: на продукти, паливо, комунальні. Тому ресторанам потрібно компенсувати це все своїм підвищенням.

Звісно, платоспроможність в Україні не така висока, але ціни все продовжуватимуть рости.

На підняття цін люди реагують по-різному. Спочатку відчують шоковий стан, але до нового звикають десь протягом пів року.

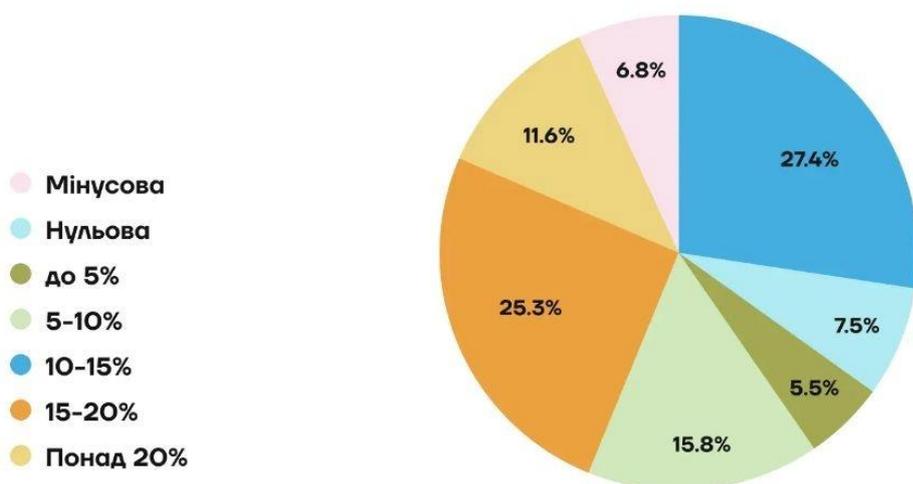
У 2023 році українські заклади харчування намагалися утримати ціни, зберегти команди та адаптуватися до зміни поведінки споживачів - про це свідчить дослідження від компанії з автоматизації закладів Poster.

У середньому, в другому півріччі 2023-го виручка закладів ресторанного господарства зросла на 30%, відвідуваність - на 10%, а середній чек - на 18%.

#Дослідження

Poster x РЕБЕ ТА СТОГНЕ РЕСТОРАТОР

Яка середня рентабельність вашого закладу у 2023 році?

Дані анонімного анкетного опитування рестораторів зі всіх регіонів України, грудень 2023.

Найбільш вдалим рік був для ресторанів - тут виручка збільшилася на 37%, а середній чек - на 23%.

На другому місці кав'ярні - 31% і 19% відповідно.

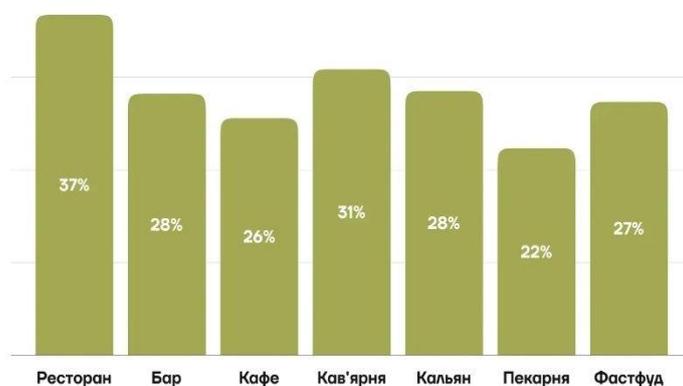
У трійці лідерів також бари - у них виручка зросла на 28%, а середній чек - на 12%.

#Дослідження

Poster x РЕБЕ ТА СТОГНЕ РЕСТОРАТОР

Як зросла виручка закладів громадського харчування

II півріччя 2023 до II півріччя 2022, в %

Дослідження ґрунтується на неперсоналізованих даних продажів 5000 закладів громадського харчування України.

Найскладніше для ресторанного бізнесу у 2023 році було наймати нових працівників та зберігати команду - на цій проблемі наголосили 47% опитаних.

Також 42% підприємців зазначили, що кількість працівників минулого року залишилась незмінною, 30% - залучили нових співробітників, а 27% - зменшили команди.

Висновок: У теперішній час ресторанний бізнес є одним із найбільш розповсюджених видів малого бізнесу, тому заклади ресторанного господарства ведуть між собою постійну боротьбу за сегментацію ринку, за пошук нових та утримання постійних клієнтів, споживання їхньої продукції та послуг. Таким чином, не зважаючи на все, ресторатори нашої великої й незламної країни кропіткою роботою доводять свою потужність, значущість, професіоналізм, великий потенціал та здатність витримати несподівані важкі умови. Наша сила - в об'єднанні, у підтримці один одного, у розумінні, що ми - одна нація. Разом ми обов'язково вистоїмо і станемо ще сильнішими. Ми впевнені, що незабаром будемо святкувати перемогу у найкращих вітчизняних ресторанах та кафе у всіх містах України.

Список використаних джерел

1. Poster POS <https://joinposter.com> › tviy-burger Як заклади працюють під час війни — приклад ресторану «ТвійBurger» <https://www.google.com/url?q=https://joinposter.com/ua/post/tviy-burger&sa=U&sqi=2&ved=2ahUKEwj3q5exqO2EAXXGFhAIHWVuBjIQFnoECBYQAQ&usg=AOvVaw2ukx6Epjp0v2phcSsQ94eGnashkiev.uahttps://nashkiev.ua>
2. Їжа як розвивається ресторанний бізнес під час повномасштабної війни https://www.google.com/url?q=https://nashkiev.ua/eat/zakladi-zaraz-edine-mistse-kudi-ukraintsi-mozhut-vitrachati-groshi-yak-rozvivaetsya-restorannii-biznes-pid-chas-povnomasshtabnoi-viini&sa=U&sqi=2&ved=2ahUKEwjFvuHmoO2EAXUgHRAIHSeWDCgQFnoECBMQAQ&usg=AOvVaw1jOTDDtuA1jj_Q8yT-1Yis
3. Джерело: <https://hub.kyivstar.ua/articles/shho-z-biznesom-golovne-prostan-ekonomiki-ta-kompanij-za-sichen-2024>

ГНАТИК Антон

студент III курсу,

Відокремленого структурного підрозділу «Донбаський аграрний фаховий коледж»

Східноукраїнського національного університету імені В. Даля

Науковий керівник – ТОМАШЕВСЬКА Тамара

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ КОНСТРУКЦІЇ ЗЕРНОЗБИРАЛЬНОГО КОМБАЙНА

На сучасному етапі розвитку сільського господарства зернозбиральні комбайни являються важливою частиною виробничого процесу.

Зернозбиральний комбайн являється однією із найважливіших універсальних самохідних сільськогосподарських машин, спроможних одночасно виконувати різні технологічні операції при збиранні сільськогосподарських культур. При роботі комбайни послідовно виконують три основні функції простих машин: скошують і обмолочують зернові культури та очищають зерно від різноманітних домішок. При використанні додаткових пристроїв його використовують при збиранні різних за своєю специфікою сільськогосподарські культури.[1]

Історія розвитку конструкції комбайнів пройшла шлях від ручного збирання вирощеного врожаю до механізації і автоматизації виробничого процесу збирання. Конструкція зернозбиральних комбайнів та їх функціональність вдосконалювалися в сучасні моделі протягом багатьох століть. Сучасні зернозбиральні комбайни, які започатковані як прості ручні чи механічні машини, на даному етапі розвитку є високотехнологічні машини з високою продуктивністю, ефективністю виконання технологічного процесу і якістю роботи.

Виробничий процес збирання зернових культур пройшов шлях від ручного жнива до повної його механізації. Зачатки зернозбиральних комбайнів можна відстежити ще в стародавні часи, коли люди використовували ручні

інструменти (серпи, коси, віялки) для жнива та обмолоту зерна. А перші зразки комбайнів з елементами механізації процесу збирання були далекі від сучасних моделей.

Протягом тривалого часу технологічний процес збирання змінився. Змінилася і конструкція самого комбайна. В середині 19 століття з'явилися перші механізовані жниварки, які використовувалися для збирання і обробки зернових культур.

Рис.1. Старовинний комбайн, Новий Південний Уелс, Австралія

Ера створення і використання зернозбиральних комбайнів в нашій країні почалася від початку до середини 20 століття. Перший зернозбиральний комбайн на теренах України був створений у 1929 році на базі Запоріжського заводу «Комунар». Перший комбайн був причіпний, потребував багато ручної праці. Та створення даного комбайна стало справжнім проривом у галузі комбайнобудування нашої країни. [2]

Рис.2. Перший український зернозбиральний комбайн «Комунар»

За 4 місяці на заводі було виготовлено 10 комбайнів, а до кінця 1930 року - 347 машин. Всього до початку війни завод виготовив 96 тис. машин. До 1935 року зернозбиральними комбайнами власного виробництва збирали 97,1% засіяних площ.

Після 1945 року конструкція комбайну була значно покращена, що дозволило істотно підвищити ефективність роботи його вузлів і агрегатів.[1]

На початку 20 століття перші масово почали виробляти зернозбиральні комбайни компанії John Deere, International Harvester та Case. Їхні комбайни поєднували в собі в себе функції скошування, обмолоту та очищення зерна, що значно полегшило працю робітників, підвищило продуктивність і якість збирання.

В Україні створені високопродуктивні зернозбиральні самохідні комбайни SKIF 280 Superior, КЗС-9-1 «Славутич», КЗС-1580 «Лан», КЗС-7 «Обрій», які відповідають сучасним міжнародним стандартам якості.

Еволюційний процес розвитку конструкцій комбайнів продовжувався постійно. Удосконалювалася сама конструкція, покращувалися умови роботи комбайнерів і якість виконання технологічного процесу, створювалися нові по своїй суті молотильні апарати, застосовувалися різні типи ходової частини, змінювався зовнішній вигляд.

Спостерігається тенденція до збільшення потужності двигуна, пропускної здатності молотарки, загальна маса машини. В найпотужніших комбайнів з пропускна здатність роторною сепарувальною системою становить 25 кг/с.

Суттєво зросла потужність двигунів різних марок зернозбиральних комбайнів: від 134,1 кВт до 179,4 кВт. Нові моделі зернозбиральних комбайнів з комбінованими молотильно – сепараторними пристроями можуть мати потужність 230–390 кВт і є найпотужнішими в світі.

Фірма - виробник CLAAS випустила найпотужніший у світі зернозбиральний комбайн «*Lexion-780*». Потужність його двигуна 590 к.с.

У сучасному світі сільськогосподарської техніки зернозбиральні комбайни різних фірм і марок стали продуктивними високо технологічними машинами, які оснащені гідравлікою, комп'ютерними системами управління, системами GPS з автономними функціями, працюють швидше, ефективніше, з меншим людським втручанням.[3]

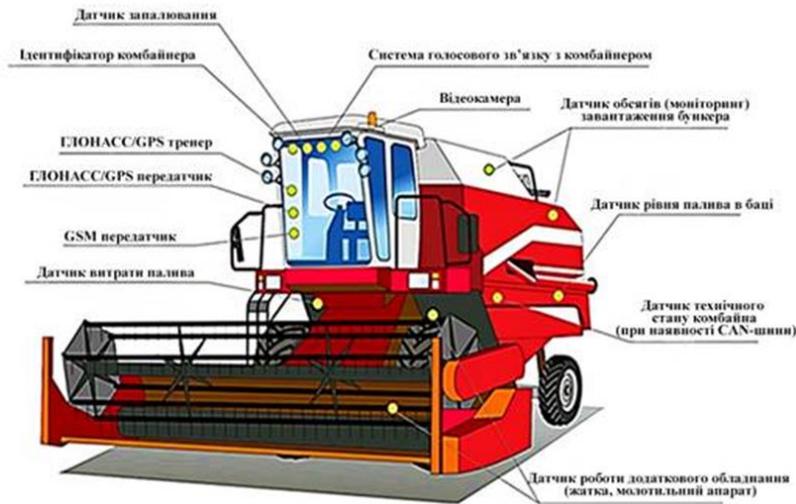

Рис.3.Схема встановлення датчиків системи GPS – моніторингу на комбайні

В перспективі виробництво зернозбиральних комбайнів в подальшій автоматизації та вдосконаленні технологічних процесів. Важливим в даному процесі є використання штучного інтелекту, датчиків розвитку та системи збору даних, що максимально вплине на створення більш продуктивних, екологічних моделей відповідно вимогам сучасного сільськогосподарського виробництва.

Висновок: Зернозбиральні комбайни займають важливу роль у сучасному сільському господарстві, а їхня історія розвитку - постійні зусилля полегшити роботу в сільському господарстві та збільшити врожайність. Із розвитком технологій індустрія зернозбиральних комбайнів продовжить розвиватися і сприяти вирощуванню сільськогосподарської продукції.

Список використаних джерел

1. Застосування зернозбиральних комбайнів. Механізація АПК. 26.05.2021р.
2. Перший український комбайн випустили на заводі «Комунар» 85 років тому. Gazeta.ua. Процитовано 18 вересня 2021.
- 3.Електронний ресурс:
<https://vukladach.pp.ua/MyWeb/manual/agroinjenerija/Agricultural%20machinery/Zmist/Zmist.htm>

ДАНЧ Тетяна

здобувачка освіти І курсу

Красноградського педагогічного фахового коледжу

Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

Науковий керівник – Івахненко В'ячеслав

ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ТА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

На сучасному етапі проблема здоров'я людини постає як одна з найбільш гострих і потребує серйозного ставлення до її вирішення з залученням різних організаційних структур нашої країни. Важливу роль у збереженні здоров'я, здорового способу життя, культури здоров'я належить закладам освіти всіх рівнів, починаючи з дошкільного і закінчуючи вищими.

Тож актуальною проблемою сьогодення є збереження здоров'я дітей та формування здорового способу життя як цінності [1, с.10-12].

Отже, основи здоров'я закладаються в період раннього та дошкільного дитинства.

В умовах реформування дошкільної освіти одним із основних завдань є виховання гармонійно розвинутої, довершеної, здорової особистості, здатної у повній мірі реалізувати свої фізичні, інтелектуальні, моральні та духовні можливості.

Вивченню питань формування уявлень у дітей дошкільного віку про здоровий спосіб життя присвячені дослідження А. А. Бодалева, А. Л. Венгера, В. Д. Давидова, М. І. Лісіна, В. А. Сластьоніна, Є. О. Смирнової. Аналіз робіт В.А. Деркунської, С.А. Козлової, О.А. Князевої, І.М. Новікової та інших показує, що вже в дошкільному віці у дитини з'являється стійкий інтерес до свого здоров'я, дбайливе ставлення до свого організму [2, с.16].

Ставлення дитини до свого здоров'я є фундаментом, на якому можна буде вибудувати потребу в здоровому способі життя. Основи здорового способу життя у дітей дошкільного віку визначаються наявністю знань і уявлень про елементи цього поняття (дотримання режиму, гігієнічних процедур, рухової активності), і вмінням реалізовувати їх у поведінці і діяльності доступними для дитини способами (чистити зуби, мити руки, робити зарядку).

З огляду на це одним із пріоритетних напрямів роботи закладів дошкільної освіти є збереження і зміцнення здоров'я, формування здорового способу життя дошкільнят, активної життєвої позиції щодо власного життя та власної безпеки.

Одним із головних завдань є створення оптимальних умов для розуміння дітьми переваг здорового способу життя, заохочування до здобуття знань, умінь і навичок збереження здоров'я; стимулювання до самостійного й усвідомленого вибору життєвої позиції; швидке й ефективно поширення знань про здоров'я.

У старшому дошкільному віці гра залишається провідним видом діяльності дітей, вирішальним чинником розвитку, сферою, де дитина може проявити ініціативу й активність [3, с.4].

Серед видів ігор, які мають найбільший вплив на формування у старших дошкільників основ здорового способу життя, з досвіду роботи, слід назвати, перш за все, сюжетно-рольові, дидактичні та рухливі ігри.

Головна особливість дидактичних ігор полягає в тому, що завдання дитині пропонується в ігровій формі. Діти грають, не підозрюючи, що освоюють якісь знання, оволодівають навичками дій з певними предметами, навчаються культурі спілкування один з одним.

Також пропонуємо дітям словесні дидактичні ігри. Наприклад, гра «Я знаю», де діти, сидячи в колі, передають один одному мікрофон, створюючи ланцюжок слів, наприклад: перший гравець: «Я знаю багато фруктів: яблуко», другий гравець повторює фразу і продовжує її: «Я знаю багато фруктів: яблуко і груша».

Цінність дидактичних ігор, як засобу формування уявлень дошкільнят про здоровий спосіб життя полягає в тому, що вони створюються в навчальних цілях.

Завдяки їх використанню можна домогтися більш міцних і усвідомлених знань, умінь і навичок у формуванні уявлень дошкільнят про здоровий спосіб життя [4. с. 33-39].

Рухливі ігри обов'язково включаються і в музичні заняття. Ігри старших дошкільнят найчастіше організують самі діти. Як правило, діти грають невеликими групами. Почуття радості, самостійності в грі стимулює старших дошкільників прагнути до більш фізичної активності і до організації здорового способу життя. Вони допомагають дітям дізнатися про роль рухів для життя людини, дозволяють змістовно організувати дитяче дозвілля тощо.

Отже, застосування ігрових технологій у формуванні здорового способу життя старших дошкільників показав позитивний вплив на отримання знань здорового способу життя, при цьому знання надходять у формі гри, оскільки саме ігрова діяльність є для них провідною.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти: Науковий керівник А. М. Богуш та ін.. – Київ : Видавництво, 2012.
2. Богініч О. Л. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку: навч.-метод. посібник / О. Л. Богініч, Н. В. Левінець, Л. В. Лохвицька, Л. А. Сварковська. – Київ : Генеза, 2013. – 128с.
3. Бутенко В. Г. Дидактична гра як засіб формування здоров'язбережувальної компетентності старших дошкільників / В. Г. Бутенко // Дошкільна освіта: традиції та інновації: м-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (24-25 березня 2015 р., м. Суми). – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. – 207с.
4. Загородня Л. П., Тітаренко С. А., Барсуковська Г. П. Фізичне виховання дітей дошкільного віку. – Суми : Університетська книга, 2011.

ДОКІЄНКО Максим

студент II курсу,

Відокремленого структурного підрозділу

**"Донбаський аграрний фаховий коледж Східноукраїнського
національного університету імені Володимира Даля"**

Науковий керівник – ПРИСТІНСЬКИЙ Олексій

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ: КЛЮЧ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Сучасне сільське господарство стоїть перед великими викликами, включаючи потребу в підвищенні врожайності, зменшенні витрат та збереженні навколишнього середовища. У цьому контексті цифрові технології стають ключовим інструментом для досягнення цілей сталого розвитку в сільському господарстві[1].

Однією з основних переваг цифрових технологій є їх потенціал підвищити ефективність виробництва та оптимізувати використання ресурсів. За допомогою сільськогосподарських датчиків та систем IoT (Internet of Things), фермери можуть отримувати точну інформацію про стан ґрунту, рослин та умов навколишнього середовища в реальному часі. Це дозволяє їм реагувати на потреби культур та забезпечувати їх оптимальне зростання без перевитрат ресурсів.

Крім того, цифрові технології дозволяють здійснювати моніторинг та прогнозування урожаїв з високою точністю. За допомогою аналізу великих обсягів даних та штучного інтелекту, фермери можуть отримувати прогнози щодо врожайності та прогнозувати можливі ризики заздалегідь, що дозволяє їм приймати обґрунтовані рішення щодо вирощування та управління культурами.

Однак, не дивлячись на потужність цифрових технологій, їх впровадження в сільському господарстві відбувається не без викликів. Високі витрати на впровадження та обслуговування технологій, а також недостатня освіченість та

доступність інфраструктури у сільських районах можуть ускладнити процес. Тому важливою є підтримка з боку держави та галузевих організацій для забезпечення доступності та навчання фермерів у використанні цифрових технологій.

У подальшому розвитку сільського господарства цифрові технології відіграють ключову роль. Їх впровадження допоможе не лише підвищити ефективність виробництва, а й створити більш стійкі та конкурентоспроможні сільськогосподарські системи.

Одним із напрямків, який набуває все більшого значення, є використання штучного інтелекту (AI) в сільському господарстві. Системи, засновані на штучному інтелекті, можуть аналізувати величезні обсяги даних та робити прогнози щодо оптимальних стратегій вирощування культур, враховуючи різноманітні фактори, такі як кліматичні умови, ґрунтові властивості та ринкові тенденції. Це дозволяє фермерам приймати інформовані рішення та оптимізувати виробництво, що веде до підвищення ефективності та збільшення прибутковості господарства[2].

Приклади конкретних цифрових технологій, які вже успішно впроваджуються в сільському господарстві, включають системи автоматизації та роботизації. Наприклад, автономні трактори, які керуються за допомогою GPS та системи штучного інтелекту, здатні виконувати операції по обробці ґрунту без прямого втручання людини. Це не лише зменшує фізичне навантаження на фермерів, а й забезпечує більш точне та ефективне виробництво.

Ще одним прикладом є використання сільськогосподарських датчиків та IoT (Internet of Things) для моніторингу рослин. Ці датчики можуть вимірювати рівень вологості ґрунту, температуру, рівень CO₂ та інші параметри, що дозволяє фермерам точно контролювати умови вирощування та вчасно реагувати на будь-які зміни.

Також цифровою технологією, що набирає популярності, є використання супутникових зображень та аналізу даних для картографування врожайності (yield mapping). Цей підхід дозволяє фермерам визначати зони з найвищою та

найнижчою врожайністю на полі і приймати рішення щодо оптимального розподілу ресурсів, таких як добрива та води, для максимізації врожаю та зниження витрат.

У світі, де сільське господарство відіграє важливу роль у забезпеченні харчової безпеки та стійкого розвитку, використання цифрових технологій є необхідним кроком у передовій трансформації галузі. Наше дослідження вказує на те, що ці технології не лише забезпечують підвищення ефективності та продуктивності сільського господарства, а й сприяють зменшенню негативного впливу на навколишнє середовище[3].

Застосування автономних систем та сенсорних технологій дозволяє фермерам моніторити та керувати процесами вирощування культур з високою точністю та ефективністю. Крім того, аналіз даних за допомогою штучного інтелекту дозволяє передбачати та уникати ризиків, а також оптимізувати виробничі процеси.

Проте, для того щоб цифрові технології могли реалізувати свій повний потенціал, необхідна підтримка та інвестиції з боку держави, галузевих організацій та приватного сектору. Також важливо звернути увагу на питання доступності та освіченості фермерського сектору щодо використання цифрових технологій.

Загалом, цифрові технології в сільському господарстві мають потенціал стати ключовим інструментом у забезпеченні сталого розвитку та вирішенні викликів, які стоять перед сільським господарством у XXI столітті.

Список використаних джерел

1. Сільське господарство України. "Цифрові технології та їх вплив на сільське господарство." Вісник сільськогосподарської науки. 2023. Т. 7, № 2. С. 20-35.
2. Іванов П. В. "Роль штучного інтелекту в розвитку сільського господарства." Журнал сучасної аграрної науки. 2022. Т. 15, № 3. С. 78-92.

З. Григорова Л. К., Сидоренко В. І. "Інтернет речей та його застосування в аграрному виробництві." Науковий вісник аграрного університету. 2020. Т. 25, № 1. С. 112-125.

ДРОНОВА Ангеліна

студентка III курсу

Білгород-Дністровський економіко-правовий фаховий коледж

Полтавського університету економіки і торгівлі

Науковий керівник - МОНАСТИРСЬКА Лариса

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

Анотація. У роботі визначено проблеми світової роздрібної торгівлі та розглянуто сучасні тенденції її розвитку.

Ключові слова: розвиток, тенденції, міжнародна торгівля, торгівля, ритейл, топ-20 ритейлерів.

Постановка проблеми. оцінити можливості й перспективи розвитку торговельної інфраструктури як сукупності матеріальних факторів розвитку роздрібної торгівлі, розробка принципів і методології формування і розвитку роздрібної торговельної мережі в умовах трансформації економіки

Аналіз основних досліджень. Проблематиці дослідження формування проблеми та тенденцій розвитку світової роздрібної торгівлі приділяли свою увагу ряд дослідників: В. Акопов, Н. Голошубова, І. Королькова, В. Лагутіна, І. Степнова, Ф. Хміль.

Мета. Визначити основні сучасні проблеми та тенденції розвитку світової торгівлі.

Виклад основного матеріалу. Сучасна наука визнає роздрібну торгівлю найбільш динамічною галуззю економіки, основним драйвером зростання, каталізатором стабільності як національного, так і світового ринку.

Роздрібна торгівля – це продаж товарів і послуг, доступних всім покупцям, в торгових центрах, салонах, через інтернет-сервіси. Ще однією її особливістю можна назвати наявність певного місця, в якому відбувається товарно-грошовий обмін, в більшості випадків це магазин, а при реалізації продукції через сайт або телефон – власні адреси замовників або приміщення, де проводиться видача замовлення [2].

Поки в Україні триває війна, головною проблемою найбільших світових ритейлерів третій рік поспіль залишається надзвичайна ситуація на ринку, утворена пандемією. Незважаючи на те, що більшість країн вирішили жити з COVID-19 і зменшили кількість екстремальних локдаунів, спалахи захворювань новими штамами вірусу все ще впливають на продажі в ключові сезони для збуту.

У багатьох країнах обмежували роздрібну торгівлю також проблеми з ланцюгами постачання і робочою силою. Гострий дефіцит кадрів в ритейлі вплинув не лише на рівень послуг в магазинах (включаючи аптеки), а й на управління складами та логістику. Дефіцит якісних кадрів змусив багатьох ритейлерів скоротити робочі години та обмежити інновації у сфері мерчандайзингу. У відповідь на нестачу персоналу самообслуговування стало більш поширеним явищем в магазинах.

Сектор ритейлу виявився вразливим також до постійного дефіциту пакувальних матеріалів, таких як деревина, пластик, скло та алюміній, яких все частіше не вистачає.

Ще однією проблемою, яку відзначають аналітики, це кібербезпека. У відповідь на спроби хакерів отримати доступ до даних ритейлерів, більшість роздрібних гравців перенаправили частину коштів, призначених для відкриття нових магазинів, на захист своїх активів.

Але завдяки змінам у споживчих звичках, прибутки ритейлерів все ж таки зростають. За результати досліджень ринку міжнародної компанії Kantar, провідного спеціаліста у сфері маркетингових даних та аналітики, сформовано черговий рейтинг Top 50 Global Retailers, який включає найбільших світових ритейлерів у 2023 році.

В непростих сучасних умовах найбільшим ритейлером у світі продовжує залишатися компанія Walmart, яка замість активного розширення мережі магазинів, використовує нову стратегію розвитку маркетплейсу та програм лояльності.

Попри лідерство, компанія Walmart стикається зі значними викликами з боку Amazon, який активно розширює свої логістичні послуги по всьому світу. Це, в свою чергу, дозволяє відповідати очікуванням покупців.

Найбільшим європейським ритейлером продовжує залишатися Schwarz Group. Її мережі Lidl і Kaufland впоралися з проблемами фінансування, необхідного для відкриття нових магазинів, їх реконструкції, та розвитку онлайн-напрямку. Завдяки малоформатним продуктовим магазинам з обмеженим асортиментом, продовжує розширюватися вплив компанії на ринок США.

Всі шанси стати провідним ритейлером товарів для дому, мала ІКЕА, але її зростання обмежила залежність від міжнародної логістики для переміщення спеціальних товарів від виробників до магазинів. В результаті лише 10-та сходинка у рейтингу світових ритейлерів 2023 року.

Загалом, топ-20 ритейлерів за останній рік не занадто змінився. Хіба що китайські ритейлери демонструють низькі результати, оскільки досі намагаються впоратися з екстремальними умовами карантину через COVID-19, а також через зміни в регуляторному середовищі Китаю, які обмежили можливості компаній у сфері фінансових технологій. Alibaba показала найгірші результати за чотири роки через зміни у її фінансовому та логістичному підрозділах, а JD.com, який зараз не в топ-20, з тих же причини змінює свої бізнес-стратегії.

Проаналізувавши поведінку покупців, компанія Google спільно з компаніями Kantar та Bain, визначили ряд найважливіших тенденцій, які визначатимуть розвиток світової роздрібною торгівлі в найближчі три-п'ять років.

По-перше, сучасні покупці все активніше переміщуються цифровими, фізичними, віртуальними і соціальними платформами, плавно переходячи від перегляду й дослідження товару до його покупки. Майже 30% населення планети, це – представники покоління Z, яке повністю виросло у цифровому світі, і проводить більше часу в інтернеті, ніж будь-яка інша вікова група [4]. До 2025 року вони становитимуть близько 27% світової робочої сили та матимуть значну купівельну спроможність.

Також молодь в 2-3 рази частіше купує з використанням нових медіа, таких як соціальні мережі, віртуальні примірки та онлайн-трансляції.

Наступною тенденцією розвитку роздрібною торгівлі є вибір покупцями компаній та продуктів, які точніше відповідають їхнім особистим цінностям та потребам. При цьому, лояльність до брендів відходить на другий план. В таких умовах, більше шансів на утримання клієнтів є у тих ритейлерів, які впроваджують інновації у свої пропозиції через партнерство та співпрацю.

Сучасні споживачі стають більш свідомими, надають більшого значення ціннісній пропозиції бренду, ніж економії грошей, прагнуть уникати ризику. Більше: 70% людей кажуть, що готові й надалі купувати певні товари попри підвищення ритейлером їх вартості, якщо їх цінують та поважають як клієнтів, і вони відчують цю повагу.

Водночас вищі очікування споживачів супроводжуються пильною увагою до особистих даних. Згідно з даними Kantar, 79% споживачів у всьому світі турбує захист даних та конфіденційність в інтернеті, а 72% вважають, що вони наражаються на великий або деякий ризик з боку людей або компаній, які зловживають їх особистими даними [4].

Висновки. Світові тенденції економічного розвитку засвідчили, що в перспективі очікуються масштабні, структурні та системні трансформаційні

зміни господарюючих систем. Зазначене насамперед є ознакою того, що наявний технологічний уклад вступив у завершальну фазу свого існування, а на його базі все більшого поступу набирає новітній.

Список використаних джерел

1. Роздрібна торгівля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://aboutmarketing.info/biznes/rozdribna-torhivlya/#google_vignette
2. Як росте ринок роздрібної торгівлі у світі [Електронний ресурс]. – <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/02/15/682383/>
3. Комерційна діяльність підприємств [Електронний ресурс]. – https://www.researchgate.net/publication/326873216_KOMERCIJNA_DIALNIST_P_IDPRIEMSTV_ROZDRIBNOI_TORGIVLI і
4. Чотири тренди розвитку роздрібної торгівлі на найближчі п'ять років <https://rau.ua/novyni/chotiri-trendi-rozvitku-torgivli/>
5. Топ-20 торгових мереж світу за виручкою і міжнародним доходом 2023 <https://ua-retail.com/2023/03/top-20-torgovix-merezh-svitu-za-viruchkoyu-i-mizhnarodnim-doxodom-2023/>

ЖЕЛЄПОВА Тетяна

студентка III курсу,

Одеського торговельно-економічного фахового коледжу

Науковий керівник – БАХЧЕВАН Евеліна

КІБЕРБЕЗПЕКА В БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Поява цифрових технологій спростила навігацію в більшості сфер повсякденного життя. *Мобільний банкінг* також був запроваджений у банківському секторі, що полегшило виконання більшості банківських завдань без необхідності відвідувати банк.

Фінансовий сектор був і залишатиметься привабливим для кіберзлочинців, а кількість атак продовжує зростати з розвитком технологій. Лише в Україні кількість кібератак зросла на 2,8% з 2022 року, причому кожна десята атака була спрямована на фінансовий сектор. На жаль, країна-агресор продовжує докладати зусиль для підриву нашої фінансової системи, що призводить до значної шкоди державним робочим місцям [1].

На даний час виявлено два основні види кібернападів:

- 1) DDoS-атаки, від яких страждає вся банківська система, окрім НБУ,
- 2) різні види шахрайства у вигляді фішингових атак, спрямованих на банківську систему, з використанням фейкових мобільних додатків, соціальної інженерії, фейкових сторінок банків [2].

Згідно з опитуванням KPMG, 47% світових банківських установ стали активніше інвестувати в кібербезпеку після повномасштабного вторгнення в Україну, а 81% очікують, що кіберзагрози зростатимуть. Незважаючи на ці прогнози, 43% респондентів ще не розгорнули належне обладнання для захисту конфіденційних даних та активів своїх клієнтів і партнерів.

Першим мобільним банкінгом в Україні став «Приват24». *Приват24*, як мобільний застосунок, був вперше представлений у 2011 році ПриватБанком, який вже на той момент був лідером вітчизняного банківського сектору. Цей мобільний додаток став важливим інструментом для клієнтів банку, які можуть використовувати свої мобільні пристрої для здійснення різноманітних банківських операцій. Для створення Приват24 потрібна була сучасна технологія обробки та зберігання фінансової інформації користувачів, а також безпечна та зручна інфраструктура. Враховуючи чутливий характер фінансової інформації, важливим кроком стало впровадження найвищих стандартів безпеки, таких як PCI DSS, для захисту даних користувачів від несанкціонованого доступу [3].

Після запуску Приват24 в Україні з'явилася низка банківських додатків, зокрема Monobank, Raiffeisen Online, Ощад24 та Альфа-Мобайл. Асоціація ЕМА провела дослідження, присвячене вивченню функціоналу цих додатків (Таблиці 1-2) [4].

Зручність мобільного банкінгу

Банк	Mono bank	Sense bank	А-банк	Приват банк	ПУМБ	Укргаз банк	Укрсіб банк	Орр bank	Райффайзен	Ощад банк
Кредитна лінія у застосунку	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-
Підв'язка карток інших банків	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
Оплата будь-якого рахунку з застосунку	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Відображення різних рахунків клієнта	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Вимкнення подвійної конвертації	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Відкриття валютного депозиту	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-

За даними таблиці 1 помітно, що такі додатки, як Monobank, Sensebank, А-Банк та Приватбанк є помітними лідерами з точки зору зручності. У більшості банківських додатків аспекту зручності приділяється достатня увага.

Безпека мобільного банкінгу

Банк	Моно банк	Sense bank	А-банк	Приват банк	ПУМБ	Укргаз банк	Укрсиб банк	Отр банк	Райф файзен банк	Ощад банк
Зміна PIN у застосунку	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
3D-secure можливість вимкнути посилену автентифікацію	✓	-	✓	-	-	-	✓	-	-	✓
Керування перевіркою геолокації клієнта і отримувача платежу	✓	✓	-	-	✓	-	-	-	-	-
Вибір власного CVV у додатку	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Управління токенизованими застосунками	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
Керування підписками на ресурси застосунку	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-

Щодо безпеки мобільного банкінгу (див. табл.2), варто зазначити, що лише Monobank охоплює всі плани, але не має фізичних відділень. Банк має низку інших особливостей: цифрову картку, онлайн-підтримку, можливість відкрити депозит.

Крім того, банки здебільшого не мають жодного функціоналу, окрім зміни PIN-коду у своїх додатках, тоді як Monobank має більший функціонал з точки зору зручності, орієнтується на вподобання користувачів. Однак це не заважає більшості додатків працювати коректно та надійно [5].

Отже, користувачі несуть не меншу відповідальність за безпеку своїх рахунків, ніж банки. Рекомендується щомісяця оновлювати паролі до додатків, оновлювати програмне забезпечення, уникати загроз для мобільного банкінгу та мобільних пристроїв в цілому, а також повідомляти відповідні служби у разі виявлення підозрілої активності. Банкам важливо користуватись послугами інвесторів для забезпечення надійного кіберзахисту, кіберстрахування, готувати кадри з питань кібербезпеки, вчасно оновлювати програмне забезпечення відповідно до вимог сучасності.

Список використаних джерел

1. Бегаль І. (2023). Броня фінтеху за сотні тисяч доларів. Під час війни кібератаки на фінансовий бізнес почастишали в рази. Як компанії захищаються від нападів. URL: <http://surl.li/pgzrw>.
2. Трусова Н. В., Чкан І. О. Кіберзахист банківської системи України в умовах цифрових трансформацій. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки). Запоріжжя : Друкарня ТДАТУ, 2023. № 1(47). С. 151-163. URI: <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/17049>.
3. PCI DSS Certification. URL: <https://getpci.com/>.
4. Українська міжбанківська асоціація членів платіжних систем ЄМА. URL: <https://www.ema.com.ua/>. 2023.

5. Мірошник, Р., & Кухта, І. (2023). Діджиталізація банківської системи України в сучасних умовах. *Економіка та суспільство*, (49). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-39>.

ЖИДКОВА Анастасія

студентка II курсу,

Красноградського педагогічного фахового коледжу Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Науковий керівник – МОНАСТИРСЬКА Олена

ТРАЄКТОРІЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ФАХОВОГО МОЛОДШОГО БАКАЛАВРА

Пріоритетним напрямком розвитку фахової передвищої освіти є формування творчої особистості, здатної до саморозвитку і самовдосконалення як під час навчання, так і в майбутній професійній діяльності. В умовах модернізації освіти як ніколи необхідний фахівець, здатний до самостійного, активного і нестандартного вирішення професійних і дослідницьких завдань. Подібний підхід до характеру підготовки майбутнього фахівця орієнтує на виявлення і стимулювання такої інтеграційної характеристики, як готовність до дослідницької діяльності, яка могла б служити показником професійного становлення та розвитку, характеризувати прагнення особистості до активної, творчої діяльності[1].

Мета освітньої системи – навчання, виховання і розвиток особистості, а її показником є позитивний результат, який сьогодні в професійній освіті розглядається через якісну підготовку фахівця. Система фахової передвищої освіти не є винятком, а інновації та дослідницька діяльність є невід’ємною її частиною. У системі фахової передвищої освіти важливе місце посідає дослідницька діяльність здобувачів освіти. Істотно актуалізувалася проблема використання набутих знань у практичній професійній діяльності. Дослідницькі

уміння здобувача освіти сьогодні розглядаються як частина його професійних умінь. Аналітична спрямованість власної діяльності, аналіз та збір інформації, володіння різними способами вирішення протиріч, вибір оптимальних методів, можливість виконувати експеримент, досліджувати, представляти результати спостережень та досліджень – це ті дослідницькі навички, якими повинен оволодіти молодий фахівець [2].

Сучасне суспільство потребує діючої, активної особистості, здатної адекватно орієнтуватися в інформаційному просторі, нестандартно вирішувати складні проблеми, бути відкритою до соціальних змін, справами доводити свою значущість для суспільства. В освітньому процесі закладу фахової передвищої освіти навчальні заняття максимально поєднані з практикою, досвідом здобувачів освіти, педагоги моделюють змішані форми навчання, використовують дискусії, тренінги, імітаційні, рольові й ділові ігри, проєктні завдання, активні й інтерактивні методи засвоєння матеріалу. Особлива увага приділяється самостійній й індивідуальній формі навчання. Студентам пропонуються завдання, що відповідають конструктивним та креативним знанням-умінням, мотивують майбутнього фахівця до потреби у самостійності навчання, визначеності пріоритетів, самокеруванні.

Дослідницька та інноваційна діяльність коледжу є продовженням і поглибленням освітнього процесу протягом усього періоду навчання, має цілісний та системний характер, реалізується в різних формах, передбачає інтеграційні зв'язки та охоплює всі освітньо-професійні програми підготовки. Слід вказати на партнерство під час аудиторних занять. Спільний процес пізнання й відкриттів, постійне створення ситуації успіху вказують на важливу роль у формуванні професійної компетентності майбутнього вчителя. Молодому педагогу буде легко адаптуватися до нових умов, якщо він володіє теорією, методикою і технологією освітньої діяльності у закладі освіти, педагогічними компетенціями згідно вимог нормативних документів системи освіти. Результати дослідницької діяльності висвітлюються у доповідях та пошукових роботах здобувачів освіти, що є одним із важливих засобів підвищення якості

підготовки і професійного становлення здобувачів фахової передвищої освіти, здатних творчо застосовувати в практичній діяльності інноваційні ідеї та проєкти. Кожен здобувач фахової передвищої освіти має можливість брати участь у наукових пошуках викладачів, упровадженні на практиці досягнень науки.

Практичний досвід переконливо доводить, що здобувачі освіти, котрі залучалися до студентської дослідної діяльності, роботи у науковому студентському товаристві коледжу, виявляють більш оригінальне мислення, як правило, досягають визначних успіхів у своїй професійній діяльності.

Список використаних джерел

1. Денисенко Н. Науково-дослідницька робота студентів педагогічного коледжу як один зі стратегічних напрямів фахової підготовки майбутнього вчителя фізичної культури. URL: https://uu.edu.ua/upload/Osvita/Naskrizne_navchannya/Serednya_osvita_Fizichne_vihovannya/Denysenko.pdf (дата звернення 14.03.2024).
2. Стратегія людського розвитку: Указ Президента України від 2 червня 2021 року № 225/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/225/2021#n2> (дата звернення 04.03.2024).

ЖУРАВЛЬОВА Марія

студентка II курсу,

Красноградського педагогічного фахового коледжу

КЗ «ХГПА»ХОР

Науковий керівник – ГАЖА Людмила

ГОТОВНІСТЬ ПЕДАГОГА ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА ЗАСАДАХ ТОЛЕРАНТНОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Процеси глобалізації, євроінтеграції та реформування сучасної освіти окреслюють рамки освітнього простору, побудованого на утвердженні людини як найбільшої соціальної цінності, засадах гуманізму, дитиноцентризму, толерантності, емпатії, психологічного комфорту тощо. Суспільні процеси глобального світового масштабу, соціокультурні перетворення накладають свій непередбачуваний відбиток на організацію освітнього процесу на всіх ступенях навчання, диктуючи нові правила та висуваючи нові вимоги не тільки до рівня якості освітніх послуг, але і до постаті педагога як носія інформації та співтворця освітнього процесу, особливо в умовах дистанційного навчання.

Саме тому постає проблема формування нового педагогічного мислення, де толерантність виступає як особистісна та професійна якість, яка окреслює його гнучкість, мобільність, готовність до постійних змін та перебудови освітньої траєкторії, до створення толерантного електронного освітнього середовища на засадах гуманізму.

Головна мета – розкрити психолого-педагогічний аспект проблеми готовності педагога до організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання на засадах толерантності. Толерантність як засаднича ідея організації навчання є предметом досліджень сучасних науковців (М. Андреев, Н. Бирко, О. Грива, Л. Коваль, Р. Кострубань, А. Крамаренко, І. Кривошопка І. Сухопара та інші). Але сьогоднішня принесла людському суспільству беззаперечне розуміння

того, що «глобальне впровадження комп'ютерних технологій у всі сфери діяльності, формування нових комунікацій і високоавтоматизованого інформаційного середовища стали не тільки першим кроком до формування інформаційного суспільства, а й початком модернізації освіти» [6, с. 8]. Серед найбільш сучасних освітніх технологій, що набули статусу активного розвитку і поширення у сфері надання освітянських послуг, чільне місце посідають дистанційні технології навчання, для яких характерна віддаленість у просторі один від одного його учасників та їх опосередкована взаємодія «в освітньому середовищі, яке функціонує на базі сучасних освітніх, інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій» [7]. Безпосередніми учасниками освітнього діалогу у просторі, як і ідентичного освітнього діалогу у класі чи аудиторії, є педагог як ретранслятор знань, організатор колективного та (за потреби) індивідуального навчання, тьютор навчальної діяльності. Дистанціювання у просторі учасників освітнього полілогу породжує ряд питань і проблем, вирішення яких вимагає від педагога додаткових зусиль: висока динамічність змін умов навчання; варіативність і швидка змінюваність засобів навчання і навчальних середовищ, що використовуються у дистанційному навчанні; мобільність учнів відносно місця навчання, методів, середовищ, засобів, програм і цілей; протиріччя високої варіативності і мобільності навчання з необхідністю забезпечення взаємної погодженості різних етапів навчання і порівнянності результатів; сучасні тенденції до істотної індивідуалізації у навчанні [7]. Це висуває особливі вимоги до постаті педагога, формує нову модель його особистісних якостей і професійних ознак, де важливим є не тільки бездоганне володіння знаннями з дисципліни, високий рівень професіоналізму і розвитку навичок ретрансляції знань, але й мобільність, здатність до швидкого реагування на нестабільність освітньої ситуації, гнучкість, готовність змінювати освітню траєкторію в залежності від зовнішніх обставин та об'єктивних чинників, уміння прогнозувати та передбачати. Реалізація вказаного комплексу здатностей у практичному процесі є неможливою без толерантності як особистісної та професійної якості педагога. Є беззаперечним, що для

досягнення учителем високої професійної майстерності необхідні ґрунтовні знання, проте їх наявність у жодному разі не може заповнити недостатність природного педагогічного хисту, толерантності та педагогічного такту. Саме в умовах дистанційного навчання толерантність як певна професійна позиція педагога, що виявляє його ставлення до інших учасників педагогічного процесу, способи відтворення цього ставлення у цілях і методах взаємодії та визначається як важлива професійна якість викладача вищої школи, що нівелює претензії на одноосібне володіння істиною, визнання за студентами права на власну думку, вільне самовизначення і власну відповідальність», набуває особливого значення [4]. Практичний освітній процес відбувається під впливом багатьох об'єктивних і суб'єктивних чинників, педагог може безпосередньо вплинути на емоційний стан, спроектувати інформацію в інше русло у разі, якщо первинна її подача була неефективною, врешті-решт, змінити тему або форму подачі матеріалу, тим самим реалізуючи принципи педагогіки партнерства та толерантності. В умовах дистанційного навчання реалізувати ці принципи стає набагато важче, педагогу доводиться докладати максимум зусиль.

Новий погляд на становлення педагогічного мислення впливає на формування готовності фахівця до організації освітнього процесу на засадах толерантності в умовах дистанційного навчання: довіра у взаєминах «діалог – взаємодія – взаєморозуміння»; розподілене лідерство (проактивність, право вибору і відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків); соціальне партнерство (рівність сторін, доброзичливість, взяття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей) (Н. Бібік); усвідомлення значущості міжособистісних відносин «учитель – учень», конфліктності освітньої системи, важливості діалогу на основі прийняття, поваги й толерантності, де толерантність може виступати інструментом попередження й вирішення конфлікту (Н. Ліпатова); зацікавлене ставлення до іншого (В. Ляпунова); уміння працювати з іншим на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів [5]. Таким чином, в умовах організації дистанційного освітнього процесу «толерантність» набуває подвійного значення: як комплекс

особистісних та професійних якостей педагога, що засвідчують його готовність до здійснення професійної діяльності на засадах толерантності, та спосіб нового педагогічного мислення, на якому ґрунтується навчання в умовах опосередкованої взаємодії у освітньому середовищі засобами сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Список використаних джерел

1. Брюховецька О. В. Психологічні особливості толерантності до невизначеності в управлінській діяльності керівників загальноосвітніх навчальних закладів. Проблеми сучасної психології. 2015. Вип. 27. С. 70–81.

2. Воронкін О.С. Організація дистанційних технологій навчання на основі комп'ютерних інформаційних систем вищих навчальних закладів України. URL: <http://www.nbu.gov.ua/ejournals/vsunud/2009-6E/09vosnzu.htm>.

3. Застело А. О. Психологічні основи організації інформаційно-освітнього середовища дистанційної освіти. URL: journals.hnpu.edu.ua/ojs/psycho/article/view/1317/1324.

4. Ірхіна Ю. В. Формування професійної толерантності майбутніх викладачів вищої школи : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2011. 20 с.

5. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої освіти. Київ, 2016. 134 с.

6. Педагогічні аспекти відкритого дистанційного навчання : монографія / За ред. О. О. Андрєєва, В. М. Кухаренка. Харків, 2013. 208 с.

7. Положення про дистанційну форму здобуття загальної середньої освіти (проект). URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-polozhennya-pro-distancijnu-formu-zdobuttya-zagalnoyiserednoyi-osviti>.

8. Про впровадження науково-педагогічного проекту «Дистанційне навчання учнів» URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MUS12148> .

ЗАСОВЕНКО Олена

студентка II курсу

*Білгород-Дністровського морського
рибопромислового фахового коледжу*

Науковий керівник – ОСКОДАВЕНКО Ірина

БЕЗПЕКА ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ – СКЛАДОВА УСПІШНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На сучасному етапі розвитку людства забезпечення безпеки харчових продуктів є однією з найважливіших складових сучасної світової системи харчової безпеки. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про безпечність та якість харчових продуктів» харчовий продукт (їжа) — це будь-яка речовина або продукт (сирий, включаючи сільськогосподарську продукцію, необроблений, напівоброблений або оброблений), призначений для споживання людиною. Безпека харчових продуктів – відсутність загрози шкідливого впливу харчових продуктів, продовольчої сировини та супутніх матеріалів на організм людини [1].

Здорове та безпечне харчування сьогодні - це найбільш актуальна і глобальна проблема, оскільки вона охоплює не лише здоров'я та безпеку життя людини, а й екологічні та економічні аспекти життєдіяльності людини. Російська збройна агресія проти України, яка розпочалась 24 лютого 2022 р., завдає значної шкоди не лише економіці та культурній спадщині, а й довкіллю нашої країни, а численні випадки цілеспрямованого знищення природних ресурсів та інфраструктурних об'єктів мають риси екоциду проти українського народу. Обстріли об'єктів промисловості та інфраструктури призводять до пожеж, які спричиняють додаткове забруднення повітря, ґрунту та води. Екологічна та економічна ситуація в Україні наближається до кризової: унеможлиблюється посів сільськогосподарських культур на замінованих територіях, зменшується кількість вирощеної

сільськогосподарської продукції, збільшується наявність у харчовій сировині і продуктах сторонніх та токсичних речовин, які загрожують здоров'ю і життю людини [3].

Продукція сільськогосподарського виробництва через нестабільність погодних умов може бути маловрожайною або навіть не вродити взагалі. Тому найчастіше використовують стимулятори росту або певні хімічні речовини, що прискорюють ріст рослин та створюють умови, щоб рослина була більш стійка до зміни погодних умов. В Україні якість і безпека продуктів харчування є питанням, яке хвилює не лише спеціалістів, а й пересічних громадян.

Інтенсивний розвиток промисловості, енергетики і транспорту, хімізація сільського господарства, порушення екологічних вимог щодо охорони навколишнього природного середовища призвели до того, що в довкіллі, і як наслідок в харчових продуктах та напоях, з'являється велика кількість хімічних та радіоактивних речовин, шкідливих для здоров'я. Більшість підприємств не утилізують свої відходи, що призводить до зараження ґрунтів та води небезпечними речовинами. Це отрутохімікати, канцерогенні сполуки, важкі метали, радіонукліди. Наявність у харчовій сировині та продуктах сторонніх а також токсичних речовин, є однією з найбільш істотних причин, які знижують якість продукції і підвищують рівень загрози для здоров'я і життя людини [2].

Запобігання цим ризикам включає в себе дотримання правил гігієни при готуванні та споживанні їжі, вибір якісних продуктів, правильне їх зберігання та приготування. Регулярні огляди та контроль якості продуктів також є важливими для забезпечення безпеки харчових продуктів.

Для того щоб уникнути потенційно серйозних небезпек для здоров'я населення, заклади харчування, виробники, постачальники продуктів харчування мають дотримуватися низки правил, а саме:

- впровадити систему управління безпечністю харчових продуктів НАССР (Hazard Analysis and Critical Control Points). НАССР є єдиною системою забезпечення безпеки харчової продукції, яка довела свою ефективність і

прийнята міжнародними організаціями. Вона дозволяє гарантувати виробництво безпечної продукції шляхом ідентифікації і контролю небезпечних чинників;

- постійно проводити комплексні хімічні та мікробіологічні дослідження якості сировини та матеріалів а також готових виробів [4].

Відтак важливо вже сьогодні подбати про ефективну систему моніторингу стану навколишнього природного середовища. Державним органам влади слід зафіксувати реальний обсяг завданої шкоди та залучити міжнародну спільноту для доведення факту екоциду в Україні. Все це буде вкрай необхідним для справи відшкодування збитків довіллю за рахунок країни-агресора. В сучасній і післявоєнній Україні необхідно створити умови для ведення бізнесу в агропромисловій сфері, а саме у виробництві безпечних харчових продуктів.

Список використаних джерел

1. Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини: Закон України від 23.12.1997 року // Відомості Верховної Ради 1997р. N 771/97-ВР.

2 Лисиціна, І. Вплив екології та екологічних факторів на якість продуктів харчування / Ірина Лисиціна, Жанна Сіднева // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті : програма і матеріали 80 міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 10–11 квітня 2014 р. – К. : НУХТ, 2014. – Ч. 3. – С. 63-64.

3 <https://ivinas.gov.ua/viina-rf-proty-ukrainy/ekolohichni-naslidky-viiny-rosii-proty-ukrainy.html>

4 <https://www.phc.org.ua/news/bezpeka-kharchovikh-produktiv-ce-vazhlivo>

КРАВЧЕНКО Ольга

студентка III курсу

Білгород-Дністровський економіко-правовий фаховий коледж

Полтавського університету економіки і торгівлі

Науковий керівник - МОНАСТИРСЬКА Лариса

ІННОВАЦІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ТОРГІВЛІ

Анотація. У роботі досліджено сучасні реалії торгівельного бізнесу та їх вплив на інноваційну спрямованість розвитку торгівлі.

Ключові слова: торгівля, криза, інновації, онлайн-торгівля, онлайн-шопінг.

Постановка проблеми: Не зважаючи на відносно невисокий інноваційний потенціал підприємств торгівлі, економічну кризу, зниження купівельної спроможності, ритейлери продовжують вкладати кошти в розвиток нових технологій та інновації

Аналіз основних досліджень. Для поставленої у роботі мети використовувалися такі методи дослідження, як аналіз фахової, методичної та періодичної літератури, статистичних джерел, інтернет ресурсів. Окремі положення в цьому напрямку викладені в працях відомих теоретиків: Т. Наумова, Я. Лемешко, Л. Ю. Кучер, О.В. Парасюк, О. Мусієнко, К. Шевченко.

Мета. Визначити та дослідити інноваційну спрямованість розвитку сучасної торгівлі, розглянути новітні тенденції в сфері ритейлу.

Виклад основного матеріалу. Торгівля, як атрибут будь-якого суспільства, існує в усіх економічних формаціях і відображає рівень розвитку товарно-грошових відносин. Комерція непередбачувана та мінлива, повністю регулюється ринковою ситуацією.

Криза, викликана спочатку коронавірусом, а потім військовим станом, змусили компанії шукати нові шляхи розвитку. Для багатьох з них, рятівним

кругом як для збереження теперішнього прибутку, так і для збільшення продуктивності бізнесу, виявилась ставка на інновації.

Попри економічну кризу, підвищення вартості енергоносіїв та закупівельних цін на товари, зниження купівельної спроможності людей, ритейлери продовжують вкладати кошти в розвиток нових технологій.

Торгівлю прийнято вважати галуззю, яка має невисокий інноваційний потенціал (якщо порівнювати з високотехнологічними підприємствами), але сучасному етапі її розвитку з цим твердженням можна посперечатися. Розглянемо найбільш популярні інноваційні рішення, які використовують торговельні компанії, щоб виправдати й перевершити очікування клієнтів.

Згідно з даними дослідницького центру Euromonitor, у 2024 році головними запитами покупців будуть автоматизація процесу продажу, наявність дешевого сегмента товарів та репутація продавця. В свою чергу, близько 40% опитаних компаній, щоб забезпечити комфортний пошук товарів споживачам, планують інвестувати в автоматизацію та робототехніку.

Кращій комунікації з покупцями, сприяє відкриття торговельними мережами та окремими підприємцями власних інтернет-магазинів, які забезпечують зручність та доступність онлайн-шопінгу в режимі 24/7/365.

Розвиток онлайн-торгівлі в 2024 році буде відбуватися й надалі, але переважно в напрямку автоматизації та роботизації процесів продажу. Багато компаній вже використовують штучний інтелект для пошуку товарів покупцями в Інтернет, що значно пришвидшує шлях клієнта до покупки. При цьому, чат-боти спроможні не лише інформувати клієнтів, але й вчитися у них спілкуванню. І найголовніше — у них немає змін, вихідних, перерв на обід чи каву, вони здатні відповідати цілодобово на всі звернення клієнтів.

Але не варто й занадто захоплюватись, оскільки багатьох споживачів дратує спілкування з ботами, особливо, коли вони не здатні адекватно зрозуміти запит клієнта.

Реалії сьогодення, такі як зростання темпу життя, дефіцит вільного часу, скорочення кількості великих сімей, для яких було б виправдано робити великі

закупівлі, — все це пояснює зменшення популярності великих торговельних центрів. Покупці віддають перевагу магазинам міні формату в спальних районах, конкурентна перевага яких знання контингенту покупців, персоналізований асортимент, зручні приміщення й викладка товарів, можливість швидко здійснити покупку.

За даними міжнародної консалтингової компанії Accenture упродовж найближчих 4 років торгівля у соціальних мережах зростатиме у три рази швидше за традиційну онлайн-комерцію. Продажі у Facebook, Instagram, Twitter чи TikTok вже зараз мають успіх, оскільки такий онлайн-шопінг зазвичай відбувається швидше, ніж на сайті продавця. Перевагою продажів у соціальних мережах є те, що просування товарів та послуг можна здійснювати за допомогою інфлюенсерів, які виконують свою роботу не гірше і часто навіть краще, ніж професійні маркетологи.

Ще одна інновація в роздрібному продажі — пошук товарів за допомогою фотографій. Покупці просто фотографують товар, який хочуть придбати, й завантажують знімок в додаток для ідентифікації. Цей спосіб пошуку інформації значно швидший ніж традиційний через введення словесного запиту.

В магазинах самообслуговування, все активніше починає використовуватися сучасна система для управління цінами – електронні цінники. Замість того, щоб персоналу майже кожен день роздруковувати і переставляти паперові цінники, вітрини оснащуються електронними пристроями, де інформацію про товари та їх вартості можна міняти натисненням однієї кнопки.

Можливості навігації, перегляду списку необхідних складників для обраної страви, а також повну інформацію про продукт, відкриває для покупців розумний візок. А ще SmartCart сканує ваші товари та підбиває суму покупок. Мало того, клієнти магазинів можуть встановлювати свій фінансовий ліміт, і візок сповістить, коли сума покупок наблизатиметься до цієї цифри.

Отже, можливостей для запровадження інновацій в торгівлі, достатньо.

Також ритейлерам варто вже зараз розроблювати маркетингові стратегії на майбутнє, щоб захопити увагу покоління «Альфа». Це діти, народжені в період з

2011 року, які в недалекому майбутньому матимуть величезну купівельну спроможність. Для покоління А соціальні мережі — це спосіб життя, місце, де вони дізнаються все — від ігор, звичок харчування, моди до головних подій у світі.

Таким чином, торгівля є потужним інструментом розвитку економіки та суспільства.

Висновки. Торгівля відіграє ключову роль у розвитку економіки та суспільства, адже вона дає можливість: задовольняти потреби споживачів, стимулювати виробництво, надавати робочі місця, сприяє інтеграції економіки, стимулює інновації.

Попри виклики сучасного розвитку: економічну кризу, зниження купівельної спроможності людей, військовий стан, ритейлери продовжують активно використовувати інноваційні технології, щоб задовольнити потреби, виправдати й перевершити очікування клієнтів.

Список використаних джерел

1. Наумова Т., Кирильєва Л., Лемешко Я. Трансформація ринку мережевого ритейлу України в умовах глобальних криз та війни. Економіка та суспільство 2023. <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2019-24-03>
2. . Три виклики ритейлу: як відповідати технологіями на актуальні проблеми. <https://hub.kyivstar.ua/articles/try-vyklyky-rytejlu-yak-vidpovidaty-tehnologiyamy-na-aktualni-problemy>
3. Підсумки та досягнення ритейлу у 2023 р. URL: https://www.youtube.com/watch?v=_RPWhbKxCW8
4. Ритейл і війна. Хто кого. URL: <https://blog.liga.net/user/dpavlichenko/article/50933>
5. Кліщ, М. (2023). БІЗНЕС-ТРЕНДИ РИТЕЙЛЕРІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ. *Економіка та суспільство*, (58).

6. Степасюк, Л., & Старомінський, В. (2024). НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ ВІТЧИЗНЯНОГО ПРОДОВОЛЬЧОГО РІТЕЙЛУ. *Економіка та суспільство*, (59).

КУЛАКЕВИЧ Софія

студентка III курсу

Красноградського педагогічного фахового коледжу

Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

Науковий керівник – КОЛЕСНИК Людмила

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК КРЕАТИВНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

XXI століття оголошено століттям інформатизації, це змінило всі види і форми організації освітньої діяльності майбутніх фахівців, формуючи «креативну особистість» [2]. Високий потенціал креативних «людських ресурсів» України дозволяє зайняти провідне місце нашої країні в світовій спільноті.

Модернізація освіти передбачає нові підходи до організації освітньої діяльності майбутніх учителів, які в подальшому повинні вміти формувати у здобувачів освіти необхідні компетенції (інформативність, технологічність), вчити використовувати інформаційно-комунікаційні технології. Для того, щоб навчати інших, треба, щоб вчитель сам мав необхідні здатності, вмів творчо мислити, займатися науково-дослідницькою діяльністю. Готуватися до виконання такої діяльності майбутній фахівець повинен почати під час навчання у фаховому закладі педагогічної освіти, що сприятиме успішній професійній адаптації.

Важливим питанням забезпечення якісної освіти в сучасних умовах розвитку інформаційно-комунікаційних технологій є визначення напрямів

модернізації освітніх систем. Цифрова трансформація освіти відкриває широкі перспективи для підвищення ефективності освітнього процесу, поглиблення професійності освітян. Інформаційно-комунікаційні технології впливають на розвиток креативності майбутнього вчителя початкової освіти. Дослідження численних психологів, педагогів (А. Андрєєв, М. Жалдак, І. Підласий, О. Падалка та інші) доводять, що сьогодні виникла необхідність в застосуванні нової методології освіти, яка зароджується в інформаційно-освітніх середовищах. Здатність бачити те, чого ще немає, є особливо важливою у час, коли більшість рутинних операцій стають автоматизованими, і від фахівця все більше вимагається вміння мислити нестандартно і створювати новий продукт, відповідний сучасним вимогам.

Сучасні фахівці – генератори нових ідей, креативні, ініціативні; вони можуть працювати завжди, скрізь і з усіма, для них немає вікових обмежень; вони не лякаються перешкод і поразок, здатні застосовувати знання і досвід у різних соціальних і організаційних конфігураціях [1]. При правильному підході педагогам нескладно розвивати креативність у здобувачів освіти, для яких характерні бурхлива уява, бажання проявити себе. Тільки креативна освіта здатна сформувати у здобувачів освіти творче мислення, інтелектуальні здібності. З метою формування креативного фахівця викладачі закладу фахової передвищої освіти повинні володіти інноваційними методиками навчання з використанням сучасних цифрових інструментів, мультимедійних, інформаційних та телекомунікаційних технологій. Від творчого педагога – до креативного вчителя закладу загальної середньої освіти.

Застосування засобів інформаційно-комунікаційних технологій, зорієнтованих на використання креативного потенціалу особистості, підвищує якість освітнього процесу, забезпечує конкурентоспроможність фахівця на ринку праці.

Список використаних джерел

1. Інформаційні та комунікаційні технології навчання в системі загальної

середньої освіти зарубіжних країн: навч.-метод. посіб. / О. О. Гриценчук та ін.; за ред. О.В.Овчарука, В. Ю. Бикова. Київ: Педагогічна думка, 2012. 144 с.

2. Коральський В. В., Крамаренко Т. Г., Семеріков, С. О. Шокалюк С. В. Інноваційні інформаційно-комунікаційні технології навчання математики: навч. посіб. / за ред.. М. І. Жалдак. Кривий Ріг: Книжкове вид-во Кирєєвського, 2009. 324 с.

3. Мороз О. Особистість майбутнього педагога: психолого-педагогічний аспект. *Вища освіта України*. 2015. № 3. С. 50-54.

ЛІСОВА Анна

студентка III курсу

*Білгород-Дністровського морського
рибопромислового фахового коледжу*

Науковий керівник – ЗЕМЛЯНА Ніна

ЦИФРОВІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ – ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ

Цифровізація бухгалтерського обліку передбачає перетворення існуючих способів, методів, процесів та моделей щодо збору, реєстрації, групування, та аналізу облікової інформації в новий електронний продукт, в основі якого лежить ефективне використання цифрових технологій [3]. У сучасних умовах господарювання цифровізація бухгалтерського обліку є запорукою успішного ведення бізнесу. Україна перебуває на початку розвитку високоякісної цифрової економіки. Ключовими цифровими трендами на сьогодні є: дані, які стають головним джерелом конкурентоспроможності, розвиток сфери Інтернету речей, цифрові трансформації як окремих бізнесів, так і цілих секторів, економіка спільного користування, віртуалізація фізичних інфраструктурних ІТ-систем, блокчейн, штучний інтелект, цифрові платформи[1]. Впровадження сучасних

цифрових технологій в сферу бухгалтерського обліку впливає як на методологічні аспекти організації бухгалтерського обліку і обробки облікової інформації, так і на технологічні та інформаційні аспекти. В сучасних умовах можливе використання хмарних технологій, коли бухгалтер може працювати в будь-якому місці з будь-якого пристрою (який забезпечує доступ до мережі Інтернет) в спеціалізованій програмі, де використовує зворотній зв'язок в процесі обробки інформації і отримання вхідних документів. Вся інформація вводиться одноразово, і відразу обробляється.

Технологічний процес обробки даних при використанні сучасного бухгалтерського програмного забезпечення можна розділити на три етапи, на яких розкриємо можливості впровадження сучасних цифрових технологій: збір та реєстрація первинних даних для обробки в комп'ютерній програмі, введення первинних документів в програмному забезпеченні; формування господарських операцій, структурування синтетичних та аналітичних рахунків, заповнення довідників постійною інформацією, здійснення контролю за веденими даними та відображення даних в програмі; отримання результатів за звітний період на запит користувача, а саме формування бухгалтерських документів, управлінських звітів, регламентованої звітності [4].

Впровадження цифрових інструментів призводить до зміни в техніці збору та обробки облікової інформації. Хоча всі елементи методу бухгалтерського обліку зберігаються під час використання бухгалтерського програмного забезпечення, вони трансформуються за своєю формою та сутністю. Серед особливостей в документуванні фактів господарського життя з використанням цифрових технологій виділимо такі: накопичення та первинна обробка облікових даних може відбуватися в будь-якому місці з доступом до мережі Інтернет за умови використання хмарного програмного забезпечення; з'являється можливість ведення даних за допомогою різних засобів, після їх обробки та передачі в інформаційній системі бухгалтерського обліку автоматично формується база даних щодо стану та руху об'єктів обліку [5].

Суттєвих змін в умовах використання цифрових технологій зазнає організація документування. По-перше, значно зростають обсяги використання електронних документів, по-друге, з'являється можливість автоматичного складання первинних документів. Крім того, нові технології створюють нові можливості для створення нових умов безпеки даних. Для підвищення ефективності впровадження цифрових технологій слід забезпечити проведення цифровізації країни комплексно, а не окремих її сфер. Саме тому цифрові тренди притаманні різним сферам життя та діяльності суб'єктів господарювання і людей, незважаючи навіть на те, що вони прямо можуть і не впливати на них [2]. Цифрова трансформація економіки змінює вимоги до персоналу, зокрема і облікового. Ринок праці формує «...попит на бухгалтерів, які, крім знань спеціальності, володіння іноземними мовами, мають навички віртуальної співпраці, креативного мислення, професійної відповідальності, гнучкості й адаптивності» [3]. Цифрові технології, висуваючи вимоги до рівня знань і навиків працівників, забезпечують оперативніше виконання обов'язків та змістовно розширюють їх. Так, отримуючи завдання від управлінського персоналу щодо надання інформації в необхідних розрізах, бухгалтер повинен розуміти особливості роботи програмного забезпечення для того, щоб за допомогою налаштувань побудувати необхідну форму звітності.

Висновки. Зміни, які зумовлює впровадження цифрових технологій в бухгалтерському обліку, стосується всіх етапів технологічного процесу обробки інформації. При цьому всі елементи методу бухгалтерського обліку зберігаються, але вони трансформуються за своєю формою та сутністю. Цифровізація бухгалтерського обліку дає можливість прискорити та полегшити доступ до інформаційних потоків, удосконалити технологію прийняття управлінських рішень, що значно впливає на успішне ведення бізнесу.

Список використаних джерел

1. Україна 2030E – країна з розвинутою цифровою економікою: URL <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html#6-29>

2. Підсумки Всесвітнього економічного форуму у Давосі (2019): висновки для України. Аналітична записка: URL <http://old2.niss.gov.ua/articles/3342/>

3. Король С.Я., Ключко А.О. Цифрові технології в обліку й аудиті. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2020. № 1. С. 170-176. http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2020_1_31

4. Когут Ю.І. Цифрова трансформація економіки та проблеми кібербезпеки: практич. посіб. Київ: Консалтингова компанія «СІДКОН», 2021.

5. Ратинський В. В. Інформаційні технології в бухгалтерському обліку. перспективи та проблеми. Економіка. Фінанси. Право. 2021. № 4(1). С. 17-20.

МАГДА Валерія

студентка II курсу,

***ВСП «Фаховий коледж управління економіки і права
Полтавського державного аграрного університету»***

Науковий керівник – КОНОШЕНКО Оксана

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА ХАРАКТЕРИСТИКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Підприємництво є одним з ключових факторів економічного розвитку будь-якої країни. Розуміння сутності підприємства, умов його функціонування і економічних форм організації допомагає вивчити основні аспекти підприємницької діяльності та створити сприятливі умови для підприємницького середовища.

У сучасних умовах глобалізації та швидкого технологічного розвитку, важливо визначити ефективні методи і технології, що допоможуть підприємствам виживати та розвиватися в конкурентному середовищі. Застосування різних економічних форм організації дозволяє підприємствам адаптуватися до змін на ринку та забезпечувати стабільність у своїй діяльності.

Підприємницька діяльність (підприємництво) - це добровільна, самостійна, ініціативна, здійснювана на власний ризик і під свою майнову відповідальність діяльність фізичної особи або підприємства (фірми) з метою отримання прибутку або особистого доходу. [1]

Основними сферами підприємницької діяльності є виробництво (продукції, послуг), комерція (торгівля), фінансове та комерційне посередництво.

Підприємництво дозволяється у будь-якій галузі господарської діяльності, яка не забороняється законом. (рис.1.1.)

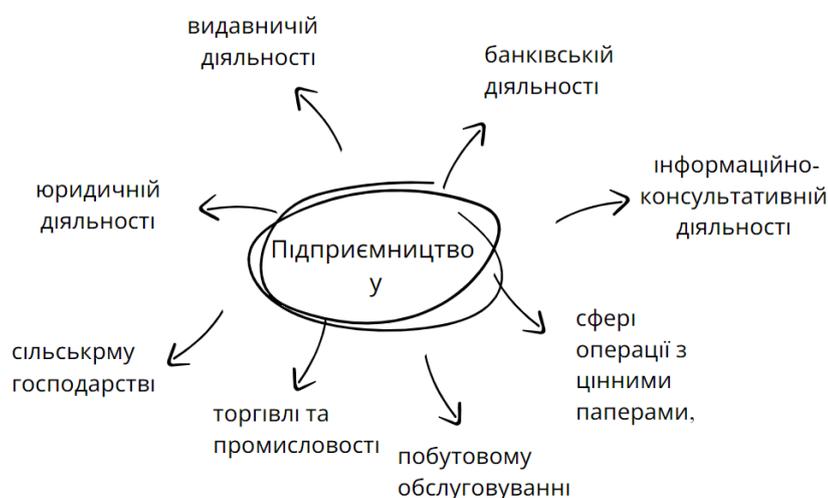

Рис. 1.1

Поняття "суб'єкт підприємницької діяльності" (рис. 1.2.) та "юридична особа" дуже близькі за змістом, але не тотожні. Це пов'язано з тим, що до суб'єктів підприємницької діяльності належать не лише юридичні особи (товариства, кооперативи, спільні підприємства, компанії, різноманітні асоціації, спілки тощо), а й фізичні особи та громадяни.

Рис. 1.2.

Функції підприємництва:

- Ресурсна – мобілізація капіталу (фінансів), трудових, матеріальних, інформаційних та інтелектуальних ресурсів;
- Організаційна – передові методи організації праці та виробництва у поєднанні з сучасними структурами управління та контролю за господарською діяльністю підприємств і фірм;
- Інноваційна – матеріалізація нових ідей, впровадження технологічних та економічних розробок і просування проектів у процесі ринкової трансформації.

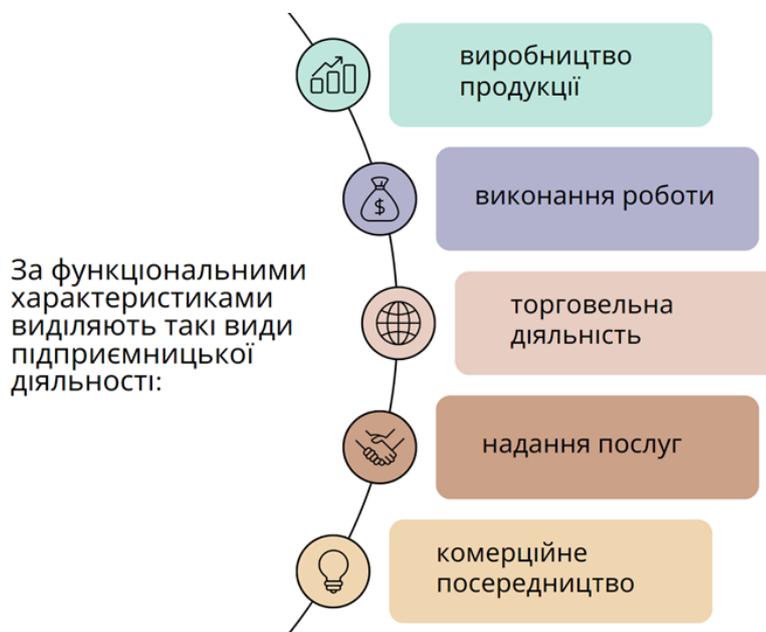

Рис. 1.3.

Говорячи про право фізособи на ведення підприємницької діяльності насамперед слід керуватися ст. 42 Конституції України та п. 1 ст. 50 Цивільного кодексу України, з яких випливає, що:

- підприємницька діяльність депутатів, посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування обмежується законом. Щоб ознайомитися із заборонами ведення підприємницької діяльності такими особами, вам необхідно відкрити відповідний закон. Крім того, варто звернути увагу на те, що навіть після звільнення, ця фізособа не має права на реєстрацію ФОП протягом визначеного законом терміну;

- право на провадження підприємницької діяльності, яка не заборонена законом, має фізична особа з повною цивільною дієздатністю. Тобто особа, яка має права та несе за свої дії відповідальність. [5]

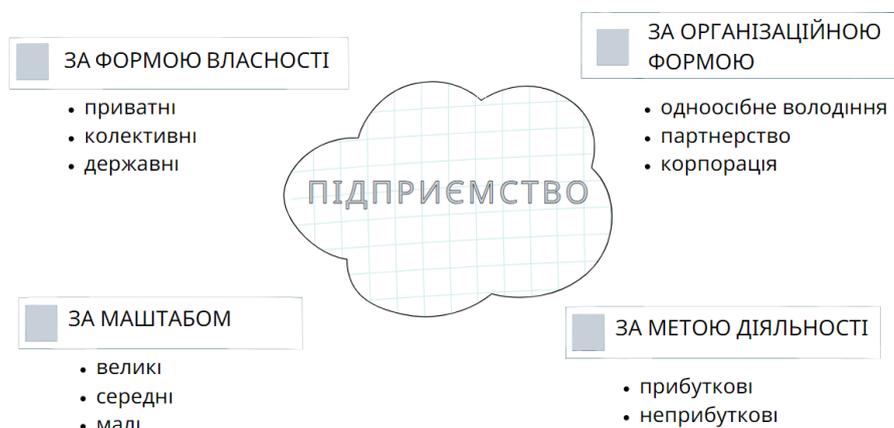

Рис. 1.4.

Загальний висновок виникає в тому, що підприємництво є ключовим каталізатором економічного розвитку. Воно стимулює інновації, створює нові робочі місця та сприяє сталому зростанню. З розумінням основних аспектів підприємництва є кількість елементів для тих, хто прагне власного успіху в сучасному бізнес-середовищі.

Список використаних джерел

1. Назва сайту: cpto.dp.ua. Режим доступу:
https://cpto.dp.ua/public_html/posibnyky/posibnyk/page15.html
2. Назва сайту: library.if.ua. Режим доступу:
<https://library.if.ua/book/64/4647.html>
3. Назва сайту: esu.com.ua. Режим доступу:
<https://esu.com.ua/article-26155>
4. Назва сайту: elearn.nubip.edu.ua. Режим доступу:
<https://elearn.nubip.edu.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=360915>
5. Назва сайту: taxer.ua. Режим доступу:
<https://taxer.ua/uk/kb/hto-ne-moze-but-y-fop>

МАХНІДРАЛА Анастасія

студентка IV курсу,

Білгород-Дністровського економіко - правового фахового коледжу

Полтавського університету економіки і торгівлі

Науковий керівник - ТУЗЛУКОВА Ірина

ОБОВ'ЯЗКОВА РЕЄСТРАЦІЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ КАБІНЕТІВ В ЄДИНІЙ СУДОВІЙ ІНФОРМАЦІЙНО- ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ

Анотація. У роботі визначена суть єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи та її підсистем, описаний процес реєстрації електронного кабінету, визначено проблематику запровадження використання єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи під час розгляду судових проваджень в судах.

Ключові слова: Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система, підсистеми ЄСІТС, електронний кабінет.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системі (далі – ЄСІТС) полягає в тому, що в сучасному світі йде процес стрімкого розвитку інформаційних технологій та застосування їх у всіх сферах життя людей. Однак попри масштабний перехід на цифрові технології, система судочинства України все ще залишається на початковому етапі впровадження сучасних технологій. Пов'язано це з недостатнім ознайомленням населення з вже наявними технологіями в системі судочинства.

Необізнаність населення впливає на відсутність бажання самостійно випробувати вже наявні можливості щодо використання новітніх технологій.

Таким чином, дослідження обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі є важливим кроком для збільшення вже наявної бази інформації для

користувачів, що сприятиме збільшенню попиту на використання новітніх інформаційних технологій в судочинстві України.

Мета. Метою дослідження обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі є вивчення функцій та можливостей платформи; визначення ефективності та практичної цінності електронних кабінетів для користувачів, а також визначення переваг його використання.

В цілому, мета дослідження полягає у покращенні розуміння можливостей під час використання електронного кабінету та проблемних аспектах впровадження цього нововведення в процесуальне законодавство України.

Виклад основного матеріалу.

Розвиток суспільних відносин, необхідність побудови сучасної європейської, соціальної та правової держави в Україні, стрімка «цифровізація» сучасного життя зумовлює необхідність використання сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій в правозастосовчій діяльності.

Саме вищезазначене зумовило необхідність запровадження ЄСІТС в судовій системі України.

ЄСІТС – сукупність інформаційних та телекомунікаційних підсистем, які здійснюють автоматизацію документообігу, розподілу справ, процесів забезпечення фінансових, майнових, кадрових, інформаційних потреб, фіксування судового процесу, проведення судових засідань в режимі відео-конференції, обмін документами відповідно до норм, визначених чинним законодавством та Положень про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи

17 серпня 2021 року Вища рада правосуддя затвердила Положення про порядок функціонування окремих підсистем ЄСІТС. Від 05.10.2021 року почали функціонувати три підсистеми – «Електронний кабінет», «Електронний суд» та підсистема відео-конференц-зв'язку.

Доступ до підсистем ЄСІТС здійснюється за допомогою «Електронного кабінету» після обов'язкового проходження особою процедури реєстрації або

автентифікації. Автентифікація користувача проводиться на початку кожної сесії роботи в ЄСІТС.

08 жовтня 2023 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами».

Закон закріпив положення щодо обов'язкової реєстрації електронного кабінету окремих осіб, а саме: «Адвокати, нотаріуси, державні та приватні виконавці, арбітражні керуючі, судові експерти, органи державної влади та інші державні органи, органи місцевого самоврядування, інші юридичні особи реєструють свої електронні кабінети в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами, в обов'язковому порядку».

Решта інших реєструють свої електронні кабінети в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами, в добровільному порядку».

Однак, з аналізу відкритих даних Єдиного реєстру судових рішень вбачається, що наприклад, Одеським окружним адміністративним судом велика кількість адміністративних позовів залишається без руху не тільки через відсутність реєстрації учасника справи в електронному кабінеті в ЄСІТС, але і через не зазначення цих даних в адміністративному позові.

Чи не порушують вищезазначені рішення судових органів право на звернення до суду та загальновизнаного на міжнародному рівні права на доступ до правосуддя, з огляду на відсутність у всіх учасників судового процесу технічної можливості щодо реєстрації електронного кабінету? Чи мають законодавчі нововведення станом на теперішній час позитивні результати щодо дійсно реалізації динамічного судового процесу та доступу до правосуддя, а не його обмеження?

В ст. 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» вказано, що суди застосовують при розгляді справ Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод та практику Європейського суду з прав людини як джерело права.

Відповідно до пункту 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи у продовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру.

Тож, запровадження законодавцем будь-яких змін щодо процесуального законодавства в першу чергу повинно враховувати «дух права», а не формальне запровадження нормативно-правових норм, які будуть ускладнювати громадянам процес звернення до суду за захистом своїх законних прав та інтересів та бути формальною підставою для повернення позову особі.

В свою чергу, за останні роки спостерігається значне зростання кількості зареєстрованих користувачів підсистеми ЄСІТС «Електронний суд» і, як наслідок, кількості надісланих матеріалів.

Статистичні дані реєстрації нових користувачів підсистеми «Електронний суд» за останні 5 років:

у 2019 році зареєструвалося 22329 користувачів, у 2020 році зареєструвалося 26 867, у 2021 році - 55 380, у 2022 році – 41 264, а за перший квартал 2023 року - 19 821.

Підбиваючи підсумки вище наведеної статистики, можна зробити висновок, що за 2019-2020 рік кількість зареєстрованих нових користувачів в Електронному суді складало 30%, а останні 70% припадає на 2021-2023 (перший квартал).

Протягом останніх 5-ти років відбулося збільшення кількості звернень громадян до суду через підсистему «Електронний суд».

Статистичні дані: у 2019 році користувачі надіслали 40296 матеріалів, у 2020 році – 119271, у 2021 році – 266527, у 2022 році – 548 826, а за перший квартал 2023 року – 316070 матеріалів.

Кількість надісланих матеріалів користувачами підсистеми «Електронний суд» до суду за 2019-2020 рік складає 12% а останні 88% припадає на 2021-2023 (перший квартал).

З вище наведеної статистики спостерігається активне застосування електронних технологій у судочинстві.

Висновок. Отже, з вище зазначеного зрозуміло, що вимога щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в ЄСІТС має на меті здійснення модернізації старої системи використання паперових носіїв, для здійснення судової діяльності та створення ефективного функціонування сучасних цифрових технологій в судовій системі. Впровадження сприяє підвищенню ефективності правосуддя, спрощенню доступу до судової інформації, покращенню системи розгляду справ судом, організації швидкого та ефективного вирішення питань, пов'язаних з судовим розглядом, збільшенню прозорості судового процесу, полегшенню процедури створення та подачі процесуальних документів до суду, усуненню необхідності паперового документообігу та ін..

З часу функціонування електронних кабінетів судова система стала більш легкою, спостерігається збільшення швидкості обробки судової інформації, спрощення взаємодії між учасниками судового процесу та важливим наслідком впровадження обов'язкової реєстрації електронних кабінетів в ЄСІТС є збільшення рівня довіри учасників судових процесів щодо судової системи України.

Переваги використання електронних кабінетів для звичайних громадян: створення документів здійснюється за вже наявними шаблонами; швидкий процес подачі документів до суду та надсилання копій іншим учасникам провадження; спрощений доступ до судової інформації; користувачі мають змогу постійно слідкувати за статусом поданих; документів; отримання судових

повісток і повідомлень здійснюється у зручному; електронному форматі; можливість сплати судового збору та інших судових платежів онлайн; економія власних коштів на папір; оформлення довіреності у онлайн форматі; доступ до електронного кабінету діє цілодобово.

Також, однією з великих переваг використання електронних кабінетів є безперешкодна можливість здійснення судочинства в умовах воєнного стану. Лише завдяки існуванню та використанню електронних кабінетів громадяни мають змогу захищати свої права, перебуваючи в безпечних місцях, далеко від будівлі суду без великих перерв для під час судового провадження.

Проте, не треба забувати щодо наявності проблемних аспектів, які з'являються під час роботи з електронним кабінетом, що вимагає додаткового реагування законодавця для реалізації права громадян на доступ до правосуддя.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної систем: Закон України від 27 квітня 2021 року № 1416-IX. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T211416/>

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами: Закон України від 29 червня 2023 року № 3200-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3200-20#Text>

3. Положення про автоматизовану систему документообігу суду, затверджене рішенням Ради суддів України від 26 листопада 2010 року № 30 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0025414-15#Text>.

4. Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, затверджене

рішенням Вищої ради правосуддя від 17 серпня 2021 року № 1845/0/15-21.URL:<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>.

МИЛОСЕРДНА Вікторія

студентка II курсу

Білгород-Дністровський економіко- правовий фаховий коледж

Полтавського університету економіки та торгівлі

Науковий керівник – Крутько Галина

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЗАКЛАДАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Анотація. У статті розглядаються актуальні проблеми закладів ресторанного господарства в сучасних ринкових умовах та підходи щодо активації інноваційної діяльності закладів ресторанного господарства як фактор підвищення конкурентоспроможності в сучасних ринкових умовах.

Ключові слова. Ресторанний бізнес, заклад ресторанного господарства, інноваційні технології, впровадження, автоматизація, управління, маркетинг.

Постановка проблеми. Інноваційна діяльність є невід'ємною складовою виробничо-господарської діяльності підприємств ресторанного господарства України, зорієнтованою на оновлення і вдосконалення його виробничих сил, організаційно-економічних відносин. Вона спрямована на створення і залучення із зовнішнього середовища таких інновацій, які б сприяли підвищенню його конкурентоспроможності та зміцненню ринкових позицій. Але на сьогодні спостерігається низька активність українських підприємств ресторанної галузі щодо впровадження інновацій.

Мета дослідження - проаналізувати сучасну ситуацію використання інноваційних технологій для підвищення ефективності роботи закладів ресторанного господарства в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ресторанний бізнес є одним з найбільш перспективних та динамічно зростаючих серед галузей економіки, що відіграє важливу роль в індустрії гостинності.

З кожним роком попит споживачів на послуги закладів харчування збільшується, тому у провідних країнах світу розвитку та вдосконаленню діяльності ресторанного господарства приділяється значна увага.

Тому один із способів розвитку є введення інновацій у заклади ресторанного господарства. Інновації відіграють важливу роль в діяльності закладів ресторанного господарства, адже забезпечують ефективне функціонування підприємств.

Завдяки новинкам можна чітко простежити вплив інноваційних процесів, які є суттєвими та необхідними для підприємств, оскільки сприяють зростанню ефективності, заохочують нових клієнтів та підвищують конкурентоспроможність на ринку.

Інновації та їх процеси досліджували багато авторів, які твердили, що вони включають науково-технічну, виробничу, маркетингову діяльність, метою яких є задоволення потреб ринку та споживачів. Зрозуміло, що без інноваційних процесів не було б новинок в техніці, сучасних інновацій, які на сьогодні є досить необхідними в ресторанному бізнесі.

Рис. 1. Розвиток ресторанного ринку України за кількістю закладів

До головних завдань стимулювання розвитку інноваційної діяльності можна віднести:

- створення інституціональних умов інтеграції різних сфер економіки;
- більшу участь наукової сфери у створенні інноваційного потенціалу країни;
- формування ефективної інноваційної інфраструктури.

Важливим напрямом у роботі ресторанного бізнесу є організація управлінської системи, яка повинна включати розробку стратегічних програм прогресу, проведення спостереження тенденцій ринку, після чого складається стратегія по впровадженню інновацій.

На сьогодні успішними інноваціями в ресторанному господарстві є впровадження технологій Interactive Restaurant Technology. Ці технології пропонують клієнтам найсучаснішу систему замовлення, розваги та новий спосіб спілкування. Залучення цих технологій, новинок є економічно вигідним, оскільки приносить високий прибуток, а з іншого боку є досить зручним для клієнтів, які отримують велике задоволення та багато можливостей: скоротити час на обслуговування, отримати ряд додаткових послуг, взяти участь у приготування власної страви та ін.

Також популярні такі технології в обслуговуванні:

- **Доповнення реальності** . Не дуже розвинена, але цікава технологія - доповнена реальність. Тільки уявіть, що можна навести на певну мітку камеру свого смартфона та побачити **3D-модель** будь-якої страви з меню. Це дає можливість докладно розглянути його та вирішити, чи варто робити замовлення.
- **Розпізнавання обличчя**. Заклади самообслуговування можуть бути і розумними (завдяки **Штучному Інтелекту**): визначати гостя по обличчю, пропонувати йому повторити попереднє замовлення, а потім автоматично списувати гроші з картки.
- **Інтеграція з ресторанним ПО**. Сервіси доставки встановлюють в закладах свої власні планшети – саме на них ресторани отримують повідомлення про замовлення. Однак, офіціанти змушені вручну «перебивати» ці замовлення в систему обліку ресторану. Сервіси доставки встановлюють в закладах свої власні планшети – саме на них ресторани отримують повідомлення про замовлення.

Однак, офіціанти змушені вручну «перебивати» ці замовлення в систему обліку ресторану.

- **Роботизація в ресторанах.** Прикладів другого типу поки більше: роботизовані руки, які смажать бургери (**Miso Robotics**), або автомати, які готують салати to go (**Spyce**). Такі технології дозволяють досягти однакової якості продукту в закладах. Роботи для обслуговування в залі поки, що використовуються рідше і виглядають дуже дивно.

- **Тепан - шоу** - новий вид кухарського мистецтва, який набирає все більшої популярності у відвідувачів ресторанів. Прямо перед очима гостей шеф-кухар готує страву на розпеченій, ідеально гладкій плиті. Нудно точно не буде, вам покажуть справжнє вогняне шоу і те, як майстер-шеф приборкує вогонь, готує неперевершену страву і при цьому може ще й розважити інтерактивом.

- **Інтерактивний бар** – інтерактивна барна стійка є сенсорною панеллю, яка обладнана повнокольоровим екраном, що працює на основі технології **мультичач** – технологія, за якою сенсорний екран – тачпад відстежує одночасно декілька точок дисплею.

- **Технології віртуальної реальності та доповнення реальності** - використання цих функцій може додавати нові елементи взаємодії та розваг клієнтів, наприклад, шляхом надання віртуальних турів по кухні або розширення меню (доповнення навколишнього середовища віртуальним об'єктом, або бажаною стравою).

- **Використання Інтернету речей** - ці дії допомагають ресторанам віддалено контролювати температуру, вологість та інші параметри середовища, а також з обладнанням через мережу інтернет - «розумний дім».

- **Qr - меню** – сучасний підхід до представлення інформації про доступні страви та напої в закладах ресторанного господарства.

Висновки. Розглянувши основні інновації в діяльності сучасного ресторанного господарства, можна стверджувати, що їх важливість на різних рівнях галузі, в складових об'єктів і процесів підприємства є необхідною.

За цих умов, рестораторам потрібно розробляти і впроваджувати в діяльність інновації, як в технологіях так і управлінні, які б залучали нових потенційних споживачів широкого кола цільових груп.

Список використаних джерел

1. Архіпов В.В. Русавська В.А. Організація обслуговування у закладах ресторанного господарства: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 340 с.
2. П'ятницька Г.Т., П'ятницька Н.О. Інноваційні ресторани технології; основи теорії: навч. посіб. для вищ. навч. закл. К. Кондор, 2013.250с.
3. <https://hmarochos.kiev.ua/2024/01/19/nestacha-praczivnykiv-ta-zbilshennya-vytorgu-yak-pozhyvaye-ukrayinskyj-restorannybiznes/>
4. <https://sfii.gov.ua/tehnologii-ta-innovacii-yaki-zminjujut-restorannij-biznes/>

МИХАЙЛЮК Єлизавета

студентка I курсу

Красноградського педагогічного фахового коледжу

Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

Науковий керівник – ІВАХНЕНКО В'ячеслав

ВПРОВАДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Одним із завдань національно-патріотичного виховання на сьогоднішній день є забезпечення створення умов фізичного розвитку молодих громадян. Діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування у цій сфері передбачає сприяння спортивній і фізичній підготовці, спрямованій на утвердження здорового способу життя дітей та молоді з урахуванням принципів національно-патріотичного виховання [3].

Тому фізичне виховання молодого покоління набуває особливої актуальності та значущості. Розвиток та формування патріотизму, національних цінностей в учнівській молоді різного віку відображені в працях О. Гевко, І. Зверєвої, В. Ковалю, О. Литовченко, А. Москальової, П. Онищука, Я. Зорія, Л. Мазур та ін. Фізичне виховання як складову національно-патріотичного виховання розкрито у працях В. Іванова, Є. Ільїна, М. Ісакової, В. Клименко, А. Леоненко, О. Логвиненко, М. Манчури, С. Сінгаєвського, А. Тарасенко, Б. Шиян [6].

Фізична культура прямо чи опосередковано охоплює якості та орієнтації особистості, які дозволяють їй досягати гармонії знань і дій, почуттів і спілкування, фізичного і духовного. Досягнення особистістю такої гармонії забезпечує їй соціальну стійкість, активну життєву позицію. У процесі навчання і виховання учнів важливим є створення вчителем фізичної культури умов для якісного оволодіння ними знаннями та шляхами фізичного удосконалення як одного зі складових підготовки майбутнього захисника своєї країни [4, с. 147].

Вирішення цього завдання потребує організації в закладі освіти сучасної системи для розвитку і вдосконалення фізичної підготовки та самопідготовки учнів під час освітнього процесу і в позаурочний час.

Навчальна програма з фізичної культури для учнів ЗЗСО побудована за модульною системою і складається з двох інваріантних (обов'язкових) модулів: теоретико-методичні знання і загальна фізична підготовка та варіативні модулі, де представлений практично кожен вид спорту.

Реалізація Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді відбувається на уроках з фізичної культури під час вивчення інваріантного модуля «Теоретико-методичні знання» у таких темах, як відродження Олімпійських ігор сучасності, основні цінності олімпізму, визначні спортивні досягнення олімпійців, Олімпійська Україна, Параолімпійський рух на сучасному етапі, олімпійська філософія та здоровий спосіб життя тощо.

Застосування на уроках рухливих та народних ігор, розваг, естафет, козацьких забав, спортивних ігор за спрощеними правилами сприяють

вихованню патріотичних почуттів, моральних та фізичних якостей, формують свідомого громадянина України. Як приклад, у зміст і форми національно-патріотичного виховання на заняттях фізичної культури можна включити такі українські народні ігри, як «Високий дуб», «Чаклун», «Хлібчик» [6].

Формування в учнів фізкультурних знань, культури рухів, пріоритету здоров'я, як найвищої людської цінності і на основі цього покращення загального фізичного стану організму відбувається через удосконалення форм, засобів та методів фізичного виховання, що використовуються у процесі формування особистої фізичної культури учнів [1].

Основна мета та завдання виховання фізичних якостей школярів спрямовані на зміцнення здоров'я, вдосконалення тілобудови, гармонійний фізичний розвиток, сприяння вихованню правильної постави та тілесної краси, а також формування в школярів інтересу до занять фізичними вправами, позитивного ставлення до фізичної культури, формування ціннісних орієнтацій бути здоровим та фізично досконалим.

Виховання фізичних якостей школярів проходить у зв'язку з освітою, коли в процесі навчання особистість по-справжньому освічується на рівні формування знань, рухових умінь та навичок. Таким чином, фізичне виховання учнів у закладах загальної середньої освіти України є складовою частиною національно-патріотичного виховання, для реалізації якого необхідно створити умови постійного фізичного вдосконалення особистості засобами фізичної культури та спорту.

Перспективи вивчення цієї проблеми вбачаємо у вивченні механізмів самостійного виховання фізичних якостей школярів відповідно до майбутньої професії та розробки й реалізації індивідуальних програм професійно-прикладної фізичної підготовки в контексті національно-патріотичного виховання.

Список використаних джерел:

1. Жевага С. І. Роль фізкультурної освіти у патріотичному вихованні

молоді /С. І. Жевага // Проблеми освіти 72. – С. 46-50.

2. Бех І. Програма патріотичного виховання дітей та учнівської молоді / І. Бех, Київ. Чорна. – Львів: Світ виховання, 2009. – 335с.

3. Максимюк С. П. Педагогіка: [навч. посіб.] / С. П. Максимюк. – Київ : Кондор, 2009. – 670 с.

4. Концепція національно-патріотичного виховання молоді [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://osvita.ua/legislation/other/5397/>

5. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи затверджено наказом № 451 Міністерства освіти і науки України від 22.03.2017 р

МЦА Єгор

студент II курсу

Білгород-Дністровський економіко- правовий фаховий коледж

Полтавського університету економіки та торгівлі

Науковий керівник – Крутько Галина

СУЧАСНІ РЕСТОРАННІ ТЕНДЕНЦІЇ МІСТА

БЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ

Ключові слова: Ресторанний бізнес, розвиток, послуги закладів ресторанного господарства, споживач, власник, заклади міста, структура закладів.

Структура закладів ресторанного господарства міста.

Ресторанний бізнес є одним із найбільш прибуткових векторів розвитку економіки кожної країни. Сучасні реалії ведення бізнесу в нашій країні, і відповідно в нашому місті, ускладнюються з початком війни. Ті заклади, які все ж змогли адаптуватися, скоріш за все, виживуть і надалі. Але деякі заклади наразі припинили свою діяльність, чи переформатували свій бізнес.

Зараз серед основних челенджів, які виникають у рестораторів нашого міста є:

- Безпекова ситуація в цілому та безпека гостей. Якщо заклади працюють протягом тривоги, це означає, що власник бере на себе моральну і кримінальну відповідальність за життя людей, якщо щось станеться.
- Наявність електроенергії. Більшість обладнання в закладах - це електрообладнання, тому в пріоритеті зараз - запуск мангальних позицій.
- Збільшення комунальних платежів.
- Інфляція та фудкост (це процентний показник собівартості інгредієнтів щодо виручки з продажів).
- Підвищення орендної ставки.
- Падіння доходів громадян.
- Відкриття нових закладів також забирає дохід та клієнтів у вже існуючих закладів.
- Законодавчі перепони.
- Комендантська година, що унеможлиблює роботу барів, прибуток яких припадав переважно на першу годину ночі.
- Проблеми з персоналом (його психологічний стан, нерозуміння вимог часу, еміграція).
- Проблеми з поставками продуктів.
- Загальне падіння економіки (бонуси від постачальників, частота поставки, різноманітність партнерів).
- Неможливість робити планування на більше ніж кілька днів, максимум тиждень.

Але, не зважаючи на це, станом на сьогоднішній день в місті Білгород-Дністровський налічується близько 88 загальнодоступних закладів ресторанного господарства.

Наразі надають послуги харчування наступні заклади міста:

1) *ресторани*: Перлина, Зелений Шум, Тренд, Арго, Роза вітрів, Одеса;

2) *кафе*: Маестро, Romeo & Bagetta, Апельсин, Альянс, Соль, Смокі тайм, Реберня, Мангал, Сферік, Діоніс, Трактир на Михайлівський, Фуд Хаус, Свобода та інші;

3) *спеціалізовані*: Бджілка, Гурман, кафе кондитерська/пекарня Маестро, Клара Захарова, Бургерна, Мама Мія та інші заклади міста.

4) *заклади фастфуд*: Донер, Ройал шаурма та інші.

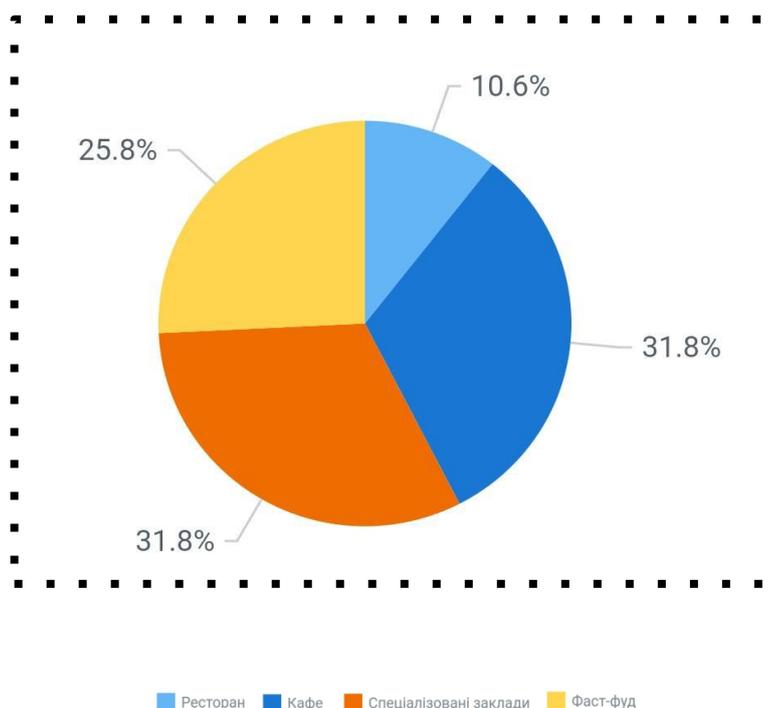

Рис.1. Структура закладів ресторанного господарства міста Білгород-Дністровський

Проаналізувавши показники діаграми, слід зазначити, що популярними закладами нашого міста є заклади швидкого обслуговування.

На мою думку, фаст-фуд підкорив сучасне покоління швидким та насиченим ритмом життя, рівнем платоспроможності, новими звичками та цінностями - усе це, безумовно, вплинуло на вибір швидкої їжі жителями міста.

Фаст-фуд дуже популярний серед молоді, студентства міста. Серед основних причин популярності фаст-фуду - швидке приготування, зручність споживання (можна їсти в закладах харчування, вдома, на роботі або ж на вулиці), зручне розташування (зазвичай на шляху до роботи, дому в навчальних закладах, в центрі міста, на транспортних розв'язках), а також значно нижча

вартість страв, ніж в традиційних ресторанах. При цьому популярністю користуються однаково як маленькі кіоски з шаурмою чи чебуреками, так і заклади більшої потужності.

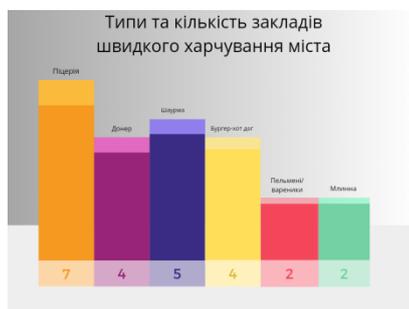

Рис.2. Типи та кількість закладів швидкого харчування міста

Характеристика послуг закладів ресторанного господарства міста

Заклади ресторанного господарства нашого міста надають споживачам комплекс різноманітних послуг, які за своїм характером можна поділити на:

Основні: послуги з виготовлення страв, кулінарної продукції та кондитерських виробів; послуги з організації обслуговування споживачів (реалізація продукції та організація її споживання); послуги з організації дозвілля.

Додаткові послуги: доступ до вай-фаю; організація бенкетів, вечірок; організація «кітчен шоу» (можливість спостереження за виготовленням продукції); проведення майстер-класів; організація доставки готової продукції; впровадження карт-меню (святкових, тематичних, позиційних карт); надання послуг музикантів, діджеїв, аніматорів; виготовлення продукції з сировини замовника; пакування продукції; прокат посуду, білизни; при продажу кави - надання безкоштовних послуг подрібнення, фасування; розважальні послуги (перегляд матчів, послуги більярду).

Благодійні послуги. Деякі підприємці - ресторатори нашого міста практикують надання допомоги військовослужбовцям, послуг харчування переселенцям, постраждалим від воєнних дій, малозабезпеченим жителям міста, шляхом:

- відрахування коштів на потреби ЗСУ;

- надання безкоштовних раціонів харчування, продовольчих пакунків, подарунків до свят,
- безкоштовної оплати чеків та інше.

Аналіз показників підприємницької діяльності закладів ресторанного господарства міста.

Проаналізувавши стан підприємницької діяльності закладів ресторанного господарства міста, можна зробити висновки що виручка, середній чек та відвідуваність закладів зросли на третину, але не всюди.

Рис. 3. Показники зростання виручки закладів ресторанного господарства міста за II півріччя 2023 року

Виручка закладів ресторанного господарства в другому півріччі 2023-го зросла на 30% у порівнянні з аналогічним періодом 2022-го, відвідуваність - на 10%, а середній чек - на 18%.

Рис. 4. Показники середнього чеку II півріччя 2023 року, грн.

Найбільше зростання виручки у порівнянні з минулим роком показав сегмент ресторанів - на 37%. Середній чек збільшився на 23%, з 508 грн до 625 грн, відвідуваність - на 11%.

Сегмент кав'ярень підвищив виручку на 31% у 2023 році. Відвідуваність зросла на 9%, середній чек – на 20% з 82 грн до 98 грн.

Рис.5. Показники відвідуваності закладів станом на 2 половину 2023 року, %

Виручка сегменту кафе показала зростання на 26% у порівнянні з минулим роком. Середній чек зріс на 17%, зі 187 грн до 219 грн. Відвідуваність зросла на 7%. У барах виручка сегмента барів підвищилася на 28% у порівнянні з 2022 роком, середній чек на 12%, із 311 грн до 348 грн. Відвідуваність збільшилася на 15%.

Виручка закладів фаст-фуд зросла на 27%, середній чек - на 21%, зі 145 грн до 175 грн. Відвідуваність - на 5%.

Висновок: Станом на сьогодні мережа закладів ресторанного господарства нашого міста збільшується, попри воєнний стан, безгрошів'я, підвищення вартості чеку. Не дивлячись на все це, споживачі міста відвідують заклади, є куди піти молоді, дорослим жителям, переселенцям, приїжджим та туристам.

Список використаних джерел

1. <https://joinposter.com/ua/blog/management/pidsumky-2023-roku-vid-poster>
2. <https://tasteof.com.ua/fast-food-yak-yizha-biznes-ta-sposib-zhyttya>
3. <https://tomato.ua/belgorod-dnestrovskiy>
4. https://pidru4niki.com/14821111/turizm/osoblivosti_obsługovuvannya_p_evnih_kontingentiv_spozhyvachiv_zakladah_restorannogo_gospodarstva

НЕМЛІЙ Анастасія

студентка IV курсу

Коростишівського педагогічного фахового коледжу імені І.Я. Франка

Науковий керівник - ГОРДІЙЧУК Олена

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАУРОЧНОЇ ТА ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Сучасні вимоги до освіти вказують на необхідність розвитку природних здібностей та творчого вираження особистості. Згідно з Державним стандартом початкової освіти, мистецька освітня галузь визначається ключовим інструментом для формування культурної та інших компетентностей, цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті, поваги до національної та світової мистецької спадщини [3]. Це свідчить про те, що образотворче мистецтво є важливою складовою повноцінного освітнього розвитку дитини в сучасному світі. Позаурочна та позакласна робота в образотворчому мистецтві сприяють формуванню творчої особистості, здатної розуміти та цінувати красу в навколишньому світі.

У вихованні учнів, розширенні і поглибленні їхніх знань, розвиткові творчих здібностей важлива роль належить спеціально організованій виховній роботі у позанавчальний час, яку називають позаурочною та позашкільною.

Згідно позиції В. Вербицького, констатуємо, що позаурочна робота є «формою організації учнів для виконання ними після уроків обов'язкових практичних робіт за індивідуальними або груповими завданнями вчителя» [2]. Н. Гуціна розглядає поняття як «діяльність педагогів, батьків та молодших школярів, що здійснюється в позаурочний час на засадах партнерської взаємодії» [1, с. 70]. Т. Орлова підтверджує визначення і доповнює, що така «діяльність спрямована на розширення і поглиблення знань, умінь та навичок учнів початкових класів, набуття ними

самостійності й уміння вчитися, розвивати індивідуальні здібності та задовольняти потреби й інтереси дітей» [2]. На нашу думку, позаурочна діяльність збігається із навчальними заняттями, її результати оцінює вчитель початкових класів.

Ще одним видом позанавчальної діяльності учнів початкових класів є позакласна робота, яка має багато визначень, але Л. Кондратова наводить більш точне формулювання таке, як «роботу, яка спрямовується на задоволення інтересів і запитів учнів, організована в позаурочний час педагогічним колективом школи» [1, с. 71]. Така діяльність у початковій школі проводиться на добровільній основі у різноманітних видах роботи.

Як бачимо, «позаурочна» та «позакласна» діяльність у педагогічній літературі відображається не чітко і використовується вченими, як синоніми. На основі проведеного нами аналізу, виділяємо, що в образотворчому мистецтві в початковій школі такі форми роботи мають спільні завдання і передбачають застосування переважно однакових форм і методів освітньої роботи, але мають відмінні аспекти організації, які пропонуємо детальніше розглянути.

У словнику мистецьких термінів «образотворче мистецтво» тлумачиться так: «це вид мистецтва, що базується на відображенні дійсності в художніх образах на площині (живопис, графіка) або у просторі (скульптура), які наочно створюють реальну картину природи, життя людини, або є наслідком людської фантазії» [4, с. 13].

Важливою формою позаурочних занять є екскурсії у художні музеї, виставки чи майстерні, які сприяють розширенню світогляду учнів та розвитку естетичного смаку. Вчителю слід попередньо добре підготуватись: ознайомитись із експозиціями, щоб розповісти дітям про цікаві експонати, придумати методи (може бути бесіда, вправа тощо). Після проведеної форми організації занять молодшим школярам пропонує зробити зарисовки експонатів виставки [2].

Ще однією популярною формою позаурочної роботи Ж. Марчук вважає бесіди про образотворче мистецтво, які дозволяють дітям отримати інформацію про різновиди та жанри образотворчого мистецтва, художні техніки та творчість

відомих митців тощо [1, с. 75]. Бесіди можна інтегрувати та комбінувати з різними видами мистецтва для ефективного виховання та навчання учнів початкових класів.

Вчитель початкових класів на позакласних заняттях може організовувати виставки художніх робіт, конкурси на кращий малюнок, години спілкування з мистецтвом, художньо-мистецькі вікторини. Перелічені форми роботи сприяють згуртуванню дитячого колективу та розвитку інтересу до творчості, можуть служити платформою для подальшої участі у міських та обласних заходах.

Усі форми та методи організації, методика проведення позаурочної та позакласної роботи з образотворчого мистецтва повинні розвивати в молодших школярів інтерес та потреби до самостійного вивчення мистецтва. Для ефективного проведення таких видів робіт вчителю потрібно тісно взаємодіяти з іншими школами, класами з студіями, гуртками, малими академіями мистецтв, де надається велика робота з естетичного виховання дітей різного віку.

Отже, позаурочна та позакласна діяльність в образотворчому мистецтві в початковій школі виконують важливу роль у розвитку їхніх творчих здібностей та розширенні знань. Різноманітні форми, такі як екскурсії, бесіди та виставки, сприяють інтеграції вивченого матеріалу та розвитку естетичного смаку учнів. Такі заходи є основним елементом виховання, спрямованого на самостійне вивчення мистецтва та задоволення інтересів учнів.

Список використаних джерел та літератури

1. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі : навч. посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 292 с.

2. Марченкова О. Ю. Матеріали до виступу на МО учителі естетично – оздоровчого напрямку «Позакласна робота з образотворчого мистецтва». *Всеосвіта*. URL: <http://surl.li/radlb>.

3. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти : Постанова Каб. Міністрів України від 21.02.2018 р. № 87 : станом на 6 жовт. 2020 р. URL: <http://surl.li/ggxpv>.

4. Сотська Г., Шмельова Т. Словник мистецьких термінів. Херсон: Видавництво «Стар», 2016. 52 с. URL: <http://surl.li/dmcgb>.

НІКУЛЕСКУ Ірина

студентка II курсу

Білгород-Дністровського морського

Рибпромислового фахового коледжу

Науковий керівник – КОБАЛЬЧИНСЬКА Лариса

УСПІШНА КАР'ЄРА БУХГАЛТЕРА В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Вибір професії - це велика відповідальність. Відповідальність перед батьками, перед суспільством, та найголовніше - перед собою. Відповідальність перед собою, мабуть, найважливіша, і полягає вона в тому, щоб обрати саме свій шлях і ним йти.

Хто такий бухгалтер?

Бухгалтер (нім. Buchhalter, Buch - книга, Halter - тримач) - керівник операційних робітників, контролер законності і правильності здійснення операцій у банку, організатор технології цих операцій не тільки у своєму відділенні банку, але і на підприємствах та в організаціях, які обслуговує даний банк [1].

Слово «бухгалтер» виникло в Німеччині. Спочатку осіб які займались веденням облікових книг називали – писцями, згодом з 1498 року по велінню імператора Максиміліана-I, їх почали називати бухгалтерами.

Плюси професії:

- затребуваність на ринку праці;
- переважно нормований робочий день;
- можливість мати додатковий заробіток, наприклад, допомагати з веденням бухгалтерії дрібним підприємствам;

- великий вибір навчальних закладів: фінансово-економічні вищі, курси бухгалтерів і бухгалтерські семінари [4].

Мінуси професії:

- часті зміни в законодавстві;
- суперечності законодавства (наприклад, податкового та бухгалтерського);
- виконання завдань для забезпечення інформацією керівництва, що потребує додаткових знань та навичок;
- діяльність бухгалтера жорстко регламентована і не залишає простору для творчості;
- помилки бухгалтера призводять до санкцій, штрафів.

Бухгалтери мають свій Герб бухгалтерів, він є інтернаціональною емблемою облікових працівників. На ньому зображені: сонце, терези та крива Бернуллі, а також девіз бухгалтерів – наука, довіра, незалежність.

Також бухгалтери мають своє свято. Слід зазначити, що незважаючи на те, що бухгалтери цінують точність понад усе, – у питанні, коли відзначається День Бухгалтера є двоякість. Свято можна починати святкувати офіційно 16 липня згідно чинного законодавства України, а потім продовжити 10 листопада - в Міжнародний день бухгалтера.

Кому подобається професія бухгалтер? Професія бухгалтера підходить людям, які мають хороші математичні здібності. Для роботи вкрай важливі такі якості, як наполегливість, посидючість, терпимість, відповідальність, акуратність, чесність, здатність. У людини, яка вміє аналізувати, синтезувати, узагальнювати інформацію, є всі шанси стати хорошим бухгалтером. Також в даній сфері вкрай важлива хороша пам'ять. Не обійтися і без технічної підготовки, сучасний бухгалтер повинен бути з ПК на "ти".

Бухгалтера це досить високо затребувані фахівці. Вони можуть проявити себе в різних сферах діяльності. Бухгалтери потрібні в таких організаціях: страхові агентства, податкові інспекції, пенсійні фонди. Крім того, дані фахівці потрібні у промисловій, медичній, транспортної та інших сферах діяльності.

Яка заробітня плата у бухгалтерів ?

Хороші бухгалтери можуть отримувати великі гроші. Все залежить від того, з якою сферою ви пов'яжете свою діяльність, а також від рівня комерційної організації або державного підприємства. Ще заробітна плата бухгалтера залежить від того, в якому місті він проживає. Найбільш високо оплачується робота в Києві, Харкові, Одесі та інших великих містах.

Бухгалтер це дуже перспективна професія. Професія бухгалтера не втратить свою актуальність з часом. У цьому може бути впевнений будь-хто, хто вирішить пов'язати свою діяльність з бухгалтерським обліком.

Головне, здобути освіту в хорошому вузі, а потім влаштуватися в добре зарекомендовану компанію або на підприємство. Знання сфери діяльності, наполегливість, ініціатива допоможуть зробити успішну кар'єру.

Робота бухгалтера — одна з найбільш перспективних професій. Збільшення числа підприємств або організацій, які утворюються щороку, збільшує попит на посаду бухгалтера та утворення нових робочих місць.

Професія бухгалтер досить престижна на сьогоднішній день як в Україні, так і в цілому світі, оскільки жодне підприємство не може існувати без якісного ведення бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел

1. Бухгалтер // Словник української мови: у 20 т. — К.: Наукова думка, 2010—2020.

2. Дячук С.М. Теоретичні засади розвитку професії бухгалтера / С. М. Дячук // Облік і фінанси АПК. – 2010. –4. – С. 103-109.

3. Эволюция профессии «бухгалтер» // Профориентация [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://prof.osvita.org.ua/ru/guide/history/6.html>. – 01.01.2011.

4. Перевозник А. Чем првлекательна професия бухгалтера? [Электронный ресурс]/ Анна Перевозчик. – Режим доступа: <http://www.work.ua/articles/subject/327/>. – 01.01.2011.

ОСТАПЕНКОВА Валерія

Студентка III курсу

Відокремленого структурного підрозділу

Фахового коледжу харчових технологій та підприємництва

Дніпровського державного технічного університету

Науковий керівник – ВЛАДАРЧИК Юлія

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ПОТУЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

Сьогодні технологія штучного інтелекту стрімко розвивається і знаходить застосування в компаніях різних галузей. Отже, майбутнє вже тут, і належить воно генеративному штучному інтелекту.

Генеративний штучний інтелект — це вид штучного інтелекту, який генерує різні типи даних, такі як аудіо, зображення, текст, код та інше, використовуючи наявні дані як натхнення та створюючи нові результати [1].

Ця технологія революціонує не лише розробку програм і послуг, але й спосіб, яким компанії взаємодіють зі своїми клієнтами. ChatGPT у цьому випадку є одним із, але не єдиним, представником індустрії, який виступив доступним для споживача прикладом, як працює технологія генеративного штучного інтелекту.

Розроблення у сфері штучного інтелекту почалися ще в середині минулого століття. Науковці намагалися зрозуміти, наскільки ефективно можна навчити комп'ютерів того часу людської мови, формулювання концепцій і створенню абстракцій. До 1997 року технологія розвивалася повільно, й, особливих надій на цю галузь не покладалося. Але після перемоги суперкомп'ютера Deep Blue від ІВМ у шаховому турнірі проти чемпіона світу Гаррі Каспарова, стало зрозуміло: штучний інтелект на практиці спроможний розв'язувати складні завдання. Це й стало поштовхом до його розвитку [2].

Часто, користуючись сучасними благами цивілізації, які вже щільно інтегрувалися у наш побут, люди навіть не замислюються, що мають справу зі штучним інтелектом. Це, наприклад, системи «Розумний будинок», автопілот в автомобілі, чат-боти, через які ми замовляємо доставку їжі, таргетована реклама та багато іншого. Таким чином, усе це допомагає спрощувати життя не тільки споживачам, але і бізнесу.

Фактично ШІ стоїть на стику математики, біології, психології та кібернетики, а його головне завдання — вилучення бізнес-цінностей із величезних масивів інформації. Через постійне зростання обсягу доступних даних та мінливі запити клієнтів, компанії все частіше впроваджують високотехнологічні підходи у веденні бізнесу. Топ компанії світу вже давно використовують генеративний штучний інтелект.

Отже, такі нововведення відкривають додаткові можливості для стимулювання його зростання.

За даними DataProt, 37% підприємств та організацій у всьому світі вже використовують ШІ у своїй роботі. І та шалена швидкість впровадження генеративного штучного інтелекту, яку ми спостерігаємо зараз, є лише початком. Згідно з прогнозами Gartner, до 2025 року генеративний штучний інтелект становитиме 10% усіх вироблених даних. Для порівняння, сьогодні ця цифра складає менше 1% [3].

Серед переваг впровадження генеративного штучного інтелекту для бізнесу, можна виділити наступні:

1. **Збільшення продуктивності.** За допомогою ШІ можна автоматизувати рутинні завдання, такі як редагування зображень або відео, дозволяючи працівникам зосередитися на більш стратегічній роботі. За оцінкою Gartner, до 2027 року приблизно 30% виробників впровадять технологію генеративного штучного інтелекту для підвищення ефективності процесів розробки продуктів.

2. **Персоналізований досвід клієнтів.** Алгоритми штучного інтелекту можуть використовуватися для персоналізації контенту для клієнтів. Наприклад,

індивідуальні рекомендації продуктів, що призводить до покращення залученості клієнтів і збільшення продажів [1].

3. **Зниження ризиків.** Штучний інтелект може аналізувати бізнес-процеси, встановлювати приховані взаємозв'язки та виявляти патерни, що вказують на потенційні загрози бізнесу. Ця здатність ШІ особливо важлива у фінансовому секторі і часто використовується для фрод-моніторингу. Як результат – система стає менш уразливою до шахрайства.

4. **Виключення людського фактора.** На відміну від людини, ШІ не схильний до впливу емоцій, у нього не буває поганого настрою або невдалих днів. В основі його роботи лежать математичні функції, які постійно самовдосконалюються, та працюють з постійно зростаючою точністю та ефективністю.

5. **Підвищення прибутку.** Згідно зі статистичними даними, використання ШІ в одній лише системі ціноутворення призводить до збільшення виручки на 5%. При комплексному використанні технології ця цифра може збільшитись у рази [2].

Згідно з цьогорічним опитуванням фахівців у США, 37% працівників з рекламної сфери та маркетингу заявили, що використовують штучний інтелект для допомоги у виконанні робочих завдань.

Таким чином, можна зробити висновок, що для багатьох сфер бізнесу велике значення мають такі процеси: управління поведінкою споживачів, вивчення тенденцій ринку, автоматизація процесів. Штучний інтелект допомагає спростити перераховані дії. Можливості штучного інтелекту безмежні. Штучний інтелект робить величезний вплив на сучасний бізнес: покращує та автоматизує внутрішні процеси, знижує ризики, допомагає швидше приймати ефективні рішення та багато іншого. Як результат, компанії отримують не лише додаткові переваги в конкурентних перегонах, а й помітно підвищують свою прибутковість.

Список використаних джерел

1. Використання ШІ у бізнесі. URL: <https://avada-media.ua/ua/services/ispolzovaniye-iskusstvennogo-intellekta-v-biznese/>
2. Штучний інтелект у бізнесі: переваги впровадження. URL: <https://aiconference.com.ua/uk/news/iskusstvenniy-intellekt-v-biznese-preimushchestva-vnedreniya-101410>
3. Як бізнес може використовувати ШІ. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/05/8/699875>

ПОНОМАРЕНКО Олександра

студентка II курсу

Білгород-Дністровський економіко-правовий фаховий коледж

Полтавського університету економіки і торгівлі

Науковий керівник - БАЧІН Юрій

ІННОВАЦІЙНІ СИСТЕМИ В ОБЛІКУ

Ключові слова: характеристика програм; інновацій в області бухгалтерського обліку; поява сервісів обміну документами.

Мета. Дослідити інноваційні розробки в системі бухгалтерського обліку та їх вплив на господарську діяльність підприємства.

За останні десятиліття комп'ютерна техніка та програмування неймовірно змінили працю бухгалтера. Різні досягнення в галузі інформатики, кібернетики та інформаційних технологій дозволяють в значній мірі полегшити роботу по облікових операцій, обробці масивів статистичних даних, змінити підходи до процесів зберігання, передачі бухгалтерської інформації. Слід зазначити, що інновації в обліку направлені на оптимізацію розповсюдження інформації, тобто пріоритетним напрямком є сутність і задачі соціально-технічного прогресу у системі суспільства. Однією з основних складових системи сучасного суспільства є економічні інформаційні системи.

Загальна характеристика програм

Oracle ebusiness suite. Включає в себе більше 90 моделей, які дозволяють вирішити такі завдання: планування виробництва, постачання, управління запасами, взаємодія з постачальниками, відносини з покупцями, управління персоналом, розрахунки заробітної плати.

Головна перевага – можливість масштабування. Дана система дозволяє обробляти великі потоки інформації за рахунок застосування унікальних можливостей паралельної роботи бази даних.

АККОРД. Комплекс програм, в якій працюють різні служби підприємства: відділ кадрів, служба закупівель, відділ продажів тощо.

Переваги:

1. багатоофісні;
2. поступальна обробка документів;
3. персональне робоче місце;
4. надійність і безпеку.

АУБІ. Цікавим є як для комерційних організацій, так і для виробничих.

Переваги:

1. не потрібно платити за програмне забезпечення, тільки разовий платіж
2. не потрібно завантажувати;
3. доступ до бухгалтерії можливий з будь-якого комп'ютера.

БЕСТ. Призначений для автоматизації бухгалтерського, податкового та управлінського обліку на малих і середніх підприємствах, спеціалізованих на оптовій торгівлі та надання послуг.

Переваги:

1. ведення декількох юридичних осіб;
2. розбиття проводок господарських операцій;
3. наявність типових господарських операцій;
4. фільтрація журналу проводок;
5. наявність типових документів.

Деякі дослідники помилково вважають, що бухгалтерія – сама консервативна і несприйнятлива до змін область. Можливо, так і було раніше. Але насправді ж останнім часом практично щороку в повсякденне життя бухгалтера проникали різні інновації. Таким чином розглянемо кілька найважливіших інновацій в області бухгалтерського обліку. [3]

Найважливіших інновацій в області бухгалтерського обліку.

Перша інновація – електронний документообіг. Облікові системи бухгалтеру знайомі досить давно, вони вирішують безліч дуже важливих завдань, крім однієї – ефективні комунікації. Процеси документообігу, як раніше, вимагають особливого підходу, реалізувати який можна тільки за допомогою електронних документів. Головне, нарешті, системами електронного документообігу можуть користуватися бухгалтери. З появою закону України від 05.10.2017 № 45 «Про електронні документи та електронний документообіг» бухгалтерія отримала повне право на переклад своїх документів в електронний вигляд.

Друга інновація – електронний підпис. Цей підпис надійна, її неможливо підробити, змінити або порушити. Деякі представники великого бізнесу і органи державної влади починають довіряти такого підпису більше, ніж власноручної і завіреної печаткою. Бухгалтер тепер може використовувати нову підпис практично для всіх видів своєї діяльності: документообіг з контрагентами, звітність в електронному вигляді, відправка документів в контролюючі органи і так далі. [1]

Регламентує використання електронного підпису закон України від 14.01.2020 № 440 «Про електронні довірчі послуги».

Четверта інновація – електронний архів. Можливість зберігати документи в електронному вигляді з'явилася разом з кваліфікованої електронним підписом, яка не тільки приходить на зміну синьої печатки, а й стає гарантом незмінності документа з часом. А щоб зберігати такий документ, вам більше не потрібні окремі приміщення для паперових архівів. Електронні документи можуть

зберігатися в СЕД (на сервері організації) або в «хмарі» (на сервері спец оператора).

I, нарешті, головна інновація останніх років – поява сервісів обміну документами. Сучасний бухгалтер може обмінюватися електронними документами зі своїми контрагентами, не виходячи зі своєї СЕД або облікової системи. Завдяки можливостям роботи з сервісом обміну відправити юридично значущий документ контрагенту можна за лічені секунди.

Класифікація інновацій в обліку як цільовій підсистемі інноваційної діяльності:

1. Організаційно-управлінські. Пов'язані з процесами оптимальної організації обліку як області застосування.

2. Інформаційні. Вирішують задачі організації раціональних інформаційних потоків у обліку, підвищують достовірність і оперативність інформації.

3. Економічні. Інновація орієнтована на економічну ефективність обліку.

4. Інновації-процеси. Націлені на нові технології, організацію процесу управління, у т.ч. обліку, як об'єкту інноваційної діяльності.

5. Поліпшуючі. Проводяться в рамках розвитку і вдосконалення нових та (або) існуючих напрямків діяльності чи процесів як причин виникнення, у т.ч. облікового процесу.

6. Наступні. Проводяться як реакція на фактичні зміни зовнішнього середовища.

7. Локальні. Проводяться в рамках спеціально виділеного підрозділу, в структурі підприємства, у т. ч. у відділі обліку як цільової підсистеми інновацій.

8. Комплексні. Стосуються змін, що торкаються одразу кількох напрямків діяльності, процесів – інноваційної сфери.

9. Системні. Системні інновації торкаються усієї діяльності підприємства чи цільової підсистеми інновацій з урахуванням усіх взаємозв'язків і взаємозалежностей.

10. Основні. Основні інновації торкаються основних процесів діяльності та функцій управління.

11. Додаткові. Зумовлені основними і забезпечують реалізацію основних нововведень. [2]

Визначення інновацій в залежності від аспектів обліку, їх види та економічний ефект.

Науково-технічний. Інновація – це результат розв’язання проблем облікового за допомогою нових ідей, відкриттів та винаходів, що доводяться до стадії практичного використання і починають давати економічний ефект.

Технологічний. Інновація – це сукупний процес розвитку, якісного вдосконалення і застосування технології у обліку на основі досліджень і розробок.

Економічний. Інновація – це результат вирішення завдань економічного змісту у системі обліку, які невинно змінюються, що забезпечує економічну ефективність та ринковий успіх.

Організаційний. Інновація – важлива зміна в системі обліку, що спирається на нові знання організаційних форм, нову техніку і технології, які мають на меті прямі або опосередковані поліпшення всередині та (або) поза системою.

Управлінський. Інновація – винахід в управлінні, що забезпечує ефективність діяльності та системи обліку.

Процесний. Інновація – це всі зміни процесів, що відбуваються в системі обліку.

Інформаційний. Інновація – це результат вирішення завдань організації раціональних інформаційних потоків, що забезпечує підвищення достовірності та оперативності одержання облікової інформації. [4]

Висновок. Таким чином використання сучасних інформаційних систем обліку дозволяє значною мірою зменшити витрати часу на опрацювання даних, покращує зручність праці з базами даних. Всі ці обставини зменшують витрати підприємства та як наслідки покращують результати господарської діяльності.

Список використаних джерел

1. Бенько М. М. Зміст інновацій в обліку, аналізі і контролі як адаптивної реакції на зміни економічних процесів [Електронний ресурс] / М. М. Бенько // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси . - 2013. - Вип. 10(5). - С. 5-14. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10\(5\)_3.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10(5)_3.pdf)
2. Гриліцька А. (2022). Інноваційна парадигма розвитку обліку для управління. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління, (6). <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-6-09-01>
3. Шигун М. М. Професійна бухгалтерська освіта і кваліфікація : європейські орієнтири : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Тернопіль 2017. С. 335-337
4. Новий погляд на реформування економіки та управління. Матеріали науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 18-19 червня 2021 р.). – Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2021. – 96 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/.pdf>

ПУГАЧ Іванна

студентка ІІ курсу

Одеський торговельно-економічний фаховий коледж

Науковий керівник - ШРАМКО Олена

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ

Без сучасної банківської системи неможливо уявити собі розвинуту економіку країни. Сьогодні у сфері банків практично немає операцій, де не використовуються комп'ютери, мережі з доступом до Інтернету. Новітні технології в банку – це поєднання підходів технічного виду, іноваційних способів та засобів удосконалення функціональних операцій та процесів банку, які забезпечують їх стабільність і залучення додаткових фінансових доходів. Для

банківських установ велике значення має продуктивність автоматизованої системи, відстеження змін, здатність швидко переробляти інформацію. Як відомо, банківська інформація стосується фінансів, кредитів, які є економічними категоріями, що відображають діяльність банків через систему числових показників. Тому інформація в банках має бути надійно захищена.

Отже, постає питання аналізу стану та перспектив системи захисту вітчизняної банківської системи для успішної діяльності в сучасних умовах.

Фінансові установи, стають все більш привабливою мішенню для кіберзлочинців. Поширення дистанційного обслуговування клієнтів банку, розширення сфери фінансових послуг, поява криптовалют збільшило ймовірність зломів в фінансового сектору. На фоні повномасштабного вторгнення в Україні цифрові атаки стали невід'ємною складовою і війни, на державні сайти та сайти великих компаній. За інформацією НБУ у 2022 році майже усі кібератаки на банківський сектор здійснювались хакерськими угрупованнями, за якими стояла влада країни агресора. Україна стала другою серед найбільш атакованих країн світу після США [1].

В наш час війна в інформаційному просторі може завдати не меншої шкоди, ані ж війна на полі бою. Зі зростанням кіберзлочинності у фінансовому секторі стратегічним завданням влади країни стає захист інформації юридичних осіб, конфіденційних даних фізичних осіб, як з метою збереження клієнтської бази фінансових установ, так і конкурентоспроможності нашої країни в цілому.

Порушниками інформаційної безпеки можуть бути як окремі особистості, так і групи конкурентів, зловмисників, корупціонери. До суттєвих загроз безпеці інформаційним ресурсам банківського сектора відносять: виток інформації, спам, фішинг, заміна «суб'єкту доступу».

Найбільшою загрозою для кібербезпеки є людський фактор: необережне поводження з банківською таємницею; недотримання вимог збереження інформації з обмеженим доступом, слабкий захист паролей, перехід за шкідливими посиланнями або відкриття підозрілих листів електронної пошти

(85% порушень кібербезпеки є наслідком людської помилки, 94% всіх заражених файлів та програм передаються через електронну пошту) [2].

Фішингові атаки на банки спрямовані на виманювання коштів клієнтів банку. Аферисти використовують найпростішу соціальну інженерію, найпростіші методи створення фейкових мобільних додатків та фейкових сторінок банків, де використовується айдентика справжніх банків [3].

Протидія таким загрозам має полягати у застосуванні сукупності засобів захисту: – створення цілісності засобів захисту, технічного і програмного середовища, що полягає у фізичному збереженні засобів інформатизації; – обізнаність учасників процесу (оновлення паролів, резервне копіювання даних, двохфакторна автентифікація, використання VPN, критичне мислення); – правова база; – залучення інвесторів для фінансування заходів забезпечення надійного кіберзахисту, – використання послуг кіберстрахування, – підготовка кадрів з питань кібербезпеки та міжнародного досвіту.

Україна активно займається питаннями кібербезпеки на законодавчому рівні з 2017 року. У 2022 році ухвалена низка важливих законів про підстави та процесуальні механізми притягнення до кримінальної відповідальності кіберзлочинців. Президент України підписав указ «Про План реалізації Стратегії кібербезпеки України», в якій визначається три пріоритетні напрями, робота за якими вже почалась: безпечний кіберпростір; захист прав громадян у кіберпросторі; європейська та євроатлантична інтеграція. Команда CERT-UA у співпраці з іншими групами країн-членів CERT допомагає усунути загрози для приватного та іноземного секторів. Завпроваджуються зміни у систему вищої освіти, з підготовки фахівців по захисту інформації. За останні роки кількість професій по захисту інформації збільшилася з 2 до 27 [4].

Війна кинула виклик банківській системі. Завдяки зусиллям держави вітчизняна банківська система вистояла і стала справжнім фінансовим щитом України, для своїх клієнтів в окупації та за кордоном.

Серед найстійкіших банків країни виділяють п'ятірку: 1 місце – Пумб, 2 місце – Приватбанк, 3 місце – Райффайзен банк, 4 місце – Ощадбанк, 5 місце – Правекс банк [5].

Сьогодні триває процес розбудови національної системи кіберзахисту та безпеки даних. Шахраї постійно вдосконалюються в атаках– нам варто працювати над удосконаленням захисту: ширше залучати наукові дослідження, вивчати міжнародні стандарти та кращі світові практики з захисту інформації.

Список використаних джерел

1. Трусова Н. В., Чкан І. О., Кіберзахист банківської системи України в умовах цифрових трансформацій: Збірник наукових праць ТДАТУ ім. Дмитра Моторного (економічні науки) №1(47) URL: 2023 538-Текст статті-2272-1-10-20230620 (3).pdf
2. Трофіменко О. Г., Прокоп Ю. В., Логінова Н. І., Задерейко О. В. Кібербезпеки України: аналіз сучасного стану. Захист інформації. 2019. Т. 21, № 3. С. 150-157
3. Цифрові технології у банках в умовах війни: кейс IBOX BANK та міжнародний досвід [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу: <https://ua.news/ua/money/tsyfrovye-tehnologyy-v-bankah-v-uslovyayah-vojny-kejs-ibox-bank-y-mezhdunarodnyj-opyt>
4. Кібербезпека в Україні: шляхи розвитку та можливості [Електронний ресурс]. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3704093-kiberbezpeka-v-ukraini-slahi-rozvitku-ta-mozlivosti.html>
5. 25 Провідних банків України під час війни [Електронний ресурс]. – 2022. Режим доступу до ресурсу: https://banksrating.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/TOP_25_BANKOV_2022.pdf

РІНКУН Дмитро

студент II курсу,

*Красноградського педагогічного фахового коледжу Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради*

Науковий керівник – РЯБОКІНЬ Сергій

ФОРМУВАННЯ УСПІШНОГО ФАХІВЦЯ МАЙБУТНЬОГО

Дослідницька діяльність здобувачів освіти набуває все більшого значення і стає одним із головних компонентів професійної підготовки майбутнього фахівця. Це, перш за все, обумовлено тим, що ефективність останньої значною мірою визначається рівнем сформованості дослідницьких знань, умінь, розвитком особистісних якостей, накопиченням досвіду творчої дослідницької діяльності. Молодь, яка зростає у період інноваційних технологій, бажає вчитися швидко, якісно і у зручний спосіб. Заклади фахової передвищої освіти зосереджуються на потребах кожного майбутнього фахівця, тому модернізують форми, методи і засоби освітньої діяльності на засадах гуманізму, інклюзивності, інноваційності та компетентності.

Освіта, як і чимало інших сфер людської діяльності, виявилася залученою до процесу трансформації, викликаного необхідністю відповідати реаліям сучасності й активно освоювати можливості цифрової реальності. Відбуваються зміни особистісної позиції вчителя, перехід від статусу звичайного державного службовця до активного суб'єкта на ринку освітніх послуг. Головною перевагою у конкурентному змаганні для сучасного вчителя є його особистий професійний потенціал. Серед інструментів Нової української школи – компетентнісний підхід до формування змісту й організації освітнього процесу. Останнім часом в освітянській спільноті часто обговорюють питання формування навичок сучасного випускника. Пріоритетності набувають гнучкі навички особистості – особливі уміння, що покращують соціальну комунікацію і не стосуються певного фахового напрямку діяльності [2]. Ступінь прояву умінь (комунікабельності,

схильності до командної роботи, здатності діяти у форс-мажорних умовах) часто залежить від особливостей характеру, темпераменту особистості, власного налаштування на їх розвиток.

Відома так звана формула «чотирьох К: креативність, критичне мислення, кооперація та комунікативні навички». Саме ці знання та вміння необхідні сучасному випускнику педагогічного фахового коледжу.

Поняття «креативність» трактується як здатність продукувати інноваційні та корисні ідеї. Креативний потенціал особистості залежить від рівня професійної майстерності, здатності нетрадиційно мислити, виходити за межі звичного; природного прагнення займатися креативною діяльністю; особистісних характеристик (терпеливість до невизначеності; бажання ризикувати) [2]. Креативне мислення має важливе значення у життєвих сферах, де розвинена конкуренція. У процесі здійснення освітнього процесу для здобувачів освіти важливим є елементи, що стимулюють креативність: командне навчання, кейс-технології; моделювання; гейміфікація, імпровізація та рольова гра; когнітивне навчання; руйнування стереотипів, вміння їх логічно розвіювати. Креативні елементи можуть бути у звичайних завданнях: сформулювати пояснення чи припущення щодо певних даних або застосувати знайому вже теорію до нової сфери знань.

Критичне мислення допомагає вирішувати проблеми в умовах нестачі інформації [1]. Під час розроблення завдань, які б стимулювали розвиток критичного мислення, важливо враховувати різний рівень здобувачів освіти. Варто використовувати такі методики, як «шкала думок», дискусійні клуби .

В епоху комп'ютерних ігор, супермаркетів і соціальних мереж ми дедалі частіше стикаємося з проблемою соціалізації та розвитку комунікативних навичок у здобувачів освіти. Заповнити ці прогалини допомагають тренінги, години спілкування, виховні години. Характерними ознаками роботи у команді є наявність спільної мети; інтенсивна співпраця; визначені статусно-рольові взаємини; лідерство; згуртованість колективу; відпрацьовані комунікативні зв'язки; групові норми поведінки, усталені традиції; схожість основних

життєвих цінностей, установок; специфічні методи вироблення колективних рішень; сприятлива соціально-психологічна атмосфера [3]. Співробітники з розвинутим емоційним інтелектом дають чуйний і конструктивний зворотний зв'язок, будують довірчі й міцні стосунки з колегами, мотивують людей та розв'язують складні ситуації, не зачіпаючи почуття інших.

Чесність має вирішальне значення для довгострокового успіху. Найуспішніші працівники – ті, хто дотримується професійної етики та бере на себе відповідальність за свої успіхи й помилки. Тому коли хтось прозоро говорить, що зробив помилку і як збирається її виправити, я знаю, що можу довіряти цій людині.

Фахівець, який прагне досягти успіху, повинен управляти часом, концентрувати увагу на головних проблемах, термінових завданнях. Важливо підтримувати рівновагу між бажаним результатом і наявними ресурсами, реально оцінювати ресурси.

Педагог – одна з найбільш складних професій, яка вимагає великої самовіддачі, відданості справі, пожертви. Педагогічна професія належить до професій типу «людина-людина». Людина, що прагне стати вчителем, повинна бути активна, комунікабельна, динамічна, працездатна, вольова, впевнена у собі, толерантна, висококомпетентна. Майбутні педагоги є творцями Нової української школи, сучасної української системи освіти.

Список використаних джерел

1. Пометун О. І. Критичне мислення як педагогічний феномен. *Український педагогічний журнал*. 2018. № 2. С. 89-98.
2. Сальник І. В., Кравчук О.В. Розвиток педагогічного інтелекту в сучасній шкільній освіті. URL: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7989569> (дата звернення: 12.03.2024).
3. Семеній Н. О. Комунікативні вміння як основа успішної партнерської взаємодії майбутнього вчителя [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-3\(204\)-78-81](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-3(204)-78-81) (дата звернення: 12.03.2024).

СОЛОВЙОВА Дар'я,

студентка I курсу

ВСП «Донбаський аграрний фаховий коледж

Східноукраїнського національного

університету імені В. Даля»

Науковий керівник – ВИСИЦЬКА Світлана

РОЛЬ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ШКОЛИ У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ФОРМУВАННІ УКРАЇНСЬКОГО ЧИТАЧА

Справжнім містком між твором зарубіжної літератури та українським читачем є переклад, який здійснюють талановиті люди — перекладачі. Їхню діяльність, особливо за останні три століття, можна назвати громадянським подвигом, тому що за часів імперської заборони української мови, ідеологічного тиску й переслідування у ХХ ст. саме вони обстоювали українську духовність, право українського читача долучатися до світової духовної скарбниці, кращих літературних досягнень різних народів світу » [1, с. 9].

Почесне місце в царині українського перекладу займають такі видатні діячі української культури ХІХ ст., як Пантелеймон Куліш, Іван Франко, Микола Драгоманов, Михайло Старицький, Павло Грабовський, Леся Українка, Борис Грінченко. Чимало поколінь українських митців присвятили свою діяльність художньому перекладу, серед них Микола Бажан, Микола Терещенко, Максим Рильський, Микола Зеров, Василь Мисик, Дмитро Паламарчук, Микола Лукаш, Василь Стус, Борис Тен, Андрій Содомора . У сучасний період у галузі перекладу такі українські митці, як В. Шовкун, П. Перебийніс, О. Сенюк, Б. Антоняк,

В. Морозов, С. Павличко, М. Стріха та багато інших.

Перекладач – той, хто здатний відкрити новий світ через слово. На думку О. В. Ребрія, «аби переклад відбувся, між текстом оригіналу та текстом перекладу має бути встановлений принцип комунікативної рівноцінності, тобто

переклад має забезпечити повноцінну комунікативну заміну оригіналу і ототожнюватися з ним функціонально, структурно та змістово» [2, с. 54].

Виступаючи посередником між двома мовами, переклад неодмінно стикається з таким явищем, як культура, адже мова – це, перш за все, феномен культури. Перекладачі не лише передають текст оригіналу, але і зберігають культурний контекст, атмосферу того світу, який зображено в оригіналі, а також характер, цінності та традиції автора. Наприклад, переклади творів Вільяма Шекспіра на українську мову дозволяють вітчизняному читачеві відчутти та зрозуміти унікальний англійський етос та традиції риторики, що є важливою складовою культурних цінностей Великої Британії. Переклади творів японських письменників, таких як Харукі Муракамі чи Ясунарі Кавабата, допомагають українським читачам зануритися в унікальну культуру та філософію Сходу, що стимулює не лише інтерес до японської літератури, а й сприяє глибшому взаєморозумінню між нашими народами.

Крім того, переклади творів українських письменників на іноземні мови також відіграють важливу роль у культурному обміні, сприяють популяризації української літератури та культури серед іноземних читачів, зміцненню міжнаціонального діалогу, співробітництва між різними народами.

Кожний письменник – це, насамперед, неповторна людина, яка стає справжнім майстром художнього слова лише тоді, коли в неї з'являється свій стиль, який є виявом нового способу бачення життя, тобто нового образного авторського світогляду. Індивідуальний стиль письменника – це складне діалектичне поєднання загального й особливого, де виявляється його ідеал, громадянська позиція, рівень проникнення в процеси дійсності, в психологію людини, а також багатство спостережень, ерудиція, манера письма та стилістика, професійна майстерність. Задача перекладача – відчутти стиль оригіналу та повною мірою відтворити його в перекладі. На думку В. М. Кикотя, поета-перекладача, «лише глибокий аналіз усіх образних елементів оригіналу може забезпечити стилістично повноцінний, тотожний першотворові перекладацький відповідник» [3, с.20].

Таким чином, вітчизняна перекладацька школа відіграє ключову роль у популяризації світової літератури, дозволяє українському читачеві відчувати красу та глибину літературних шедеврів світу, стимулює інтерес до читання, розвитку критичного мислення. Художній переклад – важливий чинник формування української нації, що сприяє збагаченню культурного досвіду, формуванню міжкультурного взаєморозуміння та толерантності у сучасному суспільстві.

Список використаних джерел

1. Паращич В.В., Фефілова Г. Є|., Коновалова М. В., Зарубіжна література. Підручник 11 кл. Рівень стандарту, Видавництво «Ранок», 2019.

2. Ребрій О. В. Вступ до перекладознавства: конспект лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» факультету іноземних мов / О. В. Ребрій. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 116 с.

3. Кикоть В.М. Актуальні проблеми сучасного перекладознавства: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Черкаси, 30 травня 2018 року) / Гол. ред. О. О. Селіванова; Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. Черкаси, 2018. 146 с.
<https://eportfolio.kubg.edu.ua/data/conference/3875/document.pdf>

СОТНІЧЕНКО Дарина

студентка IV курсу,

Коростишівського педагогічного фахового коледжу

імені І.Я. Франка Житомирської обласної ради

Науковий керівник – ВОЙНАЛОВИЧ Олена

НЕСТАНДАРТНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ РОБОТИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Демократизація та індивідуалізація освіти вимагають розробки нових та ефективних стратегій для поліпшення фізичного виховання молодого покоління в країні. На цьому етапі вирішенню цього завдання сприяє галузь освіти, відома як «Фізична культура».

«Фізична культура» є неодмінною складовою загальної культури суспільства та окремої особистості.

«Фізична культура» сприяє підвищенню соціальної та трудової активності особистості, задоволенню її моральних, естетичних та творчих потреб. В сучасний період в Україні виникає актуальна проблема збереження здоров'я дітей, що свідчить про негативні тенденції у загальному стані здоров'я населення [1, с. 23].

Фізична активність відіграє важливу роль у запобіганні збільшенню захворюваності серед учнів та сприяє формуванню їхньої фізичної підготовленості. Рухова активність визначає культуру здоров'я учня, орієнтовану на розвиток його здібностей, знань, навичок, прагнень та концентрацію вольових зусиль для задоволення індивідуальних та суспільних потреб [2, с. 34].

Саме через це важливо розглядати нетрадиційні форми та методи викладання фізкультури в початковій школі. Однією із таких інновацій є інтерактивна технологія кооперативного навчання.

Кооперативна діяльність, що передбачає спільну роботу учнів у невеликих групах, сприяє розвитку навичок комунікації та співпраці. Робота в групах

підштовхує до командної взаємодії та ідеї генерації, сприяючи взаємокорисному взаємодії.

Вчитель, застосовуючи кооперативне навчання, повинен враховувати певний алгоритм дій. Це включає формування груп із різних параметрів, визначення завдань, розподіл дидактичних карток для групової роботи, визначення часу для завершення завдань, надання допомоги тим групам, які стикаються з труднощами, а також оцінювання результатів групової роботи та надання коментарів [4, с. 76].

Під час вивчення теми «Баскетбол» ми використовуємо інтерактивні ігри, які мають елементи кооперативної діяльності, такі як «Струмочки», «Озера», «Баскетбольний фрістайл». Також працюємо в парах за принципом «Один проти одного, один – вдвох – всі разом», що є варіацією роботи в малих групах і часто використовується під час уроків фізичної культури.

У вступній частині уроку ми використовуємо фронтальну технологію колективно-групового навчання – «Броунівський рух». Цей метод сприяє розвитку вмінь учнів швидко і точно приймати вірне рішення щодо орієнтації у просторі з урахуванням декількох факторів-перешкод та дотриманням правил безпеки. Наприклад, у грі «Веселий атом» учні мають пересуватися по майданчику, уникаючи перетинання маршрутів інших учасників [3, с. 43].

До того ж ми використовуємо сюжетно-рольові уроки, такі як «Мандрівка до світу казок», «Спартакіади», гра «Похід» і інші. Ці уроки можуть бути проведені на контрольних уроках після вивчення окремих тем або цілих розділів навчальної програми. Головною метою є перевірка рівня засвоєння навчальної програми, умінь та навичок учнів, а також їхньої здатності застосовувати ці уміння в сучасних умовах.

Аналіз результатів навчальної діяльності учнів відбувається за допомогою методу «Мікрофон» на завершальному етапі уроку, в межах фронтальної технології інтерактивного навчання. Концепція того, що вони утримують у своїх руках мікрофон, стимулює учнів ділитися своїми враженнями, при цьому іншим

заборонено перебивати або кричати, оскільки тільки той, хто має «мікрофон», може говорити.

Задані мною питання прості та конкретні, вимагають ясної відповіді, такі як:

1. Що тобі сподобалося на уроці?
2. Що не сподобалося на уроці?
3. Що ти хочеш побачити на наступному уроці?
4. Які зміни ти б хотів внести на уроці?

Такий підхід до аналізу уроку вчить учнів поважати думки один одного, підвищує їх емоційний стан та створює позитивний настрій під час рефлексії. Для проведення поточного оцінювання я використовую стратегії заохочення, оскільки відомо, що більшість людей має бажання отримувати похвалу та нагороди. Ці заохочення сприяють самовдосконаленню та розвитку впевненості у собі, проте важливо уникати зловживань цими стратегіями, щоб уникнути звикання, несправедливого оцінювання та інших негативних наслідків.

Список використаних джерел

1. Аксьонова О.П. Формування фізичної культури учнів початкової школи в умовах диференційованого навчання / Аксьонова О.П. Дис...канд. пед. наук: 13.00.07 – теорія та методика виховання. Запоріжжя, 2005. 226 с.
2. Вукіна Н.В. Критичне мислення: як цього навчити. Харків, 2017. 190 с.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав, 2014. 70 с.
4. Савченко О. Я. Сучасний урок у початкових класах. Київ: Магістр, 2007. 255 с.

ТРОФИМОВА Анна

студентка II курсу,

Красноградського педагогічного фахового коледжу

Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради.

Науковий керівник – КІЯШКО Людмила

СКЛАДОВІ УСПІХУ СУЧАСНОГО СТУДЕНТА

Студентство – це велика та важлива частина населення, з інтересами якої зараз просто не можливо не рахуватися. Студентська пора кардинально відрізняється від освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти, де нас буквально змушують вчитися, контролюють кожен крок, відвідування уроків і запізнення. З отриманням студентського квитка ми отримуємо новий вищий рівень знань, кваліфікацію, у цей час з'являються нові знайомства, формується авторитет серед однокурсників та викладачів.

В усі часи студентство вважалося передовою верствою населення із прогресивними поглядами та рішучими вчинками. Прагнення до знань і активна життєва позиція роблять цих молодих людей несхожими на інших членів суспільства. Що ж відрізняє сучасних студентів? По-перше, сучасна молодь чітко знає, чого вона хоче. Починаючи з першого курсу, студент замислюється про майбутню роботу та розписує життєвий план. По-друге, студентам хочеться спробувати життя з усіх боків, тому вони завжди відкриті до хороших експериментів і новацій. Сучасний студент є представником поколінь «Y» та «Z», для яких характерним є необхідність наявності додаткових стимулів для здобування знань та відвідування занять в університеті чи коледжі.

Для більшості з нас – це досягнення успіху. Для когось це просто визнання і оплески, для інших – це не кінцева мета, а рух до неї, коли сам шлях приносить задоволення та дарує відчуття успіху. Для студента успіх – це вдала кар'єра, це

щаслива родина. Але для досягнення успіху треба постійно працювати над собою та аналізувати свої поразки і перемоги.

Щоб досягти успіху не треба боятися ризикувати. У всьому, що людина робить, вона допускає помилки. Відомий біржевий маклер Тімоті Сайкс десятки разів зазнавав провалу, але він продовжував йти вперед і вірити в те, що робиш [3].

Не слід перейматись тим, що про вас думають інші. За словами Арістотеля, «є тільки один спосіб уникнути критики: нічого не робити, нічого не говорити і бути ніким» [1]. Саме схильність усім догодити утримує вас від успіху, якого ви заслуговуєте. Незалежно від того, що ви робите, ви ніколи не будете подобатися всім. Так, за будь-яких умов вам потрібно докладати максимуму зусиль, а також завжди поважати думку інших. Однак, не дозволяйте думкам інших людей впливати на кожен ваш крок. Якщо ви керуєтеся думкою інших людей, то постійно будете діяти зі страху і ніколи не досягнете великих успіхів.

Сучасний студент, який має на меті виконати масштабний проєкт, повинен уміти працювати в команді. Не слід обмежувати себе, намагаючись зробити все самотужки. Тільки командою однодумців можна виконати масштабні плани ефективно. У команді знайдеться ментор, який просунувся далі від вас кар'єрними сходами, може дати пораду, вказати правильний напрямок руху і допомогти уникнути типових помилок.

Щоденно студент сприймає нереально великий обсяг інформації, яку треба засвоїти, виконати практичні завдання. Безсумнівно, для цього потрібні сили і час. Якщо вдало спланувати свій день, знати що слід виконати сьогодні, а що можна відкласти на завтра, можна більше встигнути і знайти час на відпочинок. Отож, записуйте свої мрії на рік, вирішуйте, що обов'язково повинні встигнути за тиждень. Пунктуальність – риса успішної людини.

Найуспішніші люди вчаться протягом усього життя. Як сказав Малколм Ікс: «Освіта – це паспорт у майбутнє, адже завтра належить тому, хто готується до нього сьогодні» [2]. Коли ви ставитеся до світу так, ніби вам є чому повчитися з кожної ситуації і в кожній людині, ви отримаєте багато переваг. Ви будете

вдосконалюватися, у вас буде гострий розум і, оскільки ви припините бути всезнайкою, люди, ймовірно, будуть подобатися вам набагато більше. Ніколи не припиняйте вчитися, якщо ви хочете зростати.

Пам'ятаймо, що студент – це звання, яке треба носити із честю та гордістю, адже від нас залежить майбутнє нашої країни.

Список використаних джерел

1. Арістотель. Поетика. URL: <http://surl.li/ozvui> (дата звернення: 10.03.2024).
2. Найкращі мотиваційні цитати для наполегливого навчання студентів. URL: <http://surl.li/rpaqo> (дата звернення: 07.03.2024).
3. Шість причин, які заважають вам досягти успіху. URL: <http://surl.li/rparg> (дата звернення: 07.03.2024).

ФІСЕНКО Олена

студентка III курсу

Білгород-Дністровський економіко-правовий фаховий коледж

Полтавського університету економіки і торгівлі

Науковий керівник - ВОЛОЛОВЦЕВА Ольга

ПРИЗУПИНЕННЯ ДІЇ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ: ПРАВИЛА ТА ОСОБЛИВОСТІ

Анотація. У роботі досліджено правові та практичні аспекти призупинення дії трудового договору в умовах воєнного стану та економічних негараздів, проаналізовано права та обов'язки сторін та проблемні моменти призупинення трудового договору.

Ключові слова: призупинення дії трудового договору, воєнний стан, роботодавець та працівник, права, обов'язки.

Постановка проблеми. В умовах воєнного стану в Україні значна кількість підприємств змушена припинити свою діяльність, що призводить до вимушеного

простою працівників. У зв'язку з цим виникає потреба у чіткому та ефективному правовому регулюванні призупинення дії трудових договорів, щоб зберегти баланс інтересів роботодавців та працівників.

Мета: Дослідити правила та особливості призупинення дії трудового договору в умовах воєнного стану, окреслити гарантії та права працівників у цей період, а також розглянути призупинення дії трудового договору в контексті практики.

Виклад основного матеріалу: Згідно зі ст. 13 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» призупинення дії трудового договору – це тимчасове припинення роботодавцем забезпечення працівника роботою і тимчасове припинення працівником виконання роботи за укладеним трудовим договором у зв'язку із збройною агресією проти України, що виключає можливість обох сторін трудових відносин виконувати обов'язки, передбачені трудовим договором.

Призупинення дії трудового договору може здійснюватися за ініціативи однієї із сторін на строк не більше ніж період дії воєнного стану. У разі прийняття рішення про скасування призупинення дії трудового договору до припинення або скасування воєнного стану роботодавець повинен за 10 календарних днів до відновлення дії трудового договору повідомити працівника про необхідність стати до роботи.

Головною умовою для призупинення дії трудового договору є абсолютна неможливість надання роботодавцем та виконання працівником відповідної роботи. Якщо хоча б одна з перелічених умов не виконується, законодавство забороняє призупинення трудового договору під час воєнного стану в Україні.

Призупинення дії трудового договору не може бути прихованим покаранням і не застосовується до керівників та заступників керівників державних органів, а також посадових осіб місцевого самоврядування, які обіймають виборні посади.

Призупинення має такі ознаки:

-носить тимчасовий характер;

- підставою є абсолютна неможливість забезпечити працівника роботою;
- не тягне за собою припинення трудових відносин.

Призупинення дії трудового договору оформлюється наказом (розпорядженням) роботодавця, у якому, зокрема, зазначаються: інформація про причини призупинення, у тому числі про неможливість обох сторін виконувати свої обов'язки; спосіб обміну інформацією; строк призупинення дії трудового договору; кількість, категорії і прізвища, ім'я, по батькові (за наявності); реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта відповідних працівників; умови відновлення дії трудового договору.

Наказ (розпорядження) про призупинення дії трудового договору, укладеного з посадовими особами державних органів та органів місцевого самоврядування, роботодавець подає для погодження до військової адміністрації, яка здійснює свої повноваження на відповідній території.

У разі незгоди працівника (працівників) із наказом (розпорядженням) роботодавця про призупинення дії трудового договору працівником або профспілкою за дорученням працівника (працівників) відповідний наказ (розпорядження) може бути оскаржений до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, або його територіального органу, який, вивчивши зміст наказу (розпорядження) та підстави для його видання, за погодженням з військовою адміністрацією може внести роботодавцеві припис про скасування відповідного наказу (розпорядження) або про усунення порушення законодавства про працю іншим шляхом, що є обов'язковим до виконання роботодавцем протягом 14 календарних днів з дня отримання такого припису.

Приписи у разі оскарження наказу (розпорядження) про призупинення дії трудового договору, укладеного з посадовими особами, можуть бути внесені роботодавцеві за погодженням з військовою адміністрацією.

Припис центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про

працю, або його територіального органу може бути оскаржений роботодавцем протягом 10 календарних днів у судовому порядку.

Відповідно до ч. 1 ст. 47 КЗпП власник або уповноважений ним орган зобов'язаний в день звільнення видати працівникові копію наказу (розпорядження) про звільнення, провести з ним розрахунок у строки, зазначені у статті 116 КЗпП, а також на вимогу працівника внести належні записи про звільнення до трудової книжки, що зберігається у працівника.

При звільненні виплачується:

- заробітна плата – нарахована, але не виплачена до призупинення дії трудового договору;

- компенсація за невикористані відпустки – період призупинення дії трудового договору не враховують до стажу роботи для надання щорічної основної відпустки працівникові. Відтак, працівник не отримає відповідних компенсаційних виплат за цей період;

- інші виплати – наприклад, додаткові гарантії, передбачені колективним договором.

Відшкодування заробітної плати, гарантійних та компенсаційних виплат працівникам за час призупинення дії трудового договору у повному обсязі покладається на державу, що здійснює збройну агресію проти України.

Роботодавець повинен продовжувати ведення обліку в частині визначення та фіксації сум заробітної плати та компенсаційних виплат, які були б належні працівникові, якщо такого призупинення не було б. На вимогу працівника або з власної ініціативи, роботодавець може видати працівнику відповідну довідку про нараховані суми заробітної плати та компенсаційних виплат, які були б належні працівникові, якщо такого призупинення не було б.

Аналіз судової практики свідчить про відсутність наразі єдиних підходів до вирішення цієї категорії трудових спорів. Так, Ковпаківський районний суд міста Суми рішення у справі № 592/4480/22, провадження № 2/592/1389/22, ухвалюючи рішення про визнання призупинення дії трудового договору незаконним, дійшов висновку, положень Закону України «Про організацію

трудових відносин в умовах воєнного стану» вбачається, що Законом надано право роботодавцю призупиняти дію трудового договору з працівниками, що не припиняє трудових відносин, однак таке право роботодавця не є абсолютним. Головною умовою призупинення трудового договору з працівником, є абсолютна неможливість роботодавця надати роботу, а працівника – виконувати її.

Щодо сплати роботодавцем єдиного соціального внеску під час призупинення дії трудового договору, Мінекономіки зазначило, що оскільки в цей час виплата заробітної плати роботодавцем не здійснюється, то відсутня база нарахування ЄСВ, а відповідно ЄСВ не сплачується. При цьому, роботодавець повинен фіксувати розмір ЄСВ, який підлягав би виплаті.

Відповідно до ст. 22 Закону №2493 до стажу служби в ОМС зараховується період роботи на посадах, на які поширюється дія цього Закону, а також на посадах і в органах, час роботи в яких зараховується до стажу державної служби. У зв'язку тим, що у разі призупинення дії трудового договору працівник тимчасово не виконує роботу за укладеним трудовим договором, а роботодавець тимчасово не забезпечує працівника роботою, однак трудові відносини фактично тривають, цей період включається до загального стажу роботи працівника та до стажу служби в ОМС.

Слід зауважити, що період призупинення дії трудового договору не включається до стажу роботи, що дає право на щорічну основну відпустку та право на присвоєння чергового рангу. А також для проведення щорічної оцінки.

Періоди, які зараховують до стажу роботи, що дає право на щорічну основну відпустку, визначено у ст. 9 Закону України від 15.11.1996 р. №504/96-ВР «Про відпустки».

До нього зараховують:

- час, коли працівник фактично не працював, але за ним згідно із законодавством зберігалися місце роботи (посада) та зарплата повністю або частково (в тому числі час оплаченого вимушеного прогулу, спричиненого незаконним звільненням або переведенням на іншу роботу);

- час, коли працівник фактично не працював, але за ним зберігалось місце роботи (посада) і йому виплачувалася допомога з державного соціального страхування, за винятком частково оплачуваної відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.

Висновки. У висновку можна відзначити, що призупинення дії трудового договору в умовах воєнного стану визначено законодавством України та має чіткі правила і умови застосування. Це призупинення може бути ініційоване однією із сторін на строк не більше, ніж період дії воєнного стану.

Аналіз судової практики свідчить про різноманітні підходи до вирішення трудових спорів у подібних ситуаціях, що вказує на необхідність уточнення та вдосконалення нормативно-правового регулювання в цьому напрямку.

Призупинення дії трудового договору роботодавець не сплачує єдиний соціальний внесок, оскільки в цей період не виплачується заробітна плата працівникам. Проте, цей період включається до загального стажу роботи працівника та до стажу служби в органах державної служби.

Загалом, законодавство чітко регламентує умови та процедури призупинення трудового договору під час воєнного стану, забезпечуючи права як працівників, так і роботодавців у цих складних умовах.

Список використаних джерел

1. Який порядок призупинення дії трудового договору [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://profpressa.com/news/iakii-poriadok-prizupinennia-diyi-trudovogo-dogovoru-na-pidpriemstvi>.
2. Державна податкова служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cvp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/707283.html>.
3. Рішення Ковпаківського районного суду міста Суми, справа №592/4480/22, провадження № 2/592/1389/22. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106561662>.
4. Призупинення дії трудового договору [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php>.

5. Призупинення трудового договору держслужбовця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.dtkk.ua/labor/labor-relations/84692>.

ХОМЕНКО Анна

студентка II курсу

*Комунального закладу «Білгород-Дністровський
педагогічний фаховий коледж»*

Науковий керівник – КИСЛА Наталія

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ АКТИВНОГО ГРОМАДЯНИНА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

24 лютого 2022 року перевернуло життя кожного українця. Для всіх нас війна стала найтяжчим випробуванням у житті. Шок та розгубленість перших тижнів і навіть місяців змінились на впевненість та віру в нашу перемогу. А разом з вірою прийшло і розуміння того, що і в цих надскладних умовах має продовжуватись життя, і кожен активний громадянин своєю працею повинен наближати перемогу.

Успішне навчання та участь у громадському житті - це наша праця, наш внесок у перемогу і відновлення країни після закінчення війни. Адже саме в студентські роки відбувається формування громадянської компетентності молоді, його активної громадянської позиції, формується вміння вибудувати відносини особистості-громадянина з державою, з інститутами влади та іншими громадянами, усвідомлення своєї належності до громади, виявляється готовність працювати в команді для розв'язання суспільно значущих проблем.

Студентське самоврядування і є тією сферою діяльності, де всі ці якості активно розвиваються і реалізуються. Наш коледж вже декілька років працює дистанційно, але це не стало перешкодою для ефективної роботи студентського активу. Відповідно до законів України «Про освіту» та «Фахову передвищу

освіту» створено Студентську раду коледжу. Основні завдання Студентської ради включають: представлення і захист інтересів студентів; організація різноманітних заходів і подій для студентів, таких як конференції, культурні заходи, спортивні змагання ; представлення студентської думки у вирішенні питань, пов'язаних з організацією навчального процесу; підтримка художньої самодіяльності та творчого розвитку студентських організацій; підтримка ініціатив, спрямованих на поліпшення умов навчання та життя студентів ; сприяння діяльності різноманітних студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами.

Студентська рада складається із декількох підрозділів : соціально правового, інформаційного, спортивно-оздоровчого, культурно-просвітницького та старостату. Я очолюю соціально-правовий підрозділ, який займається питаннями соціальної підтримки студентів, вирішенням юридичних питань та захистом їхніх прав. Його завданням є консультування студентів з питань правової допомоги, розроблення та реалізацію програм соціальної підтримки, а також співпраця з адміністрацією коледжу щодо поліпшення навчання студентів. Крім цього, соціально-правовий підрозділ веде роботу з підготовки інформаційних матеріалів щодо прав студентів, організовує правові курси, семінари або конференції, спрямовані на підвищення правової грамотності студентської громадськості.

Починаючи з 2022 року Соціально-правовий підрозділ нашого коледжу взяв на себе важливу місію забезпечення соціального та правового захисту для всіх членів нашої навчальної спільноти. Протягом цього періоду ми активно працювали над розробкою стратегій та програм, спрямованих на покращення умов навчання та життя студентів у коледжі. Наша команда зосереджена на тому, щоб створити середовище, де кожен студент може відчувати себе підтриманим, захищеним та здатним до особистого розвитку. Робота не припиняється, і ми постійно працюємо над вдосконаленням наших програм та заходів, щоб забезпечити найвищий рівень підтримки кожного студента , а разом з тим залучити їх до активної громадської діяльності.

Спілкування і проведення заходів у форматі відеоконференції на платформах Zoom і Google Meet довели свою ефективність в умовах воєнного часу. Звичайно, всім нам не вистачає живого спілкування, але зараз інакше не можна.

Робота нашого підрозділу допомагає нам, як його учасникам, реалізовувати і розвивати свої лідерські навички, а також дає можливість залучати до активної громадської діяльності інших студентів. Саме завдяки активній участі наших одногрупників були створені і проведені заходи на актуальні теми сьогодення : «Захист прав жінок і дітей в умовах війни», «День Червоної Руки», «Кібербезпека : протидія ворожим фейкам».

Наш коледж – педагогічний заклад, випускники якого йдуть працювати до школи, навчати і виховувати юних громадян України, які будуть розбудовувати її як суверенну демократичну державу. Тільки вчитель, займає активною громадянською позицією зуміє виховати свої учнів активними і небайдужими до процесів, що відбуваються в державі. Участь у роботі студентського самоврядування і є сходинкою до досягнення успіху у професійній і громадській діяльності.

Список використаних джерел

- 1.https://kyivinstitute.com/studentu/studenska_rada
- 2.<https://kdpu.edu.ua/studentske-samovriaduvannia/normatyvni-dokumenty.html>
- 3.<https://college.nuph.edu.ua/%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5-%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D1%80%D1%8F%D0%B4%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F/>

ЦАРЮЧЕНКО Валерія

студентка II курсу

Луцького кооперативного фахового коледжу

Львівського торговельно-економічного університету

Науковий керівник – ЦЕХОШ Наталія

РІТЕЙЛ-БРЕНДИНГ – ЦЕ НЕ РОЗКІШ, А НЕОБХІДНІСТЬ!

Рітейл-брендинг – це розробка бренду для торгово-роздрібної мережі, комплекс робіт зі створення графічних і вербальних компонентів бренду. Сильний бренд та унікальна дизайн-концепція – основні складові успішної роботи будь-якої мережі. Головна особливість рітейл-брендингу полягає в необхідності створення просторового середовища бренду разом з традиційними комунікаціями. Це, насамперед, дизайн інтер'єру, архітектурні рішення, оформлення офісів продажів і торгового залу, вітрин, вивісок і цінників. Бренд роздрібної мережі повинен пропонувати не просто якісний товар, широкий асортимент і доступні ціни, крім усього цього він повинен створювати особливу атмосферу споживання, пропонувати нові враження і навіть розваги, саме тому технології рітейл-брендингу сьогодні настільки затребувані. Соціологічне дослідження свідчить, що: 50% покупців при здійсненні покупок розраховують на професійну допомогу, при цьому в якості рекомендації можуть виступати: порада продавця, реклама, POS-матеріали, грамотна викладка товару та інше; 73% клієнтів при виборі товару звертаються за консультацією до продавця. Продуманий дизайн товарних відділів підвищує обсяги продажів в середньому на 30-35%, грамотна викладка товару - на 15%, застосування фірмового стилю в оформленні роздрібної мережі - підвищує впізнаваність рітейл-бренду на 85%, комплексне застосування технологій рітейл-брендингу стимулює зростання продажів бренду - на 123%. [1]

Позиціонування - унікальний маркетинговий інструмент, що дозволяє виявити головну якість і конкурентну перевагу вашого бренду серед аналогів,

представлених на ринку. Підкріплюється позиціонування бренду, як правило, виділенням УТП - унікальної властивості бренду, і захоплюючою історією про вашу компанію або торгової марки – легендою бренду. *Виділяють три основні правила брендингу в роздрібній торгівлі: атмосфера, викладка товару, оновлення.*

Щоб уникнути втрати аудиторії, необхідно періодично проводити ребрендинг. Мережевий ритейл характеризується зростаючим рівнем конкуренції і розсіяною споживчою увагою, тому важливо, щоб ритейл-бренд став не лише місцем продажу товару, а джерелом вражень і натхнення. Апелюючи емоціями, можна домогтися диференціації бренду і отримати беззаперечну конкурентну перевагу. Яскравим прикладом успішного ритейл-брендингу є торговельна мережа “Сільпо”. У 2020 році редакція журналу про роздрібну торгівлю EuropeanSupermarketMagazine обрала 29 найкращих магазинів Європи, де “Сільпо” став єдиним українським ритейлером, магазини якого потрапили до списку найінноваційніших. Створюючи новий тематичний дизайн супермаркету, заклад ставить собі за мету зробити процес купівлі багатим на позитивні емоції, розказати споживачеві нову цікаву історію, подарувати радість від спілкування з персоналом.[2]. Виділяють такі тематичні дизайнерські рішення “Сільпо”:

“Мавка. Лісова пісня”. Справжній Всесвіт Мавки посеред гучного мегаполіса. “Мавка. Лісова пісня” - це результат творчої колаборації двох великих національних брендів: мережі супермаркетів “Сільпо” й української студії Animagrad (FILM.UA Group). Простір та інтер'єр магазину наповнений реальністю й українською автентичністю. [3]

“Ван Гог”. Споживачів очікує, зустріч з безліччю сонячних квітів, квітучих мигдальних дерев та зоряних ночей, а сам художник також запрошує гостей на декоративних стінах магазину, відзначає ESM і називає цей “Сільпо” шопінгом серед витворів мистецтва, гідних музею.[4]

“Муркотиковий”. Гості можуть розкрити свого внутрішнього котика в цьому супермаркеті, пише ESM. У магазині є величезні клубки ниток, дряпалки

для кігтів замість колон і портрети популярних хвостатих. Він схожий на котячий рай, не вистачає лише справжнього котика. [5]

У 2019 році найкращими інноваційними супермаркетами мережі були названі “Сільпо” у стилі стімпанк у Вишгороді, в стилі Дикий Захід у селі Стоянка (Київська область) та в стилі космос у Харкові. У 2018 році ESM відзначив LeSilpo в Одесі, а в 2017-му - магазини у стилі Ямайка у Броварах, Аліса у дивокраї в ТЦ ForumLviv та “Сільпо” у стилі лофт-панк у ТРЦ LavinaMall у Києві. [6]. У травні 2017 року у м.Луцьку у розважальному центрі «Промінь» відкрився третій супермаркет “Сільпо” з дизайном «Чарівний замок». Полотна середньовіччя на стінах і оригінальний дизайн інтер'єру занурюють жителів та гостей Луцька в атмосферу загадкового замку часів Любарта. Відвідувачам пропонується запашна випічка власної пекарні – традиційний елемент бренду “Сільпо”. Тут її доповнили рецептами таких виробів, як слойки, сендвічі, фокачча, подовий хліб і гріссіні. На площі понад 1400 м² споживачам пропонують смачну рибу з власної коптильні, свіжі овочі і фрукти, натуральні продукти українських виробників ТМ «Лавка традицій». На полицях супермаркету представлені родзинки власного імпорту, зокрема крафтове пиво і вина з різних куточків світу, і вже традиційно – продукція ВТМ та непродовольчі товари. На території «замку» працює кафетерій. Тут гості можуть поласувати ароматними бельгійськими вафлями, насолодитися морозивом і відпочити за чашкою улюбленого гарячого напою. [7]

У мережі “Сільпо” діє 51 тематичний дизайнерський супермаркет і 4 делікатес-маркети LeSilpo. Тематичну атмосферу “Сільпо” створює і для своїх співробітників - кімнати для персоналу також оформлюються у стилі магазинів. Торговельні мережі є найважливішим елементом комунікації бренду зі споживачем, так як саме тут відбувається контакт зі споживачем і монетизація прибутку. Рітейл-бренд - це залучені нові покупці, розуміння особливостей своєї аудиторії. Це можливість вирішити побутові проблеми споживачів. Від пошуку самої смачної кави в місті до банальної купівлі джинсів. Та, найголовніше,

«змусити» покупця, який зайшов «подивитися», що там та як, повернутися. І не один раз!

Список використаних джерел

1. <https://koloro.ua/blog/breeding-i-marketing/pravilnyj-ritejl-breeding-na-primere-magazinov-myasnoy.html>
2. <https://rau.ua/novyni/top-20-innovation/>
3. <https://silpo.ua/about/press-center/press-releases/u-kiyevi-vidkrivsyana-jbilshij-silpo-u-stili-vsesvitu-animacijnogo-filmu-mavka-lisova-pisnya>
4. <https://rau.ua/ru/news/news-company/silpo-lukyanovka/>
5. <https://mmr.ua/show/merezha-silpo-vidkrila-v-kiyevi-murkotikovij-supermarket>
6. <https://rau.ua/ru/press-release/try-silpo-voshly-v-25-magazynov/>
7. <https://silpo.ua/about/press-center/press-releases/silpo-vidkrivaye-charivnij-zamok-u-lucku>

ЮРКОВСЬКА Лілія

студентка IV курсу

Коростишівського педагогічного фахового коледжу імені І.Я. Франка

Науковий керівник - ГОРДІЙЧУК Олена

ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ДО НАРОДНИХ ЗВИЧАЇВ І ТРАДИЦІЙ У ХУДОЖНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Формування пізнавального інтересу до народних звичаїв і традицій у художній діяльності молодших школярів є однією з ключових складових сучасної освіти. Народні звичаї та традиції відіграють важливу роль у формуванні культурної ідентичності та національної свідомості. Вони не лише відображають специфіку певного народу, але й мають значення для розвитку особистості, створюючи зв'язок між минулим і сучасністю.

Пізнавальний інтерес – це внутрішня потреба, що виникає у людини та спонукає її до активного пошуку знань, розуміння нового матеріалу, вивчення тем або областей, які викликають її цікавість. Це стан психіки, коли особа відчуває бажання дізнатися більше про щось, розкрити нові аспекти або розв'язати проблему, пов'язану з певною темою чи предметом. Пізнавальний інтерес може виникати з різних причин, таких як цікавість до конкретної теми, бажання задовольнити свідомість, почуття допитливості, або мотивація досягти певної мети. Цей інтерес може бути стимульований різними факторами, такими як особистісні інтереси, зовнішні стимули, рекомендації вчителів, власний досвід та спостереження, або ж внутрішня мотивація до самовдосконалення [2, с. 42].

Художня діяльність у початковій школі виступає як потужний засіб розвитку дитячої особистості. Вона сприяє розвитку креативності, фантазії та емоційної спроможності. Саме через художню діяльність діти можуть краще пізнавати народні традиції та звичаї, відчувати їх емоційну складову та навіть втілювати їх у власній творчості. Проте, необхідно враховувати, що формування пізнавального інтересу до народних звичаїв та традицій у художній діяльності вимагає комплексного підходу та уваги до індивідуальних особливостей кожного учня.

Одним із методів формування пізнавального інтересу є використання народних обрядів та символіки у художніх проєктах та майстер-класах.

Інший спосіб – це інтерактивні уроки з елементами народних ігор та танців. Під час таких уроків учні мають можливість не лише дізнатися про народні звичаї, але й активно брати участь у їх втіленні. Наприклад, вивчення народних танців може бути дуже захопливим і корисним, оскільки діти відчують себе частиною традиційного колективу і вивчають способи вираження емоцій через рух [1, с. 64].

Також важливою є організація творчих проєктів та виставок народної творчості, де діти мають можливість продемонструвати свої таланти та власні

ідеї. Корисними для формування пізнавального інтересу до народних звичаїв можуть бути екскурсії до музеїв та історичних місць.

Ще один ефективний метод – це організація інтерактивних уроків та відкритих діалогів, під час яких діти можуть обмінюватися думками та досвідом щодо народних звичаїв. Це стимулює активну участь учнів у процесі навчання та допомагає їм краще зрозуміти тему.

Практична значущість застосування методів формування пізнавального інтересу до народних звичаїв і традицій у молодших школярів полягає у кількох ключових аспектах.

По-перше, це сприяє збереженню культурної спадщини. Вивчення народних звичаїв і традицій допомагає дітям зрозуміти і цінувати культурні цінності свого народу. Це важливо для того, щоб зберегти і передати майбутнім поколінням багатство національної культури і традицій [4, с. 104].

По-друге, застосування таких методів сприяє розвитку соціальних навичок у дітей. Під час спільної роботи над проектами або участі в іграх, пов'язаних з народними традиціями, діти вчаться співпрацювати, виражати свої думки та слухати інших. Це важливо для їхнього подальшого соціального та професійного успіху.

По-третє, методи формування пізнавального інтересу до народних звичаїв і традицій стимулюють дітей до творчості. Робота над мистецькими проектами або виготовленням різноманітних виробів пов'язаних з народними традиціями допомагає розвивати їхню уяву та творчі здібності.

По-четверте, застосування цих методів підвищує мотивацію до навчання у дітей. Вони більше зацікавлені у вивченні теми, яка для них має безпосереднє значення і є цікавою.

Позитивні результати формування пізнавального інтересу до народних звичаїв і традицій у художній діяльності молодших школярів проявляються не лише у підвищенні їх академічних досягнень, але й у розвитку їхніх творчих здібностей та соціальних навичок. Участь у проектах із народною тематикою

сприяє формуванню толерантності та відкритості до культурного розмаїття [3, с. 120].

Отже, формування пізнавального інтересу до народних звичаїв і традицій у художній діяльності молодших школярів є актуальною проблемою сучасної освіти. Використання різноманітних методів та прийомів залучення дітей до вивчення народних традицій допомагає не лише зберегти цінності минулого, але і розвивати творчість та культурну самосвідомість майбутніх поколінь.

Список використаних джерел

1. Бібік Н. М. Формування пізнавальних інтересів молодших школярів / Н. М. Бібік. К. : Віпом, 2019. 97 с.
2. Кузьо О. Пізнавальні інтереси молодших школярів / О. Кузьо // Початкова освіта. 2015. №21. С. 39-55.
3. Лозова В. І. Цілісний підхід до формування пізнавальної активності школярів / В. І. Лозова / Харківський державний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди. – 2-е вид., доп. Х. : «ОВС», 2018. 164 с.
4. Савченко О. Я. Розвиток пізнавальної самостійності молодших школярів / О. Я. Савченко К.: Радянська школа, 2017. 175 с.